

Z NOVIM LETOM: Večje pokojnine

Vsem upokojenecem bo pristojna služba na našem območju izplača s 1. januarjem 1973 za 10 odstotkov večje pokojnine in ob takem povečanju še enoten znesek po 85 din. Družinske pokojnine bodo večje prav tako za 10 odstotkov, dodatek pa glede na število užívalcev. Tako je za enega užívalca družinske pokojnine predviden dodatek 59,5 din, za dva 68, za tri 76,5 ter za štiri ali več užívalcev 85 din.

Pravice do povečane pokojnine nimajo le osebe, ki so jim pri odmeri pokojnine upoštevali osebni dohodek za pokojninsko osnovo za leto 1972.

Vseh starostnih, invalidskih, družinskih in drugih upokojenec je na območju novomeške podružnice Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja SRS 9200.

Priznanja našim strokovnjakom

Na svečani počastitvi 25-letnice Zveze kmetijskih inženirjev in tehnikov Slovenije, ki je bila 16. decembra v prostorih kluba poslancev v Ljubljani, so dobili častna priznanja tudi trije kmetijski strokovnjaki iz naših krajev. Tako je postal častni član Zveze kmetijskih inženirjev in tehnikov Jugoslavije inž. Savo Vovk, direktor Kmetijskega podjetja v Združenem KGP Kočevje; Gvido Vesel, pionir plantažnega sadjarstva, in prof. Franc Vardjan, naš znani vrtnarski strokovnjak (oba živita v Leskovcu pri Krškem), pa sta prejela diplomni častnega članstva DKIT Slovenije. Cestitamo!

Ko je bil minul teden predsednik Tito na obisku v Sloveniji, je na Brdu sprejel tudi delegacijo viniškega Kluba OZN, ki mu je predala knjigo z voščili jugoslovanskih pionirjev ob njegovi 80-letnici. Na fotografiji: Verica Stipanovič izroča predsedniku knjigo. Več o obisku Viničanov pri tovarišu Titu berite na 12. strani. (Foto: E. Šelhaus)

PROTI ŠIRJENJU PRIVATIZACIJE

»Predlog, zgrajen na že obsojenih stališčih«

Medobčinski svet ZK Brežice odločno zavrnil predlog novega zakona o osebem delu občanov

Odločno nesprejemljiva stališča. Predlog zakona o osebem delu občanov zato v celoti zavračamo in ne nameravamo razpravljati o njegovih posamičnih delih. Pozna se mu, da je bil pripravljen v stari „kuhinji“ ob nesprejemljivih političnih izhodiščih, ki so doživela obsodbo Zveze komunistov.

Tako je soglasno ocenil „predlog zakona o osebem delu občanov, ki z delovnimi

sredstvi v njihovi lastnini samostojno opravljajo obrtne, gostinske, prevozniske, trgovinske in

projektivne gospodarske dejavnosti“, medobčinski svet ZK Posavje minuli teden v Krškem.

Predlog novega zakona s svojo širokogrudnostjo do zasebne pobude in zasebnega kapitala prinaša nadaljnje možnosti za razmah obsojenih negativnih

(Nadaljevanje na 4. strani)

Janez Vipotnik

Lisca: 200 milijonov!

V soboto je 1300 delavcev sevniške Lisce z obrati 100-odst. izpolnilo proizvodni načrt

Uspeh, ki so ga dosegli v soboto, je toliko bolj razveseljujoč, saj pomeni za obrate minutih 10 let kar 20-kratno povečanje brutto dohodka! Tako seveda ne bi bilo, če ne bi vlagali velikih naporov: storilnost, določeno z letošnjim proizvodnim načrtom, so presežili za 6,27 odst., delovni čas pa so izkoristili za 3,24 odst. bolje. Velik skok so zabeležili tudi pri letošnjem izvozu: kar za 58 odst. je bil večji od načrtovanega; nanj je letos odpadla četrtina vse prodaje.

Jutri bodo samoupravni organi obravnavali proizvodni načrt za prihodnje leto, v glavnem bo dokaj napet. Povprečni osebni dohodki so se letos dvignili nad 1.500 dinarjev, prejemki nižje kvalificiranih delavcev pa so v glavnem rasli hitreje od zaslužkov drugih. Predvidene razširitve obratov v Zagorju in Krmelju prihodnje leto bodo dale kruh še 200

novim delavcem, vse naložbe pa bodo šle iz skladov tovarne. Takšna usmeritev bo nedvomno tudi v bodoče prinesla nova prijetna presenečenja.

A. Z.

SPOŠTUJMO SPREJETE SKLEPE IN DOGOVORE, DA NAS ČAS NE PREHITI!

1973: leto pomembnih nalog

Janez Vipotnik: »Še vedno velja pravilo Borisa Kidriča: Vsak član partije je aktivist OF! – Socialistična zveza je in ostaja središče političnega odločanja, osnovna politična sila – Dolenjski list: poslej časopisno založniško podjetje

Sobotna 7. seja občinske konference SZDL v Novem mestu je imela tako kot podobne konference drugih občin našega območja hkrati značaj posvetovanja, ki ga bo konec meseca sklicala republiška konferenca SZDL. Tudi na njej so namreč predvsem obravnavali potek uresničevanja ustavnih dopolnil v občini. Razprava je, skupaj s poročili, tekla tudi o ustavni kot statutarni opredelitvi občine in krajevnih skupnosti.

Sejo, katere se je udeležilo približno 60 ljudi, je vodil Franc Beg, predsednik Obk SZDL, navzoč pa je bil tudi predsednik RK SZDL Slovenije Janez Vipotnik. Tovariš Beg je za začetek ugotovil, da je večina delovnih organizacij v občini sredi širokih priprav za ustanavljanje TOZD in uresničevanje drugih ustavnih dopolnil. Krajevne skupnosti postajajo osnovno izhodišče bodočega delegatskega sistema, vseh 20 KS v občini pa je prav tako zelo

aktivnih. Premalo je stikov med delovnimi organizacijami in krajevnimi skupnostmi; tu pregraje še niso odpravljene in je škoda, da se delavci v podjetjih še premalo zavedajo, da so vedno hkrati tudi potrošniki, občani in s tem deležni vseh pridobitev, ki jih v isti sapi terjajo od občine oz. svoje krajevne skupnosti.

Predsednik občinske Socialistične zveze je kritično ugotovil, da SZDL

(Nadaljevanje na 4. strani)

Zdomci iz novomeške občine!

Razgovor z delavci, ki so začasnoma na tujem, bo v Novem mestu v četrtek, 28. decembra, ob 10. uri v dvorani doma JLA v Sokolski ulici 2.

Vabimo vse zdomce in člane njihovih družin!

OBČINSKI SINDIKALNI SVET NOVO MESTO

Trebnje: davkarija ukrepa

Če pri prihodnjih davčnih napovedih že davčna disciplina občanov sama ne bo vodila k resničnejšemu prikazovanju prometa in dohodka od obrti in drugih dejavnosti, bodo k temu pripomogli odločnejši ukrepi davčne službe. Zaradi raznih prekrškov je davčna uprava v Trebnjem prijavila sodniku za prekrške kar 34 kršiteljev, 6 pa je takih, ki jih bodo ovadili javnemu tožilstvu.

KOČEVJE – Danes popoldne bo seja občinske konference ZMS, na kateri bodo sprejeli program dela in razpravljali o izkoriščanju prostega časa mladim.

SEVNICA – Včeraj se je sedelo predsedstvo občinskega sodnega sveta Sevnica. Med drugim so govorili o predlogu samoupravnega sporazuma, o kadrovske politiki v občini ter o pravi o odpravi nočnega dela v pokarstvu.

BREŽICE – Na današnji seji občinske skupščine bodo sprejeli osnutek družbenega dogovora o načelih za bodočo kadrovske politiko v brežiški občini.

KOČEVJE – Včeraj so odprli prenovljene prostore restavracije NAMA. Število sedežev je več kot podvojeno in znaša 144 sedežev. Pred novim letom bodo medili le akvarij s postrvmi.

SENOVO – Nocoj bo tukaj osrednja občinska proslava v počastitev dneva JLA. V programu bodo sodelovali učenci osnovne in brestaniške osnovne šole.

KOČEVJE – Jutri zvečer bodo podelili značke vočkratnim krvodajalcem. Danes ob 19. uri bo v Seškovem domu proslava v počastitev dneva JLA. O kulturi v občini pa so razpravljali na včerajšnji seji.

SEVNICA – V torek se je ponovno sestala občinska konferenca ZMS zaradi nesklepnega sklica minuli teden. Obravnavali so program dela po III. konferenci ZKJ in o nalogi organizacije vse do aprila prihodnjega leta.

KRSKO – V torek se je sestala izvršni odbor temeljne kulturne skupnosti na razširjeni seji ter obravnavali financiranje obnove bustanjevilskega gradu in drugih kulturnih spomenikov v občini.

VREME

V začetku tedna je v nočtranosti še prevladovala nizka oblačnost, v sredini tedna pa je začel od vzhoda dotekati hladen zrak.

Napoved: v naslednjih dneh bo prevladovalo precej oblačno in hladnejše vreme, občasno bo tudi rahlo snežilo.

Pravica grede v restavracijo, si vojaki v kasarni „Beja krajina“ izbirajo jedi po jedilniku, ki ga vsak dan napišejo na tablo. Časi, ko so se vojaki v gosjem redu pomikali h kotlu, so minili – to pa je samo ena od naštetih značilnosti iz življenja branilcev naših meja, ki slavijo jutri svoj praznik: 22. december – dan JLA. Več o življenju v JLA na 6. strani današnje številke. (Foto: R. Bačer)

1 DINAR

DBH

NOVO MESTO

JE VAŠA BANKA

Prihodnje leto moramo ustvariti take razmere, da bomo lahko v letu 1974 stabilizacijo speljali tako, kot jo poznajo razvite tržne ekonomije

Prav vseeno je, ali govorimo o teh ciljeh v merilu Jugoslavije ali republike, povsod je ob nadaljnjem poglobljanju samoupravljanja središče naših prizadevanj, saj živimo na enotnem jugoslovanskem tržišču, v letu 1973 ustvariti take razmere, da bomo lahko v letu 1974 stabilizacijo gospodarstva speljali do približno take ravni, kot jo poznajo razvite tržne ekonomije v svetu. Že to je dovolj zahtevna naloga, ker vemo, da tudi dežele „gospodarskih čudežev“ ta čas zaman iščejo dovolj učinkovito zdravilo proti inflaciji, ki je za vsakovrstne tablete in celo kirurške posege vse bolj neobčutljiva. Celotako grobi in nesocialni poskusi, kot je zavestno načrtovanje večje brezposelnosti, se niso obnesli.

Forej, če ocenjujemo naš cilj kot dovolj realen in dovolj zahteven, se moramo glede na sedanje razmere in prakso vseeno vprašati, ali je dovolj pripravljeno, da ga bomo dosegli. Več razlogov vsiljuje to vprašanje.

Najprej: kaj je sploh z našim planiranjem? Ne za toliko in toliko odstotkov, ampak kar za nekajkrat prekoračiti planirano stopnjo rasti cen, kot se nam je to zgodilo letos, prav gotovo vzbujajo dvom o sami strokovnosti in realnosti našega planiranja ter vprašanje, če nekaterim zastavljenim ciljem ne botrujejo politične obljube, ki jih je tako rekoč nemogoče uresničiti. Nasproten primer, da potekajo zunanjetrgovinska gibanja ugodneje, kot smo predvideli, je sicer pomirjajoče glede gospodarskih dosežkov, ne pa glede zanesljivosti planiranja. V današnjem času in v sedanji politični klimi je nujno delovnim ljudem odkrito povedati, kaj zmoremo in česa ne, pa bosta tudi pripravljeno in prizadevno za uresničenje zastavljenih nalog toliko večji.

Žal se vestnemu spremljevalcu razprav o naših razvojnih dokumentih za leto 1973 že

znova poraja dvom, če stvari dovolj realno ocenjujemo na vseh področjih. Tako na primer računamo na sila ugodne dosežke v mednarodni blagovni menjavi, vendar podatki za zadnje mesece kažejo, da krivulja izvoza rahlo upada, uvoza pa raste. V novembru smo na primer v primerjavi z istim mesecem minulega leta izvozili za 15% več blaga, uvoz pa je bil kar za 23% večji kakor v lanskem novembru. Ne zatrujemo, da na tem področju zastavljeni cilji niso realni, vendar sedanja potrebuje novo spodbudo, in med ukrepi na tej fronti je najvažnejši realni tečaj dinarja. Merili naj bi ga na novi devizni borzi, ki bi že morala poslovati, vendar tudi z novim letom se ne bo odprla vrata.

Nadalje je vprašljivo, ali se res dovolj trudimo za enotnost jugoslovanskega trga, trga brez kakršnihkoli notranjih ovir glede gibanja blaga, denarja in delavcev. Že nelikvidnost, ki se je lotevamo z novim svežnjem zelo zahtevnih ukrepov, je pokazala, kako ozke so lahko tržne meje, kadar gre za poravnavanje računov. Obenem pa prav reforma davčnega sistema

KAMPALA - General Idi Amin, predsednik Ugande, je ukazal, naj nacionalizirajo več britanskih in ameriških družb v Ugandi. S tem se je nasprotje med Ugando in Veliko Britanijo (ki je še vedno država zaradi izgona približno 40.000 Azijcev z britanskimi potnimi listi, ki so morali na hitro zapustiti Ugando) še bolj zaostrilo. Na sliki: predsednik Idi Amin (levo) na poroki svojega zunanjega ministra Kibeda, ki se je poročil z neko študentko. (Telefoto: UPI)

tedenski zunanjepolitični pregled

Ameriški predsednik Richard Nixon je ukazal, naj letala znova začnejo bombardirati področje severno od 20. vzporednika, ki je bilo doslej „zaščiteno“ z Nixonovo odločitvijo 23. oktobra, da tega dela ozemlja Demokratične republike Vietnam ameriška letala ne bodo napadala.

ZAPLET PRED KONCEM: Henry Kissinger, osebni svetovalc predsednika Nixona za vprašanja nacionalne varnosti, je na tiskovni konferenci v soboto napovedal razkril nekatere podrobnosti o pariških mirovni pogajanjih.

Tisto, kar je povedal, ne more vzbujati optimizma, še zlasti pa ne potrjuje zadnjih vzpodbudnih izjav nekaterih osebnosti (zlasti francoskih), da je mir resnično tu nekje, skoraj za vogalom.

Henry Kissinger je namreč izjavil, da so nastale v pogovorih z Le Duc Thojem, njegovim severovietnamskim sogovornikom v Parizu, resne težave, ki so očitno spravile pogovore vsaj začasno v mrtvo ulico.

Za tak razvoj dogodkov je Kissinger obtožil Hanoi, ki je te trditve pri prči zanikal in zvalil krivdo za prekinitve pogovorov na Nixona.

Viđeti je, da sta vsaj dve sporni točki, okoli katerih se nasprotnika nikakor ne moreta sporazumeti: prva zadeva obseg komisije za premirje, druga pa bodočnost Thieujevega režima, oziroma natančneje rečeno, problem južnovietnamske suverenosti.

Kar zadeva prvo vprašanje, imata obe strani svoje stališče, od katerega doslej nista bili pripravljeno odstopiti niti za las. Washington zahteva zelo številno komisijo za premirje (nekaj tisoč ljudi), Hanoi pa vztraja na samo 250 osebah. Washington hoče tako številno komisijo (in dobra opremljeno s sodobnimi komunikacijskimi sredstvi) zato, da bi lahko učinkovito preverjali izvajanje premirja in sploh mirovni sporazumov. Hanoi meni, da za to delo zadostuje tudi 250 ali nekaj takega ljudi.

Še bolj bistveno pa je vprašanje, ki se poraja okoli bodoče ureditve na jugu. Končni cilj Hanoja je namreč združitev obeh dežel in če bi sedaj v sporazumu priznali suverenost južnemu delu, bi se seveda morali (vsaj za dolgo, dolgo časa) odpovedati svojemu velikemu cilju. Američani sicer ne vztrajajo direktno na priznanju ali nepriznanju suverenosti Južnega Vietnamu, vsekakor pa bi hoteli to doseči posredno - s tem, da bi določili kot mejo med obema Vietnamoma črto demilitarizirane cone.

Tu je seveda treba spomniti na Ženevski sporazum, ki ni-

česar ne govori o dveh državah, marveč omenja zgolj demilitarizirano cono med obema deloma (začasno razdeljenega) Vietnamu, o usodi katerega se bodo domenili na podlagi svobodne odločitve Vietnamci sami. Toda do tega opredeljevanja ni nikoli prišlo.

In medtem ko so pogovori obtičali na tej stopnji, so ameriška letala predčerašnjim nedodomu znova prihrumela nad

Znova bombe nad 20. vzporednikom

področje severno od 20. vzporednika. Hkrati so po severovietnamskih trditvah znova položili tudi mine pred haifonsko pristanišče.

Namen enega in drugega je kristalno jasan in tega ne skrivajo niti Američani sami: pritisli Hanoi, da pod točo bomb in dodatnih preizkušenj privoli v podpis sporazuma.

Toda Hanoi, ki je bil voljan omogočiti Američanom „čisti umik“ iz dežele, očitno ni pripravljen storiti tega pod pogojem, ki jih terja Washington. V takem položaju se torej vojna nadaljuje, bombe padajo naprej in to brez sleherne omejitve.

Kakšni so sedaj izgledi za mir in sporazum, je težko reči, kajti Nixon očitno ne misli kaj prida popuščati, vprašanje pa je, če lahko to stori Hanoi. Se pravi, da je položaj še vedno izjemno negotov in predse napet, saj v tem trenutku še vedno ni znano tudi reakcija Severnega Vietnamu na zadnje ameriške letalske akcije severno od 20. vzporednika.

Kakršnekoli napovedi so torej zamedlile zapletov pred koncem pogovorov skrajno tvegane.

TELEGRAMI

HELSINKI - Potem, ko je bil sprejet jugoslovanski predlog za nadaljnje delo pripravljajnega sestanka za sklic konference o evropski varnosti in sodelovanju v Helsinkih, so se delegati 34 držav umaknili na posvetovanja s svojimi vladami. Pričakujejo, da se bo zasedanje nadaljevalo v začetku prihodnjega leta.

REYKJAVIK - Islandska vlada je devalvirala svojo nacionalno valuto za 10,7 odstotkov. Poslej bo mogoče za dolar dobiti 99 islandskih kron.

PULA - Predsednik izvršne komisije Evropske gospodarske skupnosti dr. Siko Mansholt je končal uradni obisk v Jugoslaviji in odpotoval v Bruselj. Med obiskom v Jugoslaviji je gost na Brionih sprejel tudi predsednik republiko Josip Broz Tito.

Nas sprehod po zanimivih dogodkih tedna začnemo to pot v Veliki Britaniji, kjer so imeli gledalci priložnost videti nenavaden prizor: svojega predsednika vlade na dirigentskem pulitu! Edward Heath je namreč nastopil na dobrodelni prireditvi, katere čisti dobiček so namenili revnim otrokom in ne-preskrbljenim starejšim ljudem. Pravi, da je kar dobro vihtel svojo dirigentsko palčko... spreten politik zmore vse...

Medtem pa je bil deležen precejšnje pozornosti tudi zahodnonemški kancler Willy Brandt: na svečanosti v Bonnu so mu izročili zelo lep, pa hkrati izjemno redek primer kovanca iz 17. stoletja. Brandt je darilo z hvaležnostjo sprejel, saj je znan kot velik ljubitelj in zbiralec starega denarja... nov primer, v že tako ne preveč skromni zbirki...

Na jugu Evrope pa se je komaj poleglo razburjenje, nastalo, ko so v neki italijanski reviji objavili posnetke Jackie Onassis, nekdanje prve dame Amerike - ampak čisto brez vsega na sebi! Slike je posnel na Onassisovem otoku neki domiselni fotoreporter z izredno močnim teleobjektivom, zanj pa je dobil težke milijone. Onassisova sta slike komentirala precej neprizadeto, rekoč, da je na plaži pač vsakdo od časa do časa brez vsega, saj je treba vendar tu pa tam preobleči kopalke, ali ne? Toda vihar se je začel (nemara bolj vihar v kobarču vode), ko so začeli proti objavljavanju takih sliko uglednih osebnosti (!) protestirati nekateri cerkveni krogi. No, pa zadeva se je že poglobila... vsako čudo tri dana, pravi neki jugoslovanski pregovor...

Na oni strani „velike luže“, v Kansas Cityju, pa zdravniki ne obetajo nič dobrega nekdanjemu predsedniku Združenih držav Amerike, Harryju Trumanu, ki je že nekaj dni v bolnišnici. Sprva je bilo videti, da se upokojeni predsednik (star je 83 let) ne bo mogel več dolgo upirati boleznim, toda potem mu je šlo zopet na bolje - pa znova na slabše...

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Republiška skupščina, ki je zasedala v obdobju minulega tedna (prejšnji tork), je na tokratnem zasedanju, bi rekli, dokončala nekaj, kar se je vlečlo v Sloveniji že več kot leto dni. Sedaj je namreč skupščina sprejela nov republiški zakon o POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU, sprejela ga je po dolgotrajni in izčrpani javni razpravi, in čeprav novi zakon za sedaj še ne prinaša nekaj bistvenega novega v predpisih s tega področja, pomeni vendar temelj za korenito sistemsko ureditev celotne pokojninske zakonodaje. Le-ta se bo sedaj oblikovala z nadaljnjimi postopki - pravzaprav bo urejena šele potem, ko bo sprejet STATUT SKUPNOSTI pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter ko bodo sklenjeni vsi ustrezni SAMOUPRAVNI SPORAZUMI na tem področju.

Že sedaj pa lahko rečemo, da novi zakon ureja eno izmed vprašanj, ki so v dosedanjih razpravah precej razburjala duhove - in to je, kako naj po novem poteka oblikovanje POKOJNINSKE OSNOVE. Zakonska določila sedaj pravijo, da skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja določi le najvišjo in najnižjo pokojninsko osnovo za posamezne skupine delavcev. Tako bomo lahko odpravili - je ob tem dejal Vinko Hafner, predsednik komisije, ki je pripravila gradivo za novi zakon - vsaj največje SKRAJNOSTI v dosedanjem oblikovanju pokojnin.

Ob tem še povejmo - če preidemo na gospodarska vprašanja - da je republiška skupščina tokrat sprejela posebno PRIPOROČILO, ki se nanaša na vse uporabnike družbenih sredstev, pripravilo glede SKRAJNEGA VARČEVANJA v porabi sedaj, ob koncu leta, in pa kajpak tudi za naprej. V tem skupščinskem priporočilu, naslovljenem na vse delovne kolektive, družbeno-politične in samoupravne skupnosti ter na vse druge upravljalce družbenih sredstev, je odločen poziv, naj vsi preprečijo zapravljanje denarja, naj ne trošijo sredstev za

čestitke in darila, naj skratka odločno poskrbijo za splošno varčevanje na vseh ravneh - vse svoje moči pa naj usmerijo v čim večjo PRODUKTIVNOST ter v RACIONALIZACIJO svojega poslovanja. To bo tudi eden od korakov, ki naj bi nas zares usmerili na pot STABILIZACIJE, kar je pravzaprav naš vodilni cilj v najbližjem obdobju.

In ko smo že pri stabilizaciji, pri stabilizacijskih ukrepih - tudi tokratni zakonski ukrep, ki ga je konec prejšnjega tedna (minuli petek) po hitrem postopku sprejela zvezna skupščina, je logično nadaljevanje dosedanjih stabilizacijskih posegov v zvezne ravni: gre za sprejem zakona o delni

spet prevzeti nase le proizvodnja, ki bo, kot vemo, po novem letu z že znanimi zakonskimi ukrepi proti NELIKVIDNOSTI že tako precej prizadeta. Prav je, da breme urejevanja naših razmer PRAVIČNO porazdelimo prav na vse!

Sredi prejšnjega tedna (minuli četrtek) je zasedal tudi republiški izvršni svet - razprava je tekla predvsem o ukrepih naše nove davčne politike. Sedanji predlog zakona o davkih iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela (izvršni svet je s tem predlogom soglašal) določa, da plačujejo delavci davek IZ DOHODKA temeljnih organizacij združenega dela, ta denar pa je namenjen za zadovoljevanje SPLOŠNIH DRUŽBENIH POTREB, torej tistih, ki se financirajo iz PRORAČUNOV družbenopolitičnih skupnosti. Pomembna novost v tem je, da gre pri obdavčevanju dejansko za dohodek podjetja - davčni zavezanec je namreč v vsakem primeru TOZD in davčna osnova bo posledje povsem odvisna od poslovnega uspeha TOZD, torej od ustvarjenega dohodka. Tako bodo družbenopolitične skupnosti bolj kot doslej odvisne od uspešnega poslovanja delovnih kolektivov na njihovem območju - pa se bodo vsekakor za to tudi bolj brigale kot doslej.

Samo na kratko še omenimo, da je ta teden (ta tork) zasedal CK ZKS, ki je imel na dnevnem redu razčlenbo dejavnosti organizacij ZK v Sloveniji pri ureničenju stališč Titovega pisma ter stališč, spnejetih na 29. seji CK ZKS. Že prejšnji teden je o tem razpravil in pripravil oceno sekretariata centralnega komiteja - ugotovili so, da se je AKCIJA PO PISMU in po 29. plenumu pri nas zelo na široko razvnela, da je posebno dejavna in konstruktivno angažirana PARTIJSKA BAZA ter da je v delovnih organizacijah vse bolj čuđiti REVOLUCIONARNOST ljudi ter njihovo aktivnost pri izpolnjevanju sedaj zastavljenih nalog.

Na tokratnem plenumem zasedanju je CK ZKS izvolil tudi novega sekretarja svojega sekretariata (dosedanji sekretar ing. Marinc je, kot vemo prezel dolžnost predsednika republiškega izvršnega sveta). Za novega sekretarja je bil SOGLASNO izvoljen Franc Setine, dosedanji član sekretariata CK ZKS.

Novi davčni temelji

ZAMRZNITVI OD v tako imenovanih negospodarskih dejavnostih, o čemer smo prejšnji teden, ko je o tem sklepal ZIS, na kratko že poročali. Ta ukrep razumljivo ni sprožil posebnega navdušenja - saj je z njim prizadeta vsa tako imenovana proračunska sfera, vrsta dejavnosti zunaj „čistega“ gospodarstva, da sploh ne govorimo o družbenopolitičnih skupnostih itd. - vendar resnici na ljubo moramo priznati, da je takšen ukrep veđidel zelo pravilen in tudi pravičen! Gotovo ne bi bilo prav, ko bi morala vse breme stabilizacije (ali vsaj njegov večji del)

Soteski raste nova Novolesova tovarna za proizvodnjo plastificiranih predalov. Predvidevajo, da bo poskusna proizvodnja stekla sredi prihodnjega leta. Za kolektiv sedanje soteske žage, ki je delovno vztrajal s polovično streho nad glavo, bo velika pridobitev. (Foto: I. Zoran)

Vino peljejo prodat. Na Bizelskem je letos kislo, tako da so ga ponekod prekrstili v cviček. Tisti, ki so trgali bolj pozno, so na boljšem, ker je bilo grozdje za spoznanje slabše. Pa še kljub temu so ga morali dosladkati. Cena pri kmetu je poskočila na 10 din za liter. (Foto: J. Tepey)

Razplod postrvi ne pade ravno v tople čas, zato je „osnukanje“ samic zaradi hladne vode dokaj neprijetno delo. V novi valilnici seviske ribiške družine opravlja to delo Darko Škoda. Na ta način bo vzredil okrog 50.000 postrvi, ki jih bodo zatem vložili v potoke. (Foto: Železnik)

V soboto dopoldan je Krko, tovarno zdravil, obiskalo 33 upokojencev te tovarne. Po pozdravnem govoru, ki ga je imel generalni direktor Boris Andrijačič, so si nekdanji delavci, sedaj gostje, ogledali nove prostore, nato pa odšli na kosilo. (Foto: J. Pezelj)

Številke govornijo

Po zadnjih podatkih so Jugoslavi, ki so začasno zaposleni v tujini, poslali za 725 milijonov dolarjev denarnih nakazil v domovino. To je izredno velik znesek, ki je odločilno pripomogel k letni pogodni jugoslovanski plačilni bilanci, saj predstavlja 55 odstotkov celotnega neblagovnega deviznega priliva. V desetih mesecih letošnjega leta, za kar velja ta podatek, so znašali dohodki od turizma 391 milijonov dolarjev, nakazila naših izseljencev 63 milijonov dolarjev, preostali neblagovni devizni priliv pa 113 milijonov dolarjev.

Sejmišča

BREŽICE: na sobotnem sejmju so župani lahko izbirali med 663 manjših in 37 večjih pujski, za katere so zahtevali 15 do 16 oziroma 13 kilogram žive teže. Prodanih je bilo 584 večjih in 29 mlajših pujsk. V ponedeljek, 18. decembra, je bilo na novomeškem sejmišču največ kopecev iz sosednjih občin. Med 387 pujski so jih izbrali 366, manjše pa so plačevali po 210 do 270 din in večje po 280 do 600 din.

Piše preprosto, poroča kratko in razumljivo: DOLENJSKI LIST

Kmetijski nasveti

Obstojno in dobro meso

Ko pritisne mraz, zacvili na kmečkih dvoriščih. Začenja se čas kolin, domačih praznikov, ki so še vedno zelo v čišlih. Takrat se mnogo meščanov spomni svojega kmečkega porekla in sorodnikov na deželi. Klanje pa ne prinese samo veselja, temveč tudi delo. Meso je treba pripraviti, da bo zdržalo do poletja, potrebno ga je konzervirati. Po „Gospodarskem listu“ povzemamo nekaj kratkih navodil, kako je treba meso pravilno nasoliti in sušiti, da bo okusno in obstojno. Sol za soljenje mora biti popolnoma čista. Priporočljivo je, da jo pred uporabo segrejemo na 130 stopinj Celzija. Primerna je predvsem bolj debela, kristalna sol. Mesa ne smemo presoliti, sicer ne bo užitno. Nasolimo tako, da ohlajene in lepo obdelane kose mesa dobro naribamo s soljo ali zmesjo za salamurjenje (sol je dodan še nitrat, nitrit in sladkor). Meso zlagamo po posebnem zaporedju v čist čeber. Na plast mesa damo plast soli. Tekočina, ki se sčasoma izcedi iz mesa, mora prekriti vse kose; če je ni dovolj, jo še dodamo. Vlažno salamurjenje, kot tudi imenujemo soljenje, traja tri do štiri tedne. Prostor, kjer se meso nasoljuje, naj ima toploto od 6 do 8 stopinj; če je občutno topleje, se začne meso kvariti, če je hladneje, salamurjenje napreduje prepočasi. Po končanem nasoljevanju meso odcedimo, nato ga za nekaj ur namočimo v mlačno vodo, da odvzame nekaj soli, nakar sledi sušenje oziroma dimljenje. Za dimljenje je najboljši bukov, hrastov ali kostanjev les. Smrekov pa sploh ni dober, ker daje mesu duh po terpentinu. Tudi premog ni primeren za kurjavo in dimljenje. Sušenje je najboljše, če poteka v posebnih prostorih, sušilnicah ali dimnicah, ki imajo regulatorje za dovod zraka. Meso je treba skrbno obesiti in obračati, dim spočetka ne sme biti prehud.

Inž. M. L.

Odvečen strah pred »skupno streho«

Veliko je primerov, da se v razpravi o TOZD tudi tam, kjer so v delovni organizaciji možnosti za ustanovitev več TOZD, delavci odločajo, naj bo celotno podjetje ena sama TOZD. Kje so vzroki?

Gotovo je eden glavnih slabo in prenostransko pripravljena

so imele dovolj denarja za OD, vse so, vsaka po svojih močeh, prispevale k skupnim skladam in tako ali drugače podpirale druga drugo. Skupni interesi so jih združevali pod eno streho, zdaj pa iznenada, če bo delovna enota postala TOZD, naj bi bilo življenje pod isto streho nemogoče? Zakaj? Zastavimo si vprašanje: mar ne moremo s samoupravnim sporazumom, ki ga bodo TOZD sklenile ob združitvi v organizacijo združenega dela, urediti medsebojnih odnosov tako, da bomo še naprej lahko živeli pod skupno streho? Če so posamezne enote druga drugo potrebne, ne more nič ovirati takšnega sporazuma!

Tudi v organizacijah združenega dela, ki bodo združevale več TOZD, bo potrebna medsebojna odvisnost, odgovornost in solidarnost (1. člen 21. ustavnega dopolnila), čisti računi in dogovor o tem, kako bodo TOZD pomagale druga drugi, pa bodo prispevali k poglobljenemu samoupravljanju. Strah pred TOZD in pred novimi odgovornostmi, ki jih bodo TOZD prinesle, pa je prav zato popolnoma odveč!

M. J.

Delovne enote ostanejo slej ko prej — medsebojno odvisne.

razprava. Marsikje smo po nepotrebnem delavce prestrašili z razlagami, da bodo v TOZD, če se bodo odločili za njeno ustanovitev, morali sami kriti morebitni primanjkljaj, da bodo imeli velike obveznosti do dosedanjih naložb, da si bodo nakopali na ramena veliko odgovornost itd. V dosedANJI delovni organizaciji pa so vse enote živele, vse

lotile. Vsaj doslej namreč kaj slabo kaže; konkretnih ukrepov in posegov še skorajda ni.

M. L.

Beg možganov

Delovna sila se seli za kapitalom: iz Kosmeta v Slovenijo, iz Slovenije v Avstrijo, iz Avstrije v Zahodno Nemčijo, iz Zahodne Nemčije v Ameriko. Zaradi tega „bega možganov in rok“, smo že dalj časa pričr nespodbitnemu dejstvu, da „lačna vrana sito pita“, da pomoči potrebni pomoč dajejo ne pa prejema.

Po zadnjih uradnih podatkih je na delu v tujini 760.000 Jugoslovanov, od tega največ v Nemški zvezni republiki. Če vemo, da so to povečini ljudje v najboljših letih, torej najbolj dela zmožni, in če vemo, da je med njimi zelo veliko šolanih, usposob-

Franc Vrvišar

žaj. Če pa ne bomo začeli na vrhu, nimamo moralne pravice zahtevati, naj tako kritiko začno v kolektivih, v organizacijah, na terenu itd. Teh stvari pa se moramo lotevati preudarno, brez naglice in brez zlobe, predvsem pa ne nasadati govoricam, ki so včasih plod osebnih sporov, temveč ukrepati na osnovi dokumentov.

R. B.

Ni vse paragraf

Ali je upravni delavec dolžan delati samo po predpisih in paragrafih ali je njegova naloga tudi, da ravna politično tenkočutno pri svojih odločitvah? Zakaj je potrebna „politizacija“ občinskih uprav, za katere ponekod ugotavljajo, da niso tisto, kar bi morale biti?

Milan Ravbar, sekretar občinskega komiteja ZK Krško, navaja naslednji primer, ki kaže na nepolitično ravnanje občinske uprave v Krškem (s seje medobčinskega sveta ZK).

Podjetje Zito je investiralo v novo pekarno približno tri milijone novih dinarjev. Zmogljivosti pekarnice so tolikšne, da zadostujejo za mesto in okolico. Pekarna se je dogovorila s trgovinami, da prodajajo njen kruh, za to pa dobijo 15 do 17 odstotkov marže. Pekarna je kot družbeni obrat dolžna voziti kruh tudi v okolišnje kraje, to pa povzroča dodatne stroške s prevozom.

Ob vsem tem pa je dovoljeno, da peče kruh tudi več zasebnih pekov, ki prodajajo kruh po enaki ceni, doma, brez stroškov prevoza, brez obveznosti, da zalagajo s kruhom tudi druge kraje. Dovoljenje za peko izda občinska uprava, „če prosilec izpolnjuje pogoje“, ne oziraje se na druge stvari. To je izraz tehokratske miselnosti in pomanjkanja političnega posluha.

M. L.

Za red!

„Občinska skupščina mora skrbeti, da se zakoni in predpisi dosledno izvajajo, in to za vse občane in delovne organizacije enako,“ je rekel na zasedanju občinske skupščine Metlika Franc Vrvišar, poslanec in dolgoletni družbenopolitični delavec metliške občine. Takole je nadaljeval:

„Popuščanje in gledanje skozi prste je privedlo do anarhije, s katero se danes spopadamo. Do zdaj smo v postopke dajali le ljudi zaradi cestnoprometnih prekrškov — druga področja pa smo zanemarjali, hote ali nehoti. Menim, da moramo narediti red najprej pri odgovornih. Pri nas vodilnih v podjetjih, na občini in v organizacijah moramo začeti razčiščevati. Pogledati, koliko je kdo finančno, in sicer po svojem delu težak, in odkrito reči: ti, Janez, dober delaš, ti, Francej, pa ne ustrezaš več za to funkcijo ali polo-

Milan Ravbar: primer peke kruha pri nas

vredno je zapisati...

Najbrž se ni bilo časa, ki bi imel za sindikalne organizacije toliko dela, kot ga ima dandanašnji Pismo, drugi sveženj ukrepov zoper nelikvidnost in slabo gospodarjenje, uvajanje delavske kontrole, varčevanje, delavska stanovanja, zaščita pravic, ki izhajajo iz dela po dopolnjeni ustavi, in konec koncev povečanje življenjskih stroškov, ki najbolj zadene slabo plačane delavce (življenjske se je letos podražilo za

Delo, ki čaka

17 odstotkov), vse to so življenjska vprašanja delavcev. Vprašanja, o katerih je treba spregovoriti na bližnjih občinskih zborih osnovnih sindikalnih organizacij, ko bodo volili tudi nova sindikalna vodstva, saj je poslednjim potekel dveletni mandat.

Čas je pokazal, kako zmotna so bila razmišljanja o potrebnosti sindikalnega organiziranja in delovanja v razmerah samoupravne družbe. Revolucija se nadaljuje, fronte ostajajo, zamisel o delavskem samoupravljanju, načelo „Tovarne in politiko delavcem!“ ima in bo še imelo nasprotnike, zato je nujna večja razredna usmerjenost partijske organizacije in aktivnejše delo sindikata.

Zatorej občni zbori ne smejo biti formalnost, kot se je večkrat dogajalo doslej. Na dnevnih redih morajo imeti vsebinska vprašanja, delno našeta v začetku tega zapisa. Za velike stvari gre, za položaj in življenje delovnega človeka. Koliko bi se dalo narediti samo z varčevanjem pri nepotrebnih izdatkih in omejevanjem razpisništva na račun drugih. Če bi v Jugoslaviji samo za en odstotek zmanjšali proizvodne stroške, bi ustvarili dodatnih 180 milijard dinarjev!

In samo še ena misel: sindikalne organizacije bodo razredno usmerjene, če bodo v njih vodstvih delali delavci, neposredni proizvajalci.

M. L.

Predlog Ljubljane za sodelovanje

Občinske skupščine ljubljanskega območja naj bi v okviru medobčinskega sveta usklajevale delo na področju gospodarstva, načrtovanja, sociale, zdravstva, zaposlovanja, kulture, izobraževanja, notranjih zadev, obrambe in davčne politike – ZK za tako sodelovanje

Skupščina mesta Ljubljane je pred kratkim poslala razen ljubljanskim še devetim občinskim skupščinam okoli Ljubljane predlog izhodišč za ustanovitev medobčinskega sveta ljubljanskega območja (regije). Med temi občinskimi so tudi občine Kočevje, Ribnica, Grosuplje in Litija.

Svet bi bil posvetovalni in usklajevalni organ, ki bi ga sestavljale tri članske delegacije iz posameznih občin. V okviru dejavnosti sveta bi sodile predvsem naloge s področja družbeno-ekonomskega in samoupravnega razvoja ljubljanskega območja, regionalnega prostorskega načrtovanja, notranjih zadev, narodne obrambe, socialnega varstva, zdravstva, zaposlovanja, kulture, izobraževanja in davčne politike. Na pobudo posameznika ali delegacije

bi svet lahko razpravjal tudi o drugem.

Te občine že zdaj sodelujejo na področju javne varnosti, zdravstva, zaposlovanja in še na nekaterih področjih (inšpekcije, sodišče, ceste, tožilstvo).

O tem predlogu je 13. decembra razpravljala tudi medobčinski svet ZK, ki že uspešno dela za območje teh občin. Sklenili so, da bi o tem predlogu razpravljale vse občinske skupščine in družbenopolitične organizacije, ki bodo predlagale in izvolile (skupščine) tudi delegate za svet ljubljanskega območja. Ugotovili so, da je tako sodelovanje oziroma povezovanje v duhu bodočega delegatskega sistema.

Ugotovili so, da se je pri delu ZK tako sodelovanje pokazalo koristno, zato so predlagali, naj bi podobno sodelovale tudi druge občinske organizacije tega območja, kot SZDL, sindikat in mladina.

J. PRIMC

»Predlog, zgrajen

(Nadaljevanje s 1. str.)

družbenih pojavov in privatizacije, ki vodi v preživele družbene odnose. Dovoljuje tako rekoč vse: zasebno trgovino, zasebno projektivo, do deset mezdnih delavcev pri zasebnem delodajalcu je ena od predlaganih in način, do tristo milijonov zasebnega kapitala, v izjemnih primerih pa še več. Posebno naklonjen je tako imenovanim pogodbenim organizacijam, v katerih bi lastnik postal direktor neomejenemu številu delavcev. Na kratko rečeno: predlog zakona dovoljuje privatizacijo v tolikšnem obsegu, da bi povzročil resen odmik od naše družbenopolitične usmeritve.

Ce bi bil tak zakon sprejet, bi bilo grobo kršeno tudi ustavno načelo, naj si delovni človek dobi svoj dohodek iz dela, ne pa iz kapitala in v izkoriščanju drugih ljudi.

Ko je medobčinski svet zavzel tako ostru odklonilna stališča, je hkrati poudaril, da načelno ni proti zasebnemu delu in zasebni obrti, ker je to pomembno dopolnilo družbenemu sektorju, ki bo nujno tudi vnaprej. Zlasti to velja za storitveno obrt. Poudaril je tudi, da morajo naši ljudje, obrtniki, kmetje in drugi občani s svobodnimi poklici to stališče pra-

vilno razumeti: ne kot napad na zasebno delo, temveč kot napad na pretiran obseg in kapitalizacijo, ki je za našo družbo nesprejemljiva.

Medobčinski svet ZK Posavje dodaja, da je potrebno okrepiti družbeno obrt, da morajo to upoštevati tudi banke in da je treba čimprej sprejeti v duhu ustavnih dopolnil politično sprejemljiv zakon o osebnem delu, saj so dosedanja predpisi nedorečeni in v marsičem že neustrezni.

M. LEGAN

1973: leto

(Nadaljevanje s 1. str.)

in občinska skupščina še nista izpolnili vseh pričakovanj, saj ljudje prek delegatov še ne uresničijo svojih ustavnih pravic in dolžnosti. Temu vprašanju je posvetil precej časa in pri tem med drugim ugotovil, da tudi javna razprava kot oblika delovanja SZDL še ni to, kar od nje pričakujemo. Slaba tehnična opremljenost občinske organizacije SZDL je eden izmed vzrokov, da je padla dejavnost kluba dolenjskih poslancev.

O drugem delu ustavnih sprememb je govoril Dušan Zupanc, ki je konkretno obdelal vprašanje občinskega statuta in organiziranosti občinske skupščine nasploh, o čemer bomo v kratkem obširneje še poročali. Franc Cvelbar je seznanil člane konference s konkretnimi

samoupravnimi odnosi in stanjem upravljanja v občini, Adolf Suštar pa je opisal doslej opravljeno delo pri uresničevanju ustavnih dopolnil. Zdi se mu, da je potrebna ponovna ocena že opravljenega dela, nato pa v januarju temeljiteje konkretno delo, da izpeljemo zastavljene naloge. Albin Luzar je razpravjal o zadružništvu in kmetijstvu. Jože Suhadolnik pa o delegatskem sistemu, kateremu so temelj različne samoupravne skupnosti v občini. V razpravi so sodelovali še Slavko Vute, Franc Šali, Avgust Avbar in Nace Mrvar. K posameznim razpravam se bomo v prihodnjih številkah DL še vrnil, saj so posamezniki zelo kritično in ustvarjalno razčlenili nekatere pojave in dejstva, ki so stvar skupnih interesov.

Z DOSLEJ OPRAVLJENIM NE SMEMO BITI ZADOVOLJNI!

Kritičen prispevek je dal konferenci tudi tovariš Janez Vipotnik, ki je predvsem opozoril, da je tudi v novomeški občini nekaj že napravljene, a nikakor še ne dovolj. Ureditev gospodarskih vprašanj, ki so zdaj naloga številka ena, je pogoj in podlaga za uresničevanje druge faze ustavnih dopolnil, ki nas čaka prihodnje leto. Z vsem tem pa se nam mudi, saj nas spomladi čaka gradivo za drugi del ustavnih dopolnil, priprave na volitve v 1974. letu, priprava volilnih programov, republiški kongres ZKS, kongres sindikatov in še kaj. Vsako zaostajanje nam bo samo oteževalo položaj. Vse naše politične akcije pa morajo hkrati temeljiti na spoštovanju sprejetih sklepov ter dogovorov, ki smo jih demokratično sprejeli.

Predsednik Vipotnik se je nato dlje časa pomudil pri vlogi krajevnih skupnosti v našem družbenem redu, katerim je treba dati popolnoma novo vsebino. Ugajalo mu je konkretno poročilo občinske komisije za statutarno urejanje ustavnih dopolnil, govoril pa je tudi o nalogah uprave, šolstva, o delegatskem sistemu in delu komunistov v vrstah SZDL.

Na seji so sklenili, da postane Dolenjski list časopisno založniško podjetje, stekle pa bodo tudi priprave za ustanovitev lokalne radijske postaje v Novem mestu.

TONE GOŠNIK

SLO in sindikati

v petek dopoldne je bilo na Otočcu skupno zasedanje odborov in komisij za splošni ljudski odpor pri Zvezi sindikatov Jugoslavije oziroma Slovenije ter občinskih sindikalnih svetov Karlovca in Novega mesta. Uvodni referat o vključevanju sindikatov v SLO, oziroma o nekaterih konkretnih izkušnjah je govoril predsednik Ob SS Novo mesto Adolf Suštar, ki se je zavzel za to, da sindikati v delovnih organizacijah pomagajo pri krepitvi SLO. Sindikat naj pomaga pri idejnopolitičnem osveščanju proizvajalcev, organizacijske zadeve pa naj bi bile stvar drugih. V razpravi je bilo poudarjeno, da se mora v SLO vključiti sleherni občan in da so minili časi, ko je imelo to dejavnost v zakupu le nekaj ljudi. Udeleženci zasedanja so si v popoldanskih urah ogledali še proizvodnjo v novomeški IMV in se z vodilnimi pogovarjali o organiziranosti SLO v tej največji novomeški delovni organizaciji.

P. P.

državna založba slovenije

knjižne novosti

'73

ob novem letu

Vsako naposled najde tisto knjigo, ki mu odpre „tajna vrata“ in postane njegova najboljši priljubljena knjiga, knjiga življenja. Naj jo išče, dokler je ne najde.

(A. Spemann)

IZVIRNA PROZA

Ivan Cankar: ZBRANO DELO XI
roman Hiša Marije Pomočnice ter črtice in novele iz knjige Mimo življenja
340 strani, cena: pl. 90, pus. 100 din.

Oton Župančič: ZBRANO DELO VI
Noč na verne duše, Iz nenapisane komedije, Veronika Deseniška, Dodatek
460 strani, cena: pl. 100 din

Ladislav Kiauta: ZBADLJIVKE IN ŠALJIVKE EVSTAHJA ČOKA
140 strani, cena: broš. 38 din

IZVIRNA POEZIJA

Alojz Gradnik: EROS TANATOS
76 strani, cena: pl. 36 din

Tone Pavček: ZAPISI
70 strani

Gregor Strniša: ŽELOD
72 strani

PREVODI: PROZA IN POEZIJA

Ivo Andrić: GOYA
Bibliofilsko opremljena knjiga z avtorjevim esejem o velikem španskem slikarju in z reprodukcijami Goyevih slik je izšla v počastitev Andrićeve 80-letnice.
cena: pl. 85 din

Moliere: DELA II
komedije: Šola za žene, Kritika Šole za žene, Improvizacija v Versaillesu, Izsiljena ženitev, Tartuffe, Don Juan
312 strani, cena: pl. 90, pus. 100 din

Jan Severin: MORNAR BREZ JADER
roman o J. Ressleru iz zbirke „Biografije“
284 strani, cena: pl. 95 din

Werner Maser: ADOLF HITLER
Legenda – mit – resničnost. Zbirka „Biografije“
563 strani

E. R. Chamberlin: GREŠNI PAPEŽI
zbirka „Biografije“
336 strani

Jean-Charles Lombard: ZGUBLJENI KORAKI
dramski tekst
74 strani, cena: broš. 30 din

Mak Dizdar: MODRA REKA
73 strani

KITAJSKA LIRIKA
izbor kitajske lirike v prevodu Alojza Gradnika
252 strani, cena: pl. 55 din

POLJUDNO-ZNANSTVENA DELA, LIKOVNE IN GLASBENE EDICIJE, PRIROČNIKI, DARILNE KNJIGE

Anton Cevc: VELIKA PLANINA
raziskovalna študija o Veliki Planini in njeni planiščini
96 strani in 34 strani prilog, cena: 80 din

SLOVENSKI ŠAH
zgodovinski prerez, partije, problemi, najvidnejši predstavniki
224 strani, cena: pl. 120 din

Ivan Bratko: ČAS KNJIGE
publikacija, ki v znamenju mednarodnega leta knjige prinaša bogato gradivo o vlogi knjige pri nas in po svetu
146 strani velikega formata, cena: usnje 62 din

Matko Pečič: UVOD V UMEVANJE LIKOVNEGA DELA
248 strani, cena: karton 110 din

Mirko Kokol: PREK SVETA ODMEVA PESEM I–II
pesmarica z ljudskimi, umetnimi in borbenimi pesmimi
536 strani, cena: broš. 55 din

FRANCE MIHELIC
monografija z reprodukcijami avtorjevih grafik in risb
244 strani, cena: pl. 220 din

Ware-Panikka-Romein: DVAJSETO STOLETJE VI/3
tretja knjiga šestega ciklusa iz zbirke „Zgodovina človeštva“
332 strani, cena: pl. 170, pus. 190 din

Jean Fourastie: 40.000 UR
zbirka „Moderna družba“
232 strani, cena: pl. 86 din

Timothy Green: TIHOTAPCI
zbirka „Moderna družba“
273 strani, cena: pl. 88 din

Margot Schubert: V DOMAČEM VRTU
priročnik
390 strani, cena: pl. 200 din

Minca Sojar: VRTNE ENOLETICE
priročnik
135 strani, cena: pl. 90 din

Janko Jurančič: SRBSKOHRVATSKO-SLOVENSKI SLOVAR
1320 strani, cena: pl. 200 din

NAJLEPŠE PRAVLJICE
izbor najlepših pravljic v vsega sveta z barvnimi ilustracijami
132 strani velikega formata, cena: karton 120 din

Knjige dobite v vseh knjigarnah in pri zastopnikih založbe. Pri večjem nakupu možnost obročnega odplačevanja. Pismena naročila sprejema

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE
Mestni trg 26, 61000 Ljubljana

Mladina in vojniki se nekajkrat v letu srečajo na skupnih kulturnih prireditvah. Naš posnetek je z ene takih letošnjih prireditev v kasarni „Bela krajina“. (Foto: R. Bačer)

KMETIJSKI STROJNIKI!

Kmetijska zadruga »KRKA«, Novo mesto
EE Šentjernej

rabl k sodelovanju in sprejme v delovno razmerje na nedoločen čas

— 4 KMETIJSKE STROJNIKE

Pogoj:

KV kmetijski strojnik ali priučen kmetijski strojnik ali delavec, ki ima veselje za priučitev za kmetijskega strojnika in odslužen vojaški rok

Ponudbe sprejema: KZ »Krka«, Novo mesto, EE Šentjernej, do zasedbe delovnih mest.

VOZNIK D KATEGORIJE!

Komisija za delovna razmerja
RUDNIKA RJAVEGA PREMOGA SENOVO

objavlja prosto delovno mesto

— kvalificiranega voznika motornih vozil D kategorije.

Stanovanje na razpolago. Nastop dela takoj.

STANOVANJSKO PODJETJE RIBNICA

Kolodvorska ulica 7

razpisuje po sklepu DS delovno mesto

DIREKTORJA

Pogoji:

— visoka ali višja šola gradbene, ekonomske ali poslovno-upravne smeri in desetletna praksa na vodilnih delovnih mestih;
— potrebne organizacijske sposobnosti in politična neporečnost.

Podjetje ne razpolaga s stanovanjem. OD po samoupravnem sporazumu. Prijave z dokazili je dostaviti na naslov do 31. decembra 1972.

Vsem borcem, podoficirjem, oficirjem, generalom in civilnim uslužbencem v vrstah JUGOSLOVANSKE LJUDSKE ARMADJE priskrbeno čestitamo za jutrišnji praznik naših oboroženih sil, 22. december! Spominjamo se tudi vseh, ki so kot aktivisti partije in Osvobodilne fronte skupaj z ljudstvom gradili temelje

naše ljudske vojske, saj je prav zato 22. december naš skupni praznik. — Bralcem in naročnikom Dolenjskega lista v vrstah JLA kjerkoli po domovini: priskrbeno in tople pozdrave! — V imenu vseh Dolenjcev in Posavcev — uredništvo DOLENJSKEGA LISTA

Zabavali vas bodo:
»UNIONI«
»SEPLAN«
orkester
»ESTRADE«

SILVESTROVANJE

Silvestrski menu! Cena: 200.—, 250.— din
INFORMACIJE: tel. 72-010

Prvim velika čokolada

Učenci osnovne šole v Bršlinu so se pomerili v znanju — Za cicibane rutke, značke in kape

28. novembra je bila v počastitev dneva republike v avli osnovne šole v Bršlinu proslava, medrazredno kviz tekmovanje in sprejem cicibanov v pionirsko organizacijo. Najprej so cicibani obljubili, da bodo dobri pionirji in tovariši in da bodo koristili naši domovini. Nato so dobili pionirsko opremo: rutke, značke in kape. Tovariš ravnatelj je najmlajšim pionirjem čestital in nato govoril o pomenu praznika, pevski zbor pa je po govoru zapel pionirsko himno.

Prišel je težko pričakovani trenutek, tekmovanje. V znanju so se pomerile ekipe petih, šestih, sedmih in osmih razredov, vsaka pa je štela štiri tekmovalce. Odgovarjali so na vprašanja o pravih pionirski organizaciji, jugoslovanskih pionirskih igrah, zgodovini NOB na Dolenjskem in mladinski literaturi s tematiko iz NOB.

Največ znanja so pokazale ekipe 5.c, 6.b, 7.a in 8.a. Tekmovalci niso ostali brez nagrad, saj si je zmagovalna ekipa za vsakega tekmovalca priborila veliko čokolado, za razred pa bombone. Tudi poraženi niso ostali praznih rok, ker tudi njihovo znanje ni bilo slabo: za prizadevanje so dobili po dve manjši čokoladi. Da se ne bi bilo ves čas tekmovalne napetosti, so se izkazali učenci s folklornimi in telovadnimi točkami.

ZDENKA SENIČAR
6.a OŠ Bršlin

Hvala, tovariš Petrač!

Kočevska osnovna šola je prejela lepo knjižno darilo. Pionirjem so borci podarili 124 knjig in 6 stik. Darila smo bili vsi veseli. Tovariš Tone Ožbolt nam je ob tej priložnosti povedal kratko, a vendar resnično zgodbo o delovanju tiskarne. Zvedeli smo, da je bila na Gotenškem Snežniku. Skrta je bila tako dobro, da je Nemci, ki so šli mimo nje, niso opazili. Borci so tiskali oglase, časopise in dvigali slovenski narod v boj proti okupatorju. Tovariš Petrač, bivši komandant, je imel največ zaslug za to čudovito darilo. Zato se mu vsi pionirji najlepše zahvalujemo. Prav tako vsem drugim, ki so mu pri tem pomagali.

Pionirji osnovne šole
Kočevje

»Čvetočič« pozdravi

V torek se je po daljšem suhem vremenu začelo nebo kisati. Do tega časa smo prejeli več »pozdravov mladosti«, primerke cvetja, teloha in trobentic. Tako nam je naš dopisnik Jože Križ iz Kužija v Kolpski dolini poslal v mah zaviti cvet teloha ter sporočil, da pri njih cvete skoraj vsa zimo, skoro redno pa se tudi dogaja, da ob njem zacvetijo trobentice že v januarju.

Imeli bomo prapor!

»V vasi Bistrica sem zbrala 140 dinarjev!«

Mnogo pionirskih odredov že ima pionirski prapor. Zato smo se tudi na naši šoli odločili, da bomo kupili prapor, in to še letos, v letu praznovanja 30-letnice pionirske organizacije.

Odločili smo se, da bomo napravili po razredih zbiralno akcijo. Ker prapor veliko stane, smo se lotili zbiranja denarja tudi po vaseh. Jaz sem bila določena za vas Bistrico. Ljudje so me lepo sprejeli in radi so prispevali za naš prapor. Na list, kjer sem vse, ki so kaj prispevali, zapisovala, so se vaščani tudi podpisali. Nekje smo se zapletli v pogovor in tam so kmetje ša raje prispevali za pionirski prapor.

Ko sem prišla domov, sem bila zaradi prehojene poti kar utrujena. Kljub temu me je zanimalo, kakšen je uspeh, in z veseljem sem preštela denar vaščanov. Zbralo se ga je za 140 dinarjev, zbrala pa sem ga pri sedemnajstih hišah.

Hvaležna sem vsem, ki so podprli našo akcijo za prapor pionirske organizacije, obenem pa se že veselimo razvitja, ki bo na dan praznovanja 30-letnice pionirske organizacije.

ZDENKA JURGLIČ
novinarski krožek
OŠ Sentrupert

ČESTITKA LESKOŠKU

Prejšnji četrtek so tudi v Dolenskih Toplicah čestitali Francu Leskošku-Luki za 75. rojstni dan. Ni majhni slavnosti v zdraviliških prostorih so se zbrali predstavniki družbenopolitičnih organizacij in pionirji ter Francu Leskošku, prvemu komandantu slovenskih partizanov, nosilcu številnih visokih funkcij in sedanjemu častnemu predsedniku ZZB NOV Slovenije in članu sveta federacije, začele se mnogo let, predvsem pa zdravja. Jubilant se je namreč spet prišel zdraviti v Dolenjske Toplice.

ljubljska banka

pravi naslov
za denarne zadeve

VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM IN OBČANOM-ZAVAROVALNEM
ZELI USPEŠNO LETO 1973

ZAVAROVALNICA SAVA,
poslovna enota NOVO MESTO

Namesto posameznih čestitk smo namenili 20.000 din za otroške vrtce na območju občin Črnomelj, Kočevje, Metlika, Novo mesto in Trebnje.

PRIVOŠČITE SI
TO ZADOVOLJSTVO!

»DOLENJK«,
TRGOVSKO PODJETJE NA DEBELO IN DROBNO
Novo mesto

objavlja prosto delovno mesto

— PRODAJALKE

v prodajalni »OBUTEV« v MOKRONOGU
Pogoji: kvalificiran prodajalec obutvene stroke

Poseben pogoj je poskusno delo. Rok za vlaganje prijav je 8 dni po objavi.

mi vsi
VARČUJEMO

PRI.....

DOLENJSKI BANKI IN
HRANILNICI v Novem mestu

in poslovnih enotah v KRŠKEM, METLIKI,
NOVEM MESTU in TREBNJEM

- kjer zbirajo hranilne vloge in jih obrestujejo od 7,5 do 10-odst.
- vodijo žiro račune in devizne račune občanov
- opravljajo devizno-valutne posle in odkup ter prodaja deviz
- dajejo kredite za stanovanjsko gradnjo, pospeševanje kmetijstva, obrti in turizma na podlagi namenskega varčevanja
- odobravajo kratkoročne in dolgoročne kredite
- opravljajo vse druge bančne posle

Zaupajte DBH svoje denarne zadeve, saj je to vaša banka.

JUTRI PRAZNUJEJO BRANILCI NAŠIH MEJA

»22. december – dan JLA« – piše na koledarskem listu, ki bo jutri kazal nov dan. Za mnoge fante pri vojaki: prost dan. Do poznih večernih ur. Srečali jih bomo: na ulici, v kavarni, kinu, na sprehodih. Mlade fante. Sedanja generacija poklicanih na odslužitev vojaškega roka. Te znane in neznane tovariše, ki so prišli iz vseh krajev Jugoslavije, iz vseh republik, ki govore vse jezike domovine – od Triglava do Djevdjelije. Vojake, ki so za leto dni ali samo nekaj mesecev postali naši občani, člani te skupnosti – Novomeščani, Ribničani, Črnomaljški, Brežičani, a s posebnimi nalogami; tiste fante, ki bi na prvi znak nevarnosti stekli na položaje in udarili po napadalcih. In še: tiste tovariše, s katerimi bi vsi mi, ki delamo v tovarnah, šolah, ustanovah, v družbenopolitičnih organizacijah, in mnogi drugi

z ramo ob rami branili vsako ped naše prsti, vsako grudo zemlje, za katero je pretilo kri toliko borcev in bork pred tremi desetletji. Zato jutri ni samo praznik, je tudi opozorilo na nenehno budnost. Tovariš Tito je večkrat poudaril: »Pripravljeni moramo biti neglede na to, ali bi sovražnik napadel z zahoda ali vzhoda.« In še je pristavil: »Združeni v bratstvu in enotnosti smo nepremagljivi.«

Teh nekaj srečanj z vojaki, branilci naših meja, svobode in neodvisnosti, hoče biti samo utrinek iz delovnega vsakdana s fanti v uniformi, samo bežen pogled na urnik njihovega dela in razvedrila. Naj bo zato tem toplejša in prisrčnejša čestitka, ki jo ob jutrišnjem prazniku izrekamo vsem vojakom in starešinam JLA!

Pred 22. decembrom, DNEVOM NASE ARMADE, so nam tudi letos pred očmi in v srečni besede, ki jih je lani po končanih manevrih Svoboda 71 izrekal v Karlovcu: da smo pripravljeni in sposobni braniti in obraniti pred vsako nevarnostjo našo revolucijo ter njene pridobitve: samoupravni socializem, bratstvo in enotnost, enakopravnost narodov in narodnosti SFRJ. — Na sliki: tovariš Tito na opazovalnici na lanskih manevrih. (Foto: M. Legan)

TA MLADI FANT, TOVARIŠ VOJAK

Med najboljšimi Beli volk s Korduna

Vojak in novinar Martin o sebi

»Novinar ste. Oblekli ste uniformo. Kako ste se živeli v vlogi vojaka naše armade?«

»Se vedno sem časnikar. Tudi v armadi so mi omogočili, da opravljam delo, ki je povezano z novinarstvom. Z veseljem sem sodeloval pri sportnem biltenu, odkar pa sem v domu JLA, imam spet sorodno delo.«

»Kakšno razvedrilo si privoščite po vsakodnevnih dolžnostih?«

»Pri roki imam knjižnico doma JLA in v prostem času zelo rad berem. Tudi debele in zajetne knjige, kakršnih prej nisem utegnil prebrati. Rad sedem kdaj pa h klavirju in si kaj zaigram.«

»Kdaj ste začeli šteti dneve, ki vas ločijo od domačih?«

»Bom povedal kar po pravici, da od prvega dne. Štejem jih najbrž zato, ker imam družino, ženo in dveh letno hčerko. Pogrešam ju in dolgočas mi je po Ljubljani.«

Zanimalo me je, kako vojaku Martinu ugajajo Brežice, kakšno sodbo si je ustvaril o tem mestu.

»Vseč so mi,« je pripovedoval.

»Preko dejavnosti JLA sem imel priložnost spoznati veliko domačinov. Občutek imam, da je to zelo delavno mesto. Doživljam ga kot celoto, kot večjo življenjsko celico. Ugaja mi, da ima tako majhen kraj svojo radijsko postajo. Tudi družbeno-politične organizacije so tukaj zelo delavne. Mnogo bolj neposredno jih čutim kot na primer v Ljubljani. In še nekaj mi je všeč tukaj: povezanost civilnega prebivalstva z jugoslovansko armado.«

»Kaj ste še opazili v Brežicah, kar bi bilo vredno zapisati?«

»Da imate lepo urejen muzej in zanemarljiv grad. Te mogočne stavbe je škoda za namene, ki jih jemljejo zgodovinski pečat. Malo bolj bi morali gledati na zunanjo ureditev takega spomenika. Nisem Brežičan, toda kar privzdignilo me je, ko sem te dni slišal, da bodo podri vodovodni stolp. S tem bi ga pa res polomili.«

JOŽICA TEPPEY

Major Rade Lakić, komandant ene izmed topniških enot v Ribnici, ki je na armijskem tekmovanju v streljanju s pištolo zasedel drugo mesto, ni nič pomišljal. Na moje vprašanje, katerega oficirja, vojaka sli skupino vojakov naj bi za dan JLA obiskal, je povedal: »Podporočnik Mile Bjelivuk in njegova enota zaslužita, da prideta v časopis. To je res zgledna enota tako na področju praktičnih vojaških vaj kot v moralnem oziru, je res zgledna enota tako na področju praktičnih vojaških vaj kot v moralnem oziru, našemu oboroženemu obredu delavskega razreda.«

»Se pravi, da je podporočnik že starejši, izkušen oficir?«

»Sele septembra letos je prišel iz vojne akademije, zato je uspeh njegovega dela še večji.«

Podporočnik Mile Bjelivuk je bil rojen pred 23 leti v Kordunu pri Vojniću. Član ZKJ je od leta 1966.

»Tovariš podporočnik, kako ste dosegli, da je vaša enota med najboljšimi?«

»Že v šoli sem razmišljal, kako bi v vzgojo vojakov vnesel nekaj svojega, boljšega, sodobnejšega – tako so me tudi učili, naj delam. S komandirji oddelkov in vojniki sem sodeloval ne le med »uradnim« časom, ampak tudi ko sem bil sicer prost. Tako sem spoznaval vse vojake v enoti. Vojaki so mi zaupali.«

»Lahko navedete praktičen primer takega sodelovanja oziroma medsebojnega zaupanja?«

»Že moj predhodnik je imel pogosto težave z nekim vojakom albanske narodnosti, sicer učiteljem. Pred nekaj dnevi pa je sam

prišel k meni na razgovor. Pogovorila sva se kot tovariša in obljubil je, da bo zdaj boljši.«

»Kaj pa strokovno vojaško znanje?«

»Prepričan sem, da bi v primeru vojne uspešno poveljeval svoji enoti. Tudi na sedanjih vajah in

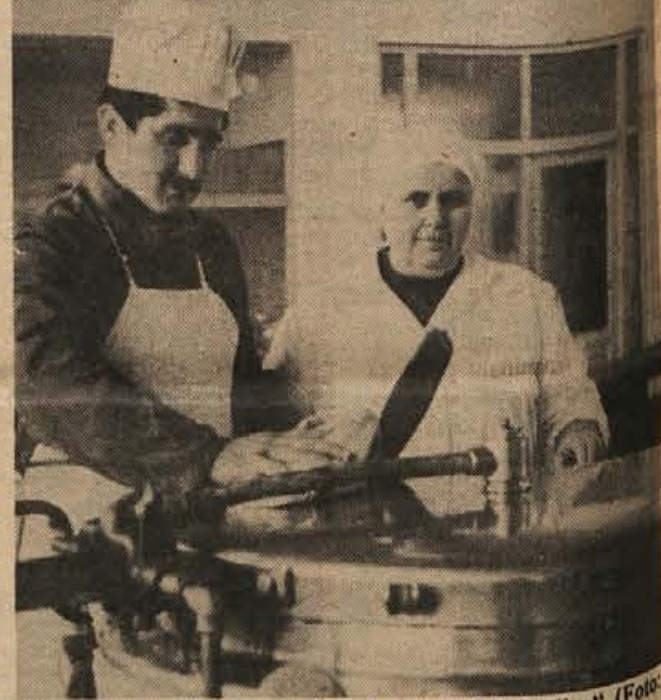
streljanju smo bili vedno med najboljšimi.«

»Kakšna je razlika med tistim, kar ste si v šoli predstavljali, in dejanskim delom z enoto?«

»V šoli sem sanjaril o idealni enoti. V praksi pa je drugače, saj pridejo v enoto ljudje, ki niti osnovne šole nimajo, pa tudi visokoizobraženi. Zelo odgovorno je delo z ljudmi, ki ga je treba uskladiti tako, da bo privlačno in zanimivo za vse člane enote.«

»Kaj pa sodelovanje s civilisti in mladino?«

»Tu so ljudje bolj zaprti vase in je težko z njimi navezati stik. Kulturno-zabavnega življenja v Ribnici ni. Vendar ima vsaka slaba stran tudi dobro, saj se prav zaradi tega lahko bolj posvetim svojim vojakom. Menim tudi, da ni lepo, če svečani zaobljubi (prisegi) ni prisostvoval noben predstavnik mladinske organizacije. Prepričan pa sem, da se bo to sodelovanje med mladimi Ribničani in pripadniki JLA izboljšalo.«

Kuharica Amalija Rožič in eden njenih pomočnikov pripravljata kosilo za vojake v kasarni »Bela krajina«. (Foto: R. Bačer)

Skoro tako kot v restavraciji

»Hrana je kar dobra, porcije so zame še prevelike,« je pisal domov moj brat, ko je pred nekaj leti služil vojaški rok. Fant je dobrega srca in ne želi, da bi zanj skrbeli, sem si mislila takrat, v resnici pa se mi je smilil, misleč, da vsak dan natepava zelje in fižol. Vojasko kuhinjo sem si predstavljala tako, da vojaka v gosjem redu s pločevinastimi posodami za hrano stoji v vrsti, kuhar pa z zajemalko jemlje iz enega kotla.«

Živela sem v veliki zmoti, kar se vojske kuhinje tiče, se mi je razodelo že lani, dokončno pa sem se prepričala o dobri vojaški hrani 11. decembra letos, ko sem nenapovedana prišla na obisk v kuhinjo kasarne »Bela krajina«.

Tabla z dvema jedilnikoma za kosilo in večerjo visi že pred vodom v ješlino, ki je prav zares bolj podobna restavraciji kot pa vojaškemu lokalu. Da ne govorim o kuhinji. Tu je Amalija Rožič, glavna kuharica; njej sta dodeljena dva pomočnika, po potrebi pa dobi še dodatne vojake na pomoč.

»Ne vem, kje se me glava drži,« je potožila. Jutri je dan naše enote – tako rekoč praznik, jaz pa moram za vse vojake speči kolač. To mimogrede, poleg današnje kuhe kosila.«

Tisti dan so imeli v kasarni Bela krajina za kosilo na izbiro 1.

menu: pasulj s polpeto in salato in juho s fidelini ali li. menu: džem s svinjskim mesom. Tudi za večerjo sta bili napisani dve vrsti jedi.

»Kaj boste vojakom dali na mizo jutri, ko pravite, da je praznik?«

»O tem odločata podporočnik Blagoje Zečević in zastavnik Dragoljub Bedić, odgovorna za prehrano,« mi je rekla kuharica, tovariš Bedić pa je bil pri roki in takoj sem dobila odgovor:

»Jutri bo juha, svinjska pečena, pire krompir, kolač in pivno. Imamo težave, ker manjka strokovnega kadra za kuhinjo, pripravljamo pa si, da bi bili vojski zadovoljni.«

»Moram reči, da so lahko mama povsem brez skrbi za sinove, ki jedo v tej kuhinji. Po pravici povedano, pa se mi po tem obisku ni dalo naravnati in siceranja delitev težkih strani življenja med moške in ženske še bolj krivična.«

R. BAČER

Vojaki ene najboljših enot vadijo pri topu. Vodi jih komandir Slavko Nedeljković, opazujeta pa podporočnik Mile Bjelivuk in major Rade Lakić. (Foto: J. Primc)

NOVOMESKI MLADINI

Zakaj ne sodelujete?

Kdo je pravzaprav vojak? V njem gledamo, po mnenju teh mladih ljudi, le človeka, ki je obložen v sivo suknjo. To je vse. Pre-

malokrat se zavedamo, da v vojaški uniformi ni le vojak, pač pa lahko visokokvalificiran strokovnjak, ki bi v letu, ko je zdoma, mestu, v katerem je, s svojim znanjem rad pomagal. Zaradi nerazumevanja stanovancev, organizacij in društev mesta pa ima zavezane roke. Ob obisku garnizije Milana Majcna v Novem mestu so nam nekateri vojaki povedali naslednje:

SIJEPAN ANIČ, Selce pri Crikvenici, tehnik: »Prišel sem

lani 29. maja. Vsak začetek je težak. Disciplina, disciplina in še enkrat disciplina. No, pa sem se privadil. Veliko novih tovarišev spoznal, in če so nadrejeni tako dobri, kot so naši, težave kmalu minejo.«

RADO VODENIK iz Kranja, tehnik: »Začel sem v Našicah, končal pa bom med Dolenjci. Tu mi je precej laže. Morda zaradi ljudi in družbe, ki sem jo kmalu dobil. Shajali smo se predvsem na Bregu in »Pri vodnjaku«. Novomeščankam pa: vojaka pogledite tudi pod kožo, ne samo njegovo svojo uniformo! Veste, že nasmeh nam veliko pomeni.«

DRAGOLJUB JOVANOVIĆ iz Rume, veterinar: »Pogrešam kulturno življenje mladih. Prav tako ne razumem, kako so lahko mladi brez najstarejše oblike zblíževanja in spoznavanja, plesa. Vojaske dneve sem popelstil s petjem pri »Dušanu Jerebu«. Hvaležen sem mu za lep sprejem, obenem pa moram pograti politiko mesta do vojakov. Radi bi z njimi sode-

lovali, pa nas odpravijo že pri predlogih.«

ŠTEVAN SIMIĆ iz Beograda, filmski režiser: »To vaše mestce je čudovito. Kot na dlani. Zdi se mi, da je kot okolje za smenjanje neizkoriščeno. Krka, slikovita arhitektura, čudoviti čisti naravni parki. Vrnil se bom nekoč in to zagotovo posfilmal. Za sedaj pa moram le žalostno ugotoviti, da mesto naše poskuše sodelovanja stalno zavrača. Ne razumem, zakaj, ko pa vam lahko nudimo neslušteno pomoč.«

JOSIP SILOV iz Reke, študent: »Uresničile so se napovedi starih tovarišev, da lahko pri vojaški skleneš resnično trdno tovarištvo. Pri nas je prišlo to do izraza zlasti sedaj, ko veliko slišimo o Sovitizmu, sovraštvu med nekaterimi. Pogrešam pa predvsem vezi z mestom. Je sploh ni. Poznam družbo, ki sko skupino gimnazije Verigo, bi lahko z našimi mladinci tesneje sodelovala. Vojaki bi lahko veliko prispevali, da bi se kulturno življenje v Novem mestu popostrilo, saj ga je sedaj tako malo.« J. PEZL

1973: GOSPODARSKI KRIMINAL SE BO ZMANJŠAL

Pogovor z načelnikom novomeške uprave javne varnosti Lojzetom Turkom

Zdrav veter, ki je letos zavel v družbene odnose, so z veseljem pozdravili tudi v upravah javne varnosti, kjer so zadnje mesece dobili močno politično podporo v svojem delu. Če lahko z veseljem ugotovljamo misel direktorja novomeške podružnice Službe družbenega knjigovodstva Jožeta Padovana, da so Dolenjci na splošno pošteni ljudje in da ta služba nima dosti opravka s kriminalom, potem temu ob bok lahko postavimo še drugo izjavo: »Osebnostno sem prepričan, da bo število kaznivih dejanj iz poslovnega kriminala v prihodnjem letu na Dolenjskem upadlo!«

Izjavo gre pripisati Lojzetu Turku, načelniku novomeške uprave javne varnosti, ki je bila zadnje mesece morebiti največkrat omenjena uprava med vsemi slovenskimi – zaradi primera Vujčič in njegove odmevnosti v sedanjem političnem trenutku v Sloveniji.

potem gre do stvari še bolj počasi, preiskava pa je še težja, pa tudi dokazovanje. Razen tega moram povedati še to: navadno je tako, da že mislimo, da je primer končan, potem pa nova dejstva prinesejo še nove stvari. V interesu zakonitosti postopka moramo to potem dokončno razčistiti.“

POSLOVNI KRIMINAL BO UPADEL!

– Bralce vedno zanimajo podatki. Koliko dela imate? „Naša uprava javne varnosti

ščanje gospodarskega in klasičnega kriminala. Razen tega ni nepomembno dejstvo, da je Dolenjska prehodno območje. Več kot 30 odstotkov klasičnega kriminala odpade na ljudi, ki ne živijo tu. Še več: ustalila se je praksa, da pridejo iz večjih mest k nam, kadar gre za večje in dobro organizirane vlome. Motorizirane tolpe – o njih ste že pisali – so tudi pri nas naredile veliko škodo. Pohvalimo pa se lahko tudi z uspehi. Tu smo ujeli tolpi Zlatka Anzulovića in Mila Vukarja. S svojimi kaznivimi dejanji sta se zapisali po Sloveniji, Hrvatski, Srbiji ter Bosni in Hercegovini.“

– Če vas vprašam še po preteklih: kaj pričakujete prihodnje leto?

„Do konca letošnjega oktobra smo prijaviili 87 kaznivih dejanj iz gospodarskega kriminala. Mislim pa, da bo čas pokazal, da bo gospodarski kriminal začel upadati...“

– Na kaj se opirate pri tej optimistični trditvi?

„Naše delo je vse bolj intenzivno, razen tega pa je družbeno-politična akcija po Titovem pismu usmerjena tako, da bo gotovo imela pozitiven učinek tudi, ko govorimo o gospodarskem kriminalu.“

– Se to že čuti? Kje? Kako?

„V nekaterih delovnih organizacijah je že čutili kritičen pristop, ko, recimo, hočejo nekateri na nezakonit način priti do koristi za podjetje. Spričo takega kritičnega pristopa okolice potem ne pride do že zamisljenih kaznivih dejanj ali prekrškov. To je pozitiven rezultat politične akcije. Tudi strožja kaznovalna politika (primer Novotehna) bo pomagala k upadanju gospodarskega kriminala.“

KOMAJ PROMILE OBČANOV!

– Tovariš načelnik, prej ste rekli, da je pri odkrivanju gospodarskega kriminala pomembna volja ljudi do sodelovanja.

„Tako je. Zdaj je pomoč pri odkrivanju precejšnja. Jasno so se namreč izoblikovala stališča, kaj je prav in kaj ne, kaj je družbi koristno in kaj ji je škodljivo.“

– Dobivate dosti prijav občanov?

„Imamo jih več kot v preteklosti, naj štejemo sem anonimne kot tudi take, ki povedo svoja imena. S tem pa se kajpak večja tudi naša intenzivnost na področju odkrivanja poslovnega kriminala.“

– Čeprav je zadnje čase prav o odkrivanju gospodarskega kriminala veliko govora in na našem območju tudi po Vujčičevem primeru dosti govoric, češ saj so povsod delali tako, mi-

slim, da stvari le niso tako črne. Kaj pravite?

„Glejte, že številke dovolj zgovorno pričajo, da je od vseh prebivalcev, ki živijo na Dolenjskem, komaj promile takih, ki smo jih prijaviili zaradi kaznivih dejanj v gospodarskem kriminalu. Se pravi, da je „črn“ vsak tisoči občan. Mislim, da to ni prehudo! Važno je tudi, da damo občanom občutek pravne varnosti, ker bodo pod udar zakona prišli resnično samo tisti, ki se bodo proti zakonu pregrešili. Ustvarjanje nekega absolutnega sumničnega vseh ljudi v vse ljudi je škodljivo, ker to slabo vpliva na ljudi, na njihovo storilnost in pripravljenost do dela.“

O ŽELEZIH KI SO V OGNJU

– Tovariš Turk, pri nas smo pred tedni pisali o trebanjskem lankotu in o izključitvi direktorja tega kolektiva iz ZK. Kaj je ugotovila vaša preiskava?

„Zdaj smo še v fazi odkrivanja. O do sedaj opravljenem delu imam le podatke, da je bilo v lankotu anarhično poslovanje, neurejenost, da je bil direktor samovoljen. Mislim pa, da je potrebno vse take primere razčistiti.“

– Mislim, da so takega mnenja vsi ljudje, ki pa želijo slišati tudi rezultate preiskave.

„To je prav. Rekel bi le to: uspešnost preiskave ni le v tem, če odkrijemo kazniva dejanja. Naše delo se – tako sodim – uspešno zaključuje tudi tedaj, če ugotovimo, da kaznivega dejanja ni!“

– Kako je z Iskro na Dolenjskem in korupcijo, ki ste jo omenili?

„Gre le za posameznike. V Žuzemberku smo v fazi odkrivanja. Gre za črne fondse, iz katerih so gostili nekatere poslovne partnerje in posameznikom dajali nagrade v obliki daril.“

– Na sestanku aktiva komunistov, ki delajo v organih pregona, ste pred tedni govorili tudi o kaznivih dejanjih v trikotniku „Krka“ – Stari grad – Dominvest. Kaj lahko rečete o tem primeru?

„Tu so stvari znane, nekaj ste o tem pisali tudi v Dolenjskem listu. Več ljudi smo prijaviili tožilcu zaradi zlorabe uradnega položaja in listinskih deliktov. Zadeva je zdaj pri preiskovalnem sodniku. V „Krki“ pa zadeva tudi za nas še ni zaključena, ker moramo nekatere stvari še razčistiti.“

– Zadnja leta je število davčnih utaj, ki so prišle pred sodišče, mogoče prešteti na prste ene roke. Kako to?

„Trdim, da je delo davčnih in drugih inšpekcijskih služb zadnje mesece bolj zaživelno. To je bilo potrebno; večja delav-

nost teh služb zagotavlja tudi več discipline. Vsekakor pa sodim, da bodo odkrili tudi nova kazniva dejanja.“

– Je sodelovanje uprave javne varnosti s temi službami dobro?

„Sodelujemo z davčnimi in inšpekcijskimi službami pa s carino. Složen nastop pomaga pri odkrivanju kaznivih dejanj s tega področja.“

V MISELNOSTI LJUDI

– Če vidite razpisniško obnasanje posameznikov, življenje čez lastne zmogljivosti, nizko prijavljene dohodke in hkrati gradnje hiš ali nakupe dragih avtomobilov, kako ukrepate?

„Naša naloga je vsekakor, da ugotovimo, od kod denar. Če človeku denarja ni škoda, potem s človekom nekaj ni v redu. Ugotoviti je pač potrebno, ali je denar dobil s pridnostjo in poštenim delom, kar je spodbudno, ali z utajo davkov ali goljufijo.“

– Tovariš Turk, vi ste optimist, ko govorite o zmanjšanju gospodarskega kriminala. Kaj ne sodite, da je dosti odvisno tudi od miselnosti ljudi?

„Da, to gotovo. Prav miselnost ljudi je najpomembnejša, če hočemo imeti učinkovito neposredno kontrolo. V tem vidim tudi uspeh družbene samozasčite v delovnih organizacijah, v krajevnih skupnostih, skratka, povsod. Le če bodo vsi občani vključeni v prizadevanja za odpravo nepravilnosti, lahko uspemo.“

– Prvi uspehi so po vaši sodbi že vidni. Kje?

„Reprezentančni fondji v podjetjih so se že močno zmanjšali. Razpisništvo ponekod naglo – drugje še ne tako – upada. Prav za reprezentančnimi in reklamnimi fondji so se marsikdaj skrivale nepravilnosti. Upadanje teh fondov govori torej tudi o prvih konkretnih uspehih in učinkovitosti akcije.“

– Tovariš Turk, hvala za odgovore.

Z načelnikom novomeške UJV Lojzetom Turkom se je pogovarjal Jože Splichal; fotografiral ga je Sandi Mikulan.

J. SPLICHAL

JELOVICA

STANOVANJSKE HIŠE
VRTCE
ŠOLE
PISARNIŠKE OBJEKTE
GRADBIŠČNE BARAKE
PO NAROČILU

PROIZVAJA IN MONTIRA JELOVICA ŠKOFJA LOKA

Za debelimi leti so prihajala suha, za suhimi spet debela. Naš živinorejec se je tem cikličnim nihanjem, kot jih imenujejo strokovnjaki, prilagajal tako, da je napolnil hlev in ga spet spraznil, če so tako kazale cene. Ko je šla živina najbolje v denar, je običajno ni imel. In tako se je ponavljalo iz leta v leto. Živinoreja je trpela, pokola so bile deležne tudi plemenske živali, cvetela je trgovina ali bolje rečeno: prekupčevanje in spekulacije.

Tega mora biti enkrat konec, je sklenilo junija 1970 53 delovnih organizacij in zasebnih mesarjev ter pristavilo svoj podpis na „sporazum o oblikovanju cen goveje živine in govejega mesa na območju SR Slovenije“. Ta sporazum so kasneje preimenovali v „sporazum o poslovnem sodelovanju in oblikovanju cen goveda, govejega mesa, mleka in mlečnih izdelkov. Pod njim stoji zdaj že 146 podpisov, toliko organizacij in zasebnih mesarjev soglašajo z njim.

Red iz nereda

Podpisniki sporazuma so si zastavili visoke cilje: narediti red v trgovanju z živino in mesom, spodbuditi rejno z regresi za spitano govedo in s premijami za plemenske telice, doseči večjo povezanost proizvodnje, predelave in prodaje. S sporazumom naj bi dosegli pravičnejšo delitev dohodka med rejcem, mesarjem in trgovcem. Da se ne bi eden redil na račun drugega, natančneje: drugi in tretji na račun prvega, kar se je pri nas običajno dogajalo. Podpisniki sporazuma v ta namen vnaprej določajo odkupne cene in marže, vnaprej se dogovarjajo za število spitanih živali in organizirajo, kot temu rečejo, naročno proizvodnjo.

Je sporazum kaj premaknil v naši živinoreji, se uresničuje

Pridelovanje krme včeraj, danes, jutri...

njegovo poslanstvo, to smo kmetijski novinarji želeli zvedeti od njegovih ustvarjalcev in predpisnikov za okroglo mizo v poslopiju Gospodarske zbornice v Ljubljani.

Slovensko tele, slovenska krava

Inž. Savo Vovk, predsednik izvršnega odbora podpisnikov sporazuma, sicer pa direktor Kmetijskega podjetja pri Združenem KGP Kočevje, je takole ocenil: „Sporazum se je rojeval v najtežjih časih našega kmetijstva. Ima veliko želja in visoke cilje, nima pa dovolj pooblastil, da bi jih uresničil. Predvsem ne zajema vse živinorejske proizvodnje, omejen je samo na našo republiko, še premalo je spod-

OTROŠKE BOLEZNI NEKEGA SPORAZUMA

buden za organizirano rejno. Poljedelci živinorejcem se vedno krojijo usodo s cenami krmil, zlasti koruze. Naša živinoreja je usmerjena enostransko, predvsem le v pitanje drugod nakupljenih telet in v izvoz v Italijo. Zavedati se je treba, da je in ostane temelj slovenske živinoreje slovenska krava, slovensko tele ter čimveč doma pridelane krme.“

Sporazum je dosegel nekaj vidnih uspehov. Lani so iz posebnega sklada, v katerega pri-

Inž. Savo Vovk: „Sporazum nima dovolj pooblastil.“

speva tudi republiški proračun, izplačali regrese za 55.212 glav spitanih govedi in 2.300 spitanih telet. Po 400 dinarjev premije je dobilo 10.719 doma zrejenih plemenskih telic. Kot pomoč živinorejcem je bilo na ta način izplačanih skupno 24,6 milijona novih dinarjev. Za letos so številke še precej večje.

Izigravajo dogovore

Zal naleti uresničevanje sporazuma na težave, ki so predvsem subjektivne narave. Slab odziv je to sporazumevanje doživelo prav pri nas na Dolenjskem, delno tudi zaradi tega, ker je blizu Hrvaška, kjer tovrstnega sporazumevanja še ne poznajo. Nekateri podpisniki ne spoštujejo dogovora in prodajajo na svojo pest, če jim trenutno bolje kaže tako.

Inž. Tone Zorc postreže s podatki. Podpisnikov je zdaj 146, od tega jih je 80 organizatorjev naročene živinorejske proizvodnje (pitališča, posestva). Med temi 80 jih je 16 takih, za katere bi po njihovem poslovanju lahko dejal, da niso zainteresirani za uspeh sporazuma. Nekateri sicer prijavijo svojo proizvodnjo, potem pa spitanje živali raje

prodajo drugam. Če bi spoštovali sporazum, bi imela naša predelovalna industrija mnogo manj težav, kot jih ima. Upravičen je zato poziv vsem organi-

zacijam, ki so vezane na sporazum, naj ga spoštujejo.

Kdo ne dela po sporazumu? Zaenkrat so kršiteljem prizanesli, niso želeli povedati imen, pohvalili pa so celo vrsto dobrih vestnih podpisnikov, med katerimi sta tudi KZ Ribnica in KGP Kočevje.

Kako imeti uzde v rokah?

Naredili smo že več poskusov, da bi zaostriili disciplino. Da bi zadevo uredili z zakonom, ni šlo. Rešitev si obetamo s pomočjo družbenega dogovora, ki je po sprejemu ustavnih dopolnil postal ustavna kategorija. Naš cilj je 6 republiških in 2 pokrajinska sporazuma. Ko bo to doseženo, bomo imeli v Jugoslaviji „situacijo v rokah“.

„Po svetu imajo za to palico“

meni dr. Alojz Sunčič, svetnik pri Gospodarski zbornici Slovenije.

Problem je torej v spoštovanju dogovorov, v splošni jugoslovanski hibi, ki nas je že toliko stala.

Inž. Rado Dvoršak, nekdanji črnomaljski župan, zdaj predsednik zborničnega sveta za kmetijstvo, ostro obtožuje:

„Dokler bomo goljufali drugega, dokler se ne bomo znali dogovoriti in dogovore tudi spoštovati, ne bo bolje, pa če še tako kličemo družbo na pomoč. Vsaka zapisana beseda in dogovor bi morala postati dejstvo. Tako pa se dogaja, da iz velikega, močnega pevskega zbora na koncu ostane samo oktet ali pa celo trio, če tako kaže kratkoročni interes.“

Sporazum še ni prebolel svojih subjektivnih slabosti, svojih otroških boleznih. Primer koruze: sporazum je med drugim sprejel nalogo, da bo poskrbel za skupni nakup koruze za potrebe slovenske živinoreje.

Ljudski časnik vest socializma!

Da ne bo vsakdo nakupoval in preplačeval koruze posamično, kot se je doslej dogajalo. Dogovorjeno je bilo, da bomo tako nakupili 150.000 ton koruze po 135 starih dinarjev kilogram. Toda ker je bila letina obilna in ker je cena koruzi občutno padla, so nekateri posamezniki začeli nakupovati to krmilo sami zase, ceneje seveda in s tem „minirali dogovor“. „Po svetu imajo za te stvari palico,“ komentira Dvoršak.

Kljub vsemu - proti ciljem

Kljub vsemu povedanemu se osnovni cilji sporazuma vendarle uresničujejo. Prepričujejo tiste, ki še dvomijo o tem, da dogovarjanje vodi iz dosedanje neurejenosti trga, ki je bila raj za prekupčevanje, spekulacije ter izkoriščanje. Potrebno ga je še razširiti in izpopolnjevati. Živinorejci menijo, naj bi vzrejo plemenskih telic bolj spodbudili, češ da je 400 dinarjev premije še premalo. Razen tega predlagajo, da bi vpeljali večje premije za živali, ki so v zahtevnejši A kontroli, kot so za tiste, ki so samo v B kontroli. Nadalje ugotavljajo, da je potrebno drugače usmeriti pospeševalno delo v kmetijstvu.

Ni prav, če kmetje in družbeni obrati investirajo predvsem v zidovje, če zgradijo samo hleve, drugo pa se ne spremeni. Marsikje niso doslej skorajda ničesar naredili, da bi izboljšali sestav črede ali povečali pridelke krme, tako da je travnat svet ostajal enako zapostavljen, kot je bil v vsej svoji preteklosti.

Nujno je intenzivnejše raziskovalno delo v kmetijstvu ugotavlja dr. Jože Ferčej in to utemeljuje z dejstvi. Jugoslavija je danes tista dežela, ki porabi

ZDAJ PREVEČ „VRHOV“

Res je, preveč je duplirano dvojnega dela. Povsod razpisujemo o sistemskih rešitvah. Vsi bili radi predstavniki slovenskega kmetijstva. Prepisujemo ugotovitve in podatke o razmerah v našem kmetijstvu in v drugih naših kmetijstvih in v njih utrujamo tiste, ki imajo za pravi sluh in so pripravljeni kaj narediti. Najbrž se bo treba reorganizirati, saj to ne pelje nikamor. Preveč je jalovoga razpravljanja za osnovna vprašanja našega kmetijstva, kot je kmetijska pospeševalna in raziskovalna delo, pa ni sogovornikov. Strah brez raziskovanja in izobraževanja ne more naprej. (Inž. Rado Dvoršak)

ŽIVINOREJA NI LE GOVEDO

Sporazum je treba razširiti na prašičerejo in perutninarstvo, potem bi bila njegova vloga še odločilnejša. V naši republiki zaostaja reja prašičev. Imeli smo že po pol milijona živali, pa proizvedemo samo 200.000. Slovenija potrebuje za potrebe domačega trga vsaj 300.000 prašičev. Vse to je posledica neurejenih razmer. (Inž. Milan Bračička)

NAROBE POT

Cene mesa bi morale odražati od spodaj pavzgor in ne obratno, kot delamo sedaj. Proizvajalec ima pravico, tako kot v drugih dejavnostih, da oblikuje svojo proizvodno ceno.

Pri nas pa delamo tako, da omejimo ceno mesu, vse drugo pa se mora temu prilagoditi. Če tem dosegamo nasprotni učinek, dršimo proizvodnjo in s tem manjšamo ponudbo, ki je za ekonomski poti lahko škodljiva. Ne in ustvarjala večjo konkurenco med proizvajalci. (Viktor Kržišnik, Skofja Loka)

VSE POD NOŽ

Izvoz plemenske živine je pritrčan. Morali bi pustiti vsaj delno svobodo, da bi imela vsaj eno celotno bi lahko ugotovili, kakšne so naše genetske lastnosti. Razen tega, da pri nas zakoljemo 30-40 tisoč telet več, kot je bilo upravičeno. (Inž. Tone Zorc)

največ močne krme na glavo goveda. To zmanjšuje krmilno renčno sposobnost naše živinoreje, saj je pitanje z močnejšimi krmili drago. Mnogo bolj se treba nasloniti na doma pridelano krmilo, ki so osnova za stabilnost živinoreje. Če bi imeli hoteli dobro izrabiti svoje možnosti v travništvu, bi naše pasti postale povsem neodvisne od uvoza beljakovinskih krmil.

Tako pravi stroka. Naše sporazuma pa je, da pomenu uresničiti zahteve. Če bo to storil, bo dobro opravil svoj del.

MARJAN LEONČIČ

Stroj zamenja grablje in vile.

Takole preživljajo temačne zimske dni oskrbovanci v metliškem domu upokojencev. V jedilnici je televizor, okolje prijetno, družbe ne manjka. Tudi sobe so lepo urejene. Dom ima centralno kurjavo, manj komforta pa je zraven v domu počitka. (Foto: R. Bačer)

Ne samo leta ljudskemu življenju, temveč tem letom tudi življenje!

1. Na kakšne načine je organizirana socialnovarstvena služba v vašem zavodu?
2. Koliko oseb, starih nad 60 let, zajema občinska socialna služba? (Takih, ki dobijo družbeno denarno podporo, in drugih ter kakšne so podpore?)
3. Kakšne oblike varstva starostnikov prevladujejo? Dosedanje dobre izkušnje v občini?
4. Koliko občanov iz vaše občine je v domovih ostarelih in kje so?
5. Kako bi pospešili delo s starimi in kdo naj bi tu predvsem sodeloval?

poteka samo v sklopu našega referata, kjer pa bi moral delati najmanj trije ljudje. Jas sem tu šele nekaj mesecev in sem vskočila v silo, ker je socialna delavka odpovedala službo in nove še niso dobili.

2. V naši občini je več sto ostarelih ljudi, posebno v odročnih vaseh, od koder so se mladi izselili v mesta ali v tujino, doma pa so ostali starčki. Zemlje ne morejo več obdelovati, zato mnogi slabo živijo. Socialno pomoč dobiva 91 občanov, socialne podpore znašajo od 30 do 300 din, povprečje pa je malo nad 100 dinarjev.

3. Rejništvo za ostarele začnjam uvažati, toda imamo le nekaj takih primerov. V tem smo na začetku poti. Domsko varstvo prevladuje pri najbolj potrebnih, občasno pa je organizirana tudi pomoč mladim preko podmladka RK in sosedska pomoč na terenu.

4. V domu počitka v Metliki je 21 občanov naše občine. Občinska skupščina plačuje celotno oskrbo za 19 ljudi, za dva pa prispeva samo doplačilo, kolikor manjka od njihove pokojnine.

5. Povsem točne evidence o ostarelih in pomoči potrebnih še vedno nimamo, vsaj na našem referatu teh

sprejela dopolnilo k odloku, s katerim se povečuje pomoč najrevnejšim (za te naj bi pomoč znašala polovico varstvene pokojnine: 340 din) ter tistim, ki potrebujejo tujo pomoč in nego.

3. Prevladuje domsko varstvo, vendar je čakalna doba za sprejem v dom prevelika. Z rejništvom ne moremo reševati vsega. Na Mirni so pritegnili k oblikam sosedske pomoči učence višjih razredov osnovne šole.

4. V domovih za ostarele je 24 občanov, in sicer v Metliki, Ponikvah pri Dobrem polju, Hrastovcu, Loki pri Zidanem mostu, Predvoru, Impoljci in Tišju.

5. Velike so potrebe po srednjem osebju, česar ni mogoče reševati le s sosedsko pomočjo, temveč bi morali sodelovati domovi za ostarele in zdravstvena služba. Ceneje bi bilo imeti več strelnic za pomoč takim ljudem, ki so npr. le prizadeti od kapi, raka ipd. Za to pa je še treba vzgojiti zavest ljudi in prepričanje o moralnosti take pomoči. Tu bi morali dejansko sodelovati vsi: od krajevnih skupnosti do delovnih organizacij, ki bi lahko tudi materialno pomagale.

MILICA JANŽEKVIČ, socialna delavka iz Metlike:

1. V naši občini je socialnovarstvena služba organizirana samo preko referata za socialno delo, kjer sem sama za vse. Imamo celo vrsto hudih socialnih primerov, zlasti na podeželju, kjer je več starih in osamljenih ljudi, a ni možnosti, da bi za vse dostojno poskrbeli. Skupno z Rdečim križem pomagamo z enkratnimi darili in nakazili, medtem ko so stalne socialne podpore najmanjše v Sloveniji.

2. Po popisu ostarelih iz leta 1970 imamo 280 ljudi, starih okrog 60 let, denarno podporo pa sprejema samo 41 oseb. Naše podpore znašajo od 10 do 250 din na mesec, poudarjam pa, da je najvišjih samo pet.

3. Vključevanje v tuje družine na našem območju ni zažvelo. Kdor je star, sam in brez sredstev ter še bohlen povrh, ga spravimo v dom počitka. Sosedska pomoč se je začela razvijati organizirano, medtem ko neorganizirano traja že dalj časa, saj si drugače ni mogoče predstav-

spiskov ni. Zadnje čase uvažamo sodelovanje s prostovoljnimi socialnimi delavci, zdravstveno in socialno službo ter organizacijami RK na terenu. Ko bo ta oblika delovanja res zažvela, kar bi bilo potrebno, bo kaj pokazati, medtem ko se zdaj ne moremo pohvaliti.

ANICA MIKLIČ, socialna delavka, Trebnje:

1. Sama strokovna služba pri občinski skupščini bi potrebovala še enega socialnega delavca. Lani je socialna služba usklajevala sezname starostnikov s pomočjo krajevnih skupnosti. Po sodelovanju pa je šele na začetku. Več so na tem že storili v Šenturpetu, Ješevcu in na Mirni. Ker narašča število starostnih upokojencev, bi bilo treba pritegniti tudi delovne organizacije.

2. Občinska socialna služba zajema nad 300 starostnikov. Družbeno podporo prejema 109 oseb. 35 upokojencev so te podpore edini vir za preživljanje, družbeno pomoč pa se giblje med 100 in 600 din. Občinska skupščina je ravno minul teden

ljati, da bi lahko socialni podpiranec živel z 10 dinarji na mesec.

4. V domu počitka v Metliki imamo 19 naših občanov, še precej pa jih doma čaka na zavodsko oskrbo, da bomo imeli zanje denar.

5. Socialne komisije po krajevnih skupnostih bi bile nujne, morale pa bi sodelovati z Rdečim križem in patronažo. Prav tako bi bila potrebna organizirana pomoč prostovoljnih socialnih delavcev in mladih. V okviru RK so mladi take akcije ponekod že izvajali, vendar je to občasno in ne dovolj organizirano delo.

RUŽA ROSTOHAR, socialna delavka pri občinski skupščini v Brežicah:

1. „Dvema socialnima delavcema pri občinski skupščini pomagajo komisije za socialna vprašanja pri krajevnih skupnostih, organizacije Rdečega križa in šole. Pri občinski konferenci SZDL imamo še koordinacijski odbor za varstvo ostarelih.

2. Po popisu koordinacijskega odbora pri SZDL je v naši občini evidentiranih 495 oseb, starih nad 65 let. Med njimi nekateri že dobivajo socialno podporo, bolnim pa nudijo pomoč medicinske sestre zdravstvenega doma v Brežicah. Uživalcev denarne pomoči imamo 175. Mesečna podpora se giblje med 100 in 300 din, odvisno od drugih virov za preživljanje.

3. Denarna podpora je najpogostejša oblika pomoči. Sosedska pomoč se je doslej najbolje izkazala v Pišecah in Cerkljah. Od tam ljudje hitro sporočijo vsak nov primer, ko je to potrebno, in tudi sami hitro pomagajo. Zlasti v Pišecah se je to zelo obneslo, ker pomaga zraven tudi šola z učenci in učitelji.

4. V domovih ima naša občina 36 oskrbovancev, v Impoljci 21, v Škofji Loki 1, v Loki pri Zidanem mostu 1, v Slovenskih Konjicah 1, v Ponikvi 4, v Šmarju pri Jelšah 1 in v Hrastovcu 7. Brežiški oskrbovanci imajo prednost pri sprejemu v Im-

poljci. Skupščina je soustanoviteljica doma. Društvo upokojencev je letos prispevalo za njegovo ureditev 100.000 dinarjev.

5. Najbolj bi prišla v poštev sosedska pomoč, vendar jo je težko izpeljati, ker živi večina starih in osamljenih ljudi na vaseh. Ponekod so zelo raztreseni in ljudje imajo daleč do njih. Primera iz Cerklj in Pišec pa kažeta, da je to zelo uspešna oblika, če se v kraju vsi zavzamejo zanjo. V Brežicah imamo veliko upokojencev in zanje bi bila dobrodošla kaka restavracija.“

PETER ŠUBIC, načelnik oddelka za občo upravo in družbene službe pri občinski skupščini Kočevje:

1. Lani je bil pri SZDL imenovan odbor, ki naj bi usklajeval delo na področju socialnega varstva v vsej občini. Odbor bo treba spodbuditi k delu. Pri oddelku za občo upravo in družbene službe imamo socialnega delavca za varstvo odraslih.

2. Na območju krajevne skupnosti Kočevje smo zabeležili 706 občanov, starih nad 60 let. Zdj bomo izmed njih popisali tiste, ki potrebujejo kakršnokoli socialno pomoč. Ta popis za območje mesta še traja, za ostalo območje občine pa je že opravljen. Predvidevamo, da bo skupno okoli 300 občanov potrebnih razne pomoči.

3. Družbeno denarno pomoč od 50 do 300 din prejema 106 občanov. Najpotrebnejši obliki socialne-

ga varstva sta še sosedska pomoč in strokovna nega na domu.

4. V devetih zavodih po vsej Sloveniji imamo 40 oskrbovancev. Cena oskrbnega dne znaša 30 do 51 din. Za večino plačamo celotno oskrbo, za nekatero upokojence le del oskrbnine, najmanj pa je takih, ki si plačujejo oskrbnino sami. Sodelovali bomo tudi pri urejanju doma v Ponikvah in si tako zagotovili 15 postelj. Že zdaj imamo v tem zavodu 15 varovancev.

5. V naši občini bo možno organizirati sosedsko pomoč s pomočjo šolske mladine, kar na nekaterih območjih že izvajajo. Šolska vodstva kažejo razumevanje za tako delo, pri katerem pa je potrebna tudi pomoč in sodelovanje RK, SZDL in krajevnih skupnosti (KS). Teže bo organizirati strokovno nego

na domu, ker ni denarja. Nego na domu je že poizkušala organizirati KS Stara cerkev, kjer je precej ljudi potrebnih take pomoči, a ne morejo dobiti primernega človeka za delo.

MAJDA KRISTAN, socialna delavka, Novo mesto:

1. Da bomo načrtnje reševali problematiko ostarelih, smo se odločili za koordinacijski odbor za varstvo starih občanov. Ta deluje pri občinski konferenci SZDL. Program uresničuje prepočas in je premalo delaven. Pri delu nam pomagajo krajevne skupnosti, ki morajo prevzeti vsakdanjo skrb za ostarele in ogrožene prebivalce. Škoda, ker so nekateri skupnosti precej neaktivni. Njihova dolžnost je; da odkrivajo ogrožene prebivalce in nam predlagajo, kako naj bi jim pomagali, premalo pa skrbijo za organizacijo sosedske pomoči. Pri delu nam pomaga še Rdeči križ, ki prispeva obklo, obutev, posteljnino in drugo.

2. 1970 smo našli 6756 občanov, ki so že izpolnili 60 let, zdaj pa računamo, da jih je že 10 odstotkov. Točnega števila tistih, ki jih denarno podpiramo, ne poznamo, ker je veliko takih, ki dobijo enkratno pomoč. Do 1. oktobra je dobivalo stalno socialno pomoč 134 ostarelih, ne upoštevamo pa žrtve fašističnega nasilja. 71 je takih, ki jim je ta podpora edini vir preživljanja, v povprečju pa pride na enega 313 dinarjev. 63 ostarelih dobiva socialno podporo kot obvezan dodatni dohodek, v povprečju pa pride na enega 225 dinarjev.

3. Prevladujeta družbena denarna pomoč in domsko varstvo. 60 ostarelih oseb imamo v petih domovih, 11 ljudi pa je v popolni oskrbi v rejniških družinah na vasi. O domu ostarelih so razpravljali tudi v občinski skupščini in pričakujemo, da tokrat ne bo ostalo le pri obljubah, saj je tak dom v naši občini nujno potreben.

4. Organizirati bi morali laično nego na domu, okrepiti sosedsko

DUŠAN LAVRIČ, načelnik oddelka za občo upravo in družbene službe pri občinski skupščini Ribnica:

1. Za starejše občane imamo posebnega socialnega delavca.

2. Ugotovili smo, da je v občini nad 65 let starih 14,8 odstotka občanov.

3. Najpogostejše oblike varstva so družbena denarna pomoč in oskrba v domovih za ostarele. Družbeno denarno pomoč prejema okoli 100 starih občanov. Okoli 25 jih je v

pomoč, naloga koordinacijskega odbora in drugih družbeno-političnih organizacij pa je, da na tem področju več naredijo.

4. Največ ostarelih ljudi je v domu na Impoljci, in sicer 39. V Hrastovcu jih imamo 10, v Loki pri Zidanem mostu 7, v Domu počitka v Metliki 7, v Centru za rehabilitacijo in varstvo slepih v Škofji Loki 2, v Domu oskrbovancev v Novem Celju 2, v Lamprehtovem domu v Slov. Konjicah 1 in v domu počitka v Jelšingradu 3 oskrbovance. Pri adaptaciji in širjenju doma v Impoljci sodeluje s svojimi sredstvi tudi naša občina kot soustanoviteljica.

5. Predvsem bi bilo treba, da bi nam ljudje v krajevnih skupnostih sporočali kritične primere in tudi sami pomagali. Imamo sicer komisije za socialno varstvo, vendar učinkar ni. Prav te pa bi najlažje našle prostovoljce za občasno pomoč in razne drobne usluge.

domovih za ostarele, največ v Ponikvah, ostali pa v Metliki, Impoljci in drugod po Sloveniji. Le nekaj ostarelih občanov imamo v domači oskrbi. To so ljudje, ki nimajo svojcev, ki ne gredo radi v dom za ostarele ali so zelo bolni in potrebujejo nego na domu. Družina, ki skrbi za take varovance, dobi za svoje delo plačilo.

4. Za večino ostarelih v domovih plačamo vso oskrbo, za nekatero le delno. Število „čistih“ socialnih podpirancev pada, saj vedno več ostarelih dobiva pokojnino. V domovih je tudi nekaj takih, ki sami plačajo vso oskrbo. V Ponikvah bomo prispevali za ureditev doma za ostarele in si tako pridobili pravico do 15 postelj.

5. Na področju raznih novih oblik socialnega varstva orjemo ledino, zato nimamo posebnih izkušenj. Popis ostarelih in pomoči potrebnih še traja. Opravljamo ga skupaj s SZDL. Zaradi hitrega razvoja gospodarstva se družine vedno hitreje razkrajajo ne le v industrijskih središčih, ampak tudi na podeželju. Otroci se raztepejo po svetu in ne skrbje za ostarele in onemogelne starše. Zato bomo morali še iskati razne oblike pomoči. Morda bosta občini Ribnica in Kočevje celo skupaj zgradili dom za ostarele občane, ki nimajo svojcev.

Odgovore so zbrali novinarji: Ria Bačer, Janez Pezelj, Jože Princ in Alfred Železnik, vprašanja je postavil in stran uredil Janez Pezelj

OLGA KOŽUH, socialna delavka pri občinski skupščini v Krškovo:

1. V občini delamo trije socialni delavci: dva pri skupščini in eden v tovarni celuloze in papirja. Sosedska pomoč ni razvita. Naši službi pomagajo na terenu Rdeči križ in njegovi mladi člani.

2. Za potrebo po družbeni pomoči in oblikah posrednega varstva imamo evidentiranih nad 300 ljudi. Denarno podporo prejema okrog 200 ostarelih. Republiško pomoč žrtvam fašizma prejema 30 invalidov, v domovih pa imamo 60 ljudi. Kdor je odvisen samo od občinske podpore, prejema po 300 din pomoči na mesec, drugi manj.

3. V krški občini prevladuje oblika družbene pomoči, takoj za njo pa domska zaščita in oskrba v rejniških družinah. Nega na domu ni razvita, uveljavlja pa se pomoč, ki jo osamljenim in ostarelim ljudem nudijo solarji na pobudo svojih mentorjev v organizacijah Rdečega križa.

4. Največ ostarelih ljudi je v domu na Impoljci, in sicer 39. V Hrastovcu jih imamo 10, v Loki pri Zidanem mostu 7, v Domu počitka v Metliki 7, v Centru za rehabilitacijo in varstvo slepih v Škofji Loki 2, v Domu oskrbovancev v Novem Celju 2, v Lamprehtovem domu v Slov. Konjicah 1 in v domu počitka v Jelšingradu 3 oskrbovance. Pri adaptaciji in širjenju doma v Impoljci sodeluje s svojimi sredstvi tudi naša občina kot soustanoviteljica.

5. Predvsem bi bilo treba, da bi nam ljudje v krajevnih skupnostih sporočali kritične primere in tudi sami pomagali. Imamo sicer komisije za socialno varstvo, vendar učinkar ni. Prav te pa bi najlažje našle prostovoljce za občasno pomoč in razne drobne usluge.

Starost prinaša občutek, da je vse prepozno, da je vse namenjeno in prepuščeno drugim rodovom. Pa ni tako! V življenju je prav gotovo najneprijetnejši občutek, da je človek neuporaben, odveč in družbi. Takrat je potrebna pomoč posameznikov, sorodnikov, znancev in mladine, posebej pa še delovnih

Starost

in življenjskih skupnosti ter celotne družbe.

Človek najpogosteje obnemore na starost, izpade iz delovnega mehanizma. Umirajo mu prijatelji, znanci. Ima vse več časa za premišljanje in vse pogosteje ugotavlja, da je sam, da mu je dolgčas, da

nima kaj početi.

Spojujmo starost! Razvedrmo jo! Ne bi smeli ostati le pri besedah, ko hodimo mimo starih ljudi. Velikokrat se zgodi, da jih niti ne vidimo, ko tekamo po različnih opravkih, na pogovore, sestanke. Naša dolžnost je vrniti in okrepiti starim ljudem občutek, da so še vedno vključeni

v življenje, da so še njegov del in da že s samo prisotnostjo veliko pomenijo. Pa to ne sme izveneti kot besede, s katerimi bi potolažili stare ljudi. Vse to je resnica in na žalost ugotavljamo, da si premalo pomagamo z njihovim bogatim znanjem in izkušnostjo, ki marsikdaj ostane za vedno zaprta pri njih.

J. PEZELJ

kultura in izobraževanje

Posoja

Za razstavo ekslibrisov, ki so jo nedavno odprli v Trzinu, je posodila študijska knjižnica Mirana Jarca iz Novoga mesta 232 ekslibrisov. To so pretežno dela slovenskih likovnikov (Božidarja Jakca, Mihe Maleša, Vlada Lamuta in drugih), poleg tega pa je med njimi nekaj takih, ki prikazujejo grbe gradov in drugih starinskih zanimivosti. Novomeška knjižnica je letos pomagala Trzinčanom tudi ob razstavi knjižnih ilustracij. Tedaj je posodila znane ilustracije Gvida Birolle, Hinka Smrekarja in drugih znanih ilustratorjev.

Oratorij za Gubca

400-letnico kmečkih puntov bodo na Hrvaškem proslavili z več kulturnimi prireditvami. Ena takih bo marca v Zagrebu, ko bo tamkajšnje narodno gledališče izvedlo oratorij, posvečen vodji puntarjev Matiji Gubcu. Skladba z malce nenavadnim naslovom „Hod po mukah Ambroza Matije Gubca, zvanog Bog“ je delo Iva Brkanovića. Avtor je začel to delo, komponirano za deset solističnih vlog, veliki operni zbor in orkester, ustvarjati pred štiri leti. Pri pisanju libreto je Dunja Robić uporabila zgodovinsko gradivo iz časov kmečkih uporov na Slovenskem in Hrvaškem.

Pametno

Slovenski založniki so sedli za okroglo mizo in se dogovorili: v prihodnje se ne sme več zgoditi, da bi več založb hkrati izdalo ista dela; kršitelj bo kaznovan. Skrb za to, katera založba naj bi kaj tiskala, bo imela posebna komisija. Dogovor založbam sicer ne odreka samostojnosti, poleg tega pa bodo izdajatelji tudi v prihodnje na tržišču nastopali neovirano.

Sodobnost 12

Sodobnost 12, zadnja številka XX. letnika, prinaša pesmi Bogomila Faturja, Milana Jesiha, Hermara Vogla in Marka Gorjanca ter p ozo Ivanke Hergold, Hermara Vogla in Albina Sivica. Mirko Zupančič je prispeval nadaljevanje Portreta generacije – Pesni štiri, Janko Kos pa peti del razprave Znanost in literatura. Zanimivo je tudi, da Sodobnost popularizira svoje sodelavce, ki so se letos predstavili s samostojnimi knjigami.

»Dolenjski list« v vsako družino

Mali kulturni barometer

ZANIMIV POSKUS – Naredili so ga prejšnji teden v koncertnem ateljeju Društva slovenskih skladateljev v Ljubljani: ob koncertu klarinetista in pianista so si obiskovalci lahko ogledali tudi slike akademskega slikarja Kamila Legata, dvakratnega udeleženca dolenske slikarske kolonije.

DOLENJCI V LAŠKEM – Na razstavi, ki so jo pred kratkim odprli v Laškem, so tudi dela umetnikov z

50 slovarjev

Državna založba Slovenije proslavlja ta čas majhen jubilej: izšel je pedeseti slovar v njenem sedemindvajsetletnem obstoju. V pred kratkim predstavljeni knjižni pošiljki sta kar dva pomembna slovarja: srbohrvatsko-slovenski, ki ga je sestavil Janko Jurančič, in latinsko-slovenski, delo Frana Bradaca.

Z izdajanjem slovarjev in drugih najrazličnejših jezikovnih priročnikov se pri nas poleg Državne založbe Slovenije ukvarja morda le še katera založba. Eden izmed razlogov je morda v tem, ker je tiskanje slovarjev težko opravilo, ki ne dovoljuje napak ali kakšnih drugih spordrajšev. Sicer pa vemo, kaj se dogaja: če nam niti najbolj izpopolnjeni slovar ne omogoči odgovora, kratko malo strememo jezo ne samo na sestavljalca besednjaka, marveč tudi na izdajatelja.

Otar A. Sulava: SPOMIN NA DOLENJSKO, akril, 1972 – Z razstave likovnih del udeležencev II. dolenske kolonije v Dolenjski galeriji. Gruzinski slikar Sulava je letos prvič sodeloval v slikarskih kolonijah pri nas.

JEREBOVCI V ZADNIH TREH LETIH:

Dvestodvajsetkrat pred občinstvom

Za leto 1973 so predvideli dva samostojna koncerta in dvajset nastopov na proslavah in akademijah – Naslonitev na večje delovne organizacije se je obnesla – Skrbi jih pomladitev zbora

Pevci merijo svojo dobrodošlost po odzivnosti dvorane: ploskanje, pravijo, je uspeh, molk – neuspeh. Nasmejani obrazi pri občinstvu so moralno plačilo za nastop – in hkrati za „vseh 15.360 brezplačnih ur za 240 rednih in izrednih pevskih vaj v zadnjih treh letih“ – so izračunali „jerebovci“, ki že 27 let „dvigajo“ ali „znižujejo“ glasove pod Markljevo taktirko.

Prejšnji teden so na občnem zboru (pevski zbor DPD Dušan Jereb je organiziran kot društvo) postregli še z drugimi statističnimi podatki, ki govorijo o njihovi dejavnosti. V zadnjih treh letih so imeli 220 nastopov ali povprečno 73 na leto: 1970 – 62, 1971 – 81, 1972 – 83. Pri tem so sedemkrat peli na koncertih, dvainpetdesetkrat na proslavah in akademijah, enkrat za RTV Ljubljana, devetkrat na žalnih slovesnostih, osemkrat ob odkritju spominskih obeležij in stotriinštiridesetkrat na pogrebih. Kronisti so zapisali, da so novomeški pevci v tem času sodelovali na pevskih festivalih v Šentvidu pri Stični, Mariboru, Karlovcu in Črnomlju.

V razpravi na občnem zboru so jerebovci navedli kot izjemen uspeh, da jih vabijo delovni kolektivi na proslave in druge slo-

vesnosti. To sodelovanje je zboru omogočilo, da si je tudi denarno nekoliko opomogel. To pa, kot je bilo slišati, ni edini smoter: pevce navdaja zavest, da z nastopi znotraj tovarniških zidov vzbujajo v poslušalcih čut za lepo narodno, umetno in partizansko slovensko pesem, s tem pa opravljajo tudi poslanstvo, v sklepkih in resolucijah tolikokrat podčrtano, ki živi pod geslom: kultura iz ljudi za ljudi.

Zbor, ki v zadnjem času šteje

nekaj nad 30 pevcev, je sprejel delovni načrt za leto 1973. Med drugim je predvidel: dva samostojna koncerta in dvajset nastopov na akademijah in proslavah. Venomer in še vztrajneje si bo prizadeval včlaniti mlajše ljudi, skrbel za kvaliteto, ob tem pa zaostri disciplino.

podčrtano

Nekega lanskega govora se spominim: „Zdaj, ko imamo kulturno skupnost, bo vse drugače. Imeli bomo programe, plačevali samo dejavnost oziroma opravljeno delo in ničesar ne bo več na up. Marsikaj bomo morali postoriti in počediti. Zavedati pa se moramo, da se čez noč in samo od sebe ne bo nič uredilo.“ Mož, ki sicer slovi kot govornik, ki ne trati besed tjavendan, je še na nekaj sejah ponovil svoje ugotovitve, po „pismu“ pa je utihnil. Najbrž

»Od sebe pa...«

zato, ker je spoznal, da se samo od sebe res nič ne uredi. Red delajo ljudje.

Za koliko se je „redarsko“ kolo premaknilo na našem območju, je težko reči. Denarja je več, kaj pa drugega? Ludvik Golob, sekretar medobčinskega sveta ZK za Dolenjsko, ugotavlja: „Z ustanovitvijo kulturnih skupnosti je kulturna dejavnost pri nas dobila približno trikrat več denarja, kot ga je prej. Nihče ni proti temu, toda ali je dala tudi enakovredne učinke? Ni ga.“ Če je drugje kaj narobe, razmišlja, takoj planemo, tu pa nič, nihče se ne razburja.

Pismo, razprave na slovenskem CK in še kje, kjer so govorili o kulturi, zahtevajo akcijo komunistov, poseg kulturnih delavcev komunistov. Komunisti ne bi smeli dovoleti, da jim pred nosom propadajo amaterske kulturne skupine, da imajo ponekod novi večji „saldo“ zgolj zato, da lahko zadovoljujejo „postavke“ iz družbenega spoznanja in podobno. Res bo treba marsikaj počediti, sicer si bodo (poklicani za urejanje razmer) priklicali nad glavo dosti hujšo šibo, kot je skrita v Prešernovem epigramu s takimle koncem: „... od sebe pa ne da nobene fige.“ J. JUST

OB KNJIŽNI RAZSTAVI:

Od začetkov do 1872

Z razstavo leposlovnih knjig, ki so izšle do leta 1872, je Novo mesto počastilo jubilej Slovenskega pisateljskega društva – Odprta bo ves december

V vitrinah študijske knjižnice Mirana Jarca bo do konca decembra razstavljeno dragoceno in poprečnemu bralcu ne vselej dostopno bibliotечно gradivo. Knjižnica je pod naslovom „Knjižne izdaje slovenskega izvirnega in prevedenega leposlovja od začetkov do 1872“ razstavila 346 eksponatov, ki predstavljajo pesništvo, dramatiko, prozo, drobne tiske, Levstikov portret in nekaj fotografij.

S to razstavo se je tudi Novo mesto vključilo v praznovanje stoletnice Slovenskega pisateljskega društva, ki ga v naši republiki praznu-

jemo letos z najrazličnejšimi manifestacijami. Poleg tega kaže omeniti, da je to na Dolenjskem, Spodnjem Posavju in v Beli krajini edina prireditev v počastitev jubileja organizacije slovenskih pisateljev.

Razstava je vsekakor vredna ogleda, saj je na njej mogoče videti dela, o katerih so nas v šoli samo mimogrede poučevali ali pa smo o njih brali v literarni zgodovini. Z enakim zanimanjem lahko stopijo v knjižnico avlo starejši in mlajši obiskovalci. Seveda bi bilo prav, da bi si jo ogledalo tudi čimveč slo-

J. JUST

Kar so na Slovenskem tiskali do leta 1872 – ustanovitve Slovenskega pisateljskega društva, kaže novomeška razstava (Foto: S. Mikulan)

PODROČNI ODBOR JE SPODBODA ZA AMATERIZEM

Spodnje Posavje: seme kali

V Brežicah upajo na uspeh področne revije dramskih skupin, ki jo predvidevajo aprila 1973 – V združenju gledaliških skupin vidijo amaterji pomembno oporo za delovanje – Najavljenih več premier

Kaže, da je ustanovitev področnega odbora Združenja gledaliških skupin Slovenije v Spodnjem Posavju zadela žebličico v glavico: ugodnosti, ki jih daje združenje prek področnega odbora v Brežicah, so vabljive in jih bodo dramske skupine pri kulturno-prosvetnih društvih, šolske skupine in lutkovni krožki sprejeli kot iskreno pomoč pri nadaljnjem razvoju in utrjevanju kulturno-umetniškega postvarjanja na področju amaterizma. Dramska dejavnost že letos močneje vznikla v brežiški občini in v celotnem Spodnjem Posavju, še večji razcvet pa pričakujejo prihodnje leto. Ob vsem tem tudi z lažjim srcem mislijo na april 1973, ko je v načrtu področno srečanje amaterskih gledaliških skupin. Če bo seme res poglajalo v zdravo kal, se bo kmalu videlo, bolje pa bodo to ocenili na predvideni reviji.

Povečalo se je tudi zanimanje za članstvo v republiškem Združenju gledaliških skupin. Dosedanjima

včlanjenima skupinama se bodo pridružile nove: prijavo za sprejem so že poslali iz dobovske osnovne šole, podobno bo storilo tudi prosvetno društvo „Slavček“ iz Velike Doline, ki bo v kratkem proslavilo 20-letnico ustanovitve in delovanja.

Pred jubilejem

Prečernova družba bo prihodnje leto slavila lep jubilej: 20 let obstoja. Od ustanovitve je v redni zbirki izdala 134 knjig v šest milijonov izvodih, v zbirki Ljudska knjiga pa je izšlo 123 knjig v skupni nakladi milijon izvodov. Med zanimivimi že najavljenimi letošnjimi knjigami so poleg koledarja: roman Marjana Kolarja „Snežne verige“, inž. Vlada Ribariča „Ikarus leti v vesolje“, Spolarjev priročnik „Naše stanovanje“, ponatisnjena Tavčarjeva „Visoška kronika“ in Aleševčeva povest „Kako sem se jaz likal“.

Na zadnji seji predsedstva občinskega sveta Zveze kulturno-prosvetnih organizacij v Brežicah so poudarili, da pričakujejo največ od dramske dejavnosti. Pričakovane so brez računa: nove igre se bodo dramska skupina pri DPD Svoboda bratov Milavcev, primerno delo in oder sta izbrali skupini in Kapelan in pri brežiškem amaterskem odboru prav te dni se o uprizoritvi novega dela pogovarjajo v Veliki Dolini. V novi sezoni so tako štiri premiere v brežiški občini zagotovljene.

Področni odbor je povabil prosvetna društva, šole, mladinske skupine in druge skupine v spodbujanje savskih občinah, da bi se včlanili v republiško združenje. Obilje bližajoča bodo polovico pristopnega dela za novovčlane skupine plačala občinski sveti ZKPO.

Boljše sodelovati kot ne

Sicer bo za DU bolje organizirati le take dejavnosti, ki prinašajo dobiček

O nadaljnjem razvoju Delavske univerze (DU) „Jože Seško“ v Kočevju in njeni verifikaciji so med drugim razpravljali na zadnji seji občinskega komiteja ZK Kočevje. Ugotovili so, da družbeno-politično izobraževanje v občini zaostaja za potrebami in je zato tudi Zveza komunistov zainteresirana in odgovorna, da se to stanje popravi. Opozorili so, da je potrebno tesnejše sodelovanje med DU in sindrikatom, katerega delovno področje je razen družbeno-političnega tudi strokovno in splošno izobraževanje.

Tesnejši stik, medsebojna pomoč in razumevanje je potrebno pred-

vsem zato, da bo Delavska univerza dala prednost tistemu izobraževanju, ki je potrebno za kar najuspešnejši razvoj občine. Če tega sodelovanja ne bo, tudi Delavski univerzi ne bi mogli zameriti, če bi organizirala le take oblike izobraževanja, ki ji bodo prinašale največ denarja.

Predlagano je bilo, naj bi se predstavnik občine Kočevje in Ribnica dogovorili o tesnejšem sodelovanju ali celo morebitni združitvi obeh DU. Občini že zdaj sodelujeta na mnogih področjih, kočevski občani se zaposlujejo v Ribnici in ribniški v Kočevju. Ceneje bi bilo, če bi povabili predavatelja iz Ljubljane isti dan za Ribnico in Kočevje, kot če ga vabi vsaka DU posebej.

Prečesjen del seje so posvetili nekoliko nenavadnemu protestu bivšega direktorja DU, ki je dve leti in plačeval partijske članarine. Člani komiteja so soglasno ugotovili, da po statutu zdaj ni več član ZK. Ko bo vsa zadeva, ki jo raziskuje še SDK, zaključena, bo lahko ponovno zaprosil za sprejem, če se izkaže, da je imel prav. J. P.

Festival Kurirčka

V Mariboru se je začel šestmesečni jubilejni Kurirčkov festival. Častnemu predsedniku pesniku Gustavu Krklecu iz Zagreba je predsednik festivala Ivan Potrč izročil jubilejno priznanje.

Razstava ilustracij akademskega slikarja Milana Bizovičarja v Likovnem salonu v Kočevju bo odprta še do 25. decembra. Slika je tokrat prvič razstavljena in ilustracija tudi več knjig, ki jih je ilustriral (glej sliko). Kot skoraj vsi drugi razstavljenci v Kočevju, tako je tudi slikar Bizovičar poklonil eno izmed svojih del Likovnemu salonu za bodočo stalno razstavo umetniških del. (Foto: J. Primc)

Šahovske moči pešajo

Spaski Fischerja ne more premagati - Namesto za šahovsko mizo, prevečkrat presedi s kartami

Zagrebski mednarodni mojster Mario Bertok se je prejšnji teden pomeril z 20 najboljšimi šahisti Novega mesta. Rezultat - 10:10. Prijazni gost iz Zagreba je bil tokrat precej uspešnejši pri odgovarjanju na številna vprašanja iz šaha. Zastavljali so mu jih igralci, ki so pred Bertokovo simultanko nastopili na turnirju za ekipno prvenstvo Novega mesta. Jasno, Bobby Fischer je bil tudi tokrat najbolj zanimiv, Bertok pa kot šahist in novinar z 12-letno prakso je vedel odgovoriti prav na vsako vprašanje o uspehu tega čudnega genija...

„Boby se je srečal s Petrosjanom. No, pa je bilo to le bežen sestanek dveh prvakov. Bivši je razdelil do sedaj največjo nagrado na kakšnem turnirju, kar 4000 dolarjev, sedanj pa je odšel na „kongres“ svoje verske sekte. Fischer je presenetil z važnimi novicami. Mladi Brazilc Mecking se bo lahko pomeril v boju za naslov svetovnega prvaka, če mu bo uspelo zbrati nagradni fond 200.000 dolarjev. Za njim je na vrsti Spaski, saj je Fischer pristal na revanšo...“

Ali ima Spaski kaj možnosti, da ponovno osvoji šahovsko krono?

„V ponovnem srečanju bi bilo isto. Le novi val šahistov lahko čez kakšno leto Fischerju odvzame naslov

najboljšega. Samo talent Spaskega je premo, da bi premagal Fischerja, ki je prav gotovo najzaslužnejši za popularnost in razmah te stare igre. Spaski je preveč navaden človek, da bi lahko ogrozil Fischerja, saj je veliko noči pred odločilnimi igrami presedel za mizo - s kartami v rokah. Podoben mu je naš Ljubojevič, ki je nevsakdanji talent - prav gotovo večji od Gligorića. Obetajo mu mnogo, na žalost pa je prevelika lenoba. Vseeno pa je s Karpovom, Meckingom, Švedom Anderssenom in Nemcem Huebnerjem šahist, ki vodi mlado generacijo svetovnega šaha. Ta bo vsak čas zamenjala ostarele velemojstre. Za Fischerja je še najnevarnejši Anatolij Karpov. Sovjetska zveza je bila primorana spremeniti šahovsko politiko in iz množice talentiranih mladincev je zablestel Karpov. Sedaj potuje s turnirja na turnir, nabira izkušnje in dokazuje svoje kvalitete.“

Kako je s šahom doma?

„Olimpiada v Skopju? Ostala je nepovrnljiva prilžnost, da bi se potegovali za zlato medaljo. Tega se zavedajo tako organizatorji, kot tudi tuji šahovski poznavalci, pa tudi tega, da naše šahovske moči pešajo.“

V. SUČIČ

Prejšnji teden je z obiskom presenetil novomeške šahiste mednarodni mojster Mario Bertok. Z njimi je v domu JLA odigral simultanko, Novomeščani pa so ga z dobrimi igrami presenetili in končni rezultat je bil 10:10. Na sliki: 42-letni mednarodni mojster Bertok. Dvajset iger je odigral v slabih treh urah. (Foto: J. Pezelj)

Izbira: za pokal in nagrado

Športno uredništvo Dolenjskega lista tudi letos, kot je že v navadi, razpisuje ob koncu leta anketo za najboljšega. Toda: tokrat ne izbiramo najboljšega športnika in športnice, marveč smo se odločili, da bomo izbrali najboljši športni kolektiv na Dolenjskem. Zakaj sprememba?

Menimo, da je tudi v športu pomembno kolektivno delo: kakovosti posameznikov so sicer pomembne, a brez skupine ni uspehov. Posamični uspehi namreč ne morejo odtehtati

skupinskih. Razen tega je za uspeh vsega kluba potrebnih več dobrih posameznikov. K spremembi v tej anketi nas je vodilo tudi to, da je zlasti nestrokovnjakom izredno težko primerjati rezultate najboljših posameznikov z rezultati najboljših v skupinskih športih. In ker vsak posameznik tekmuje tudi za svoj klub, je bila odločitev na dlani.

Kako se boste lahko odločili? Izberite tisto ekipo, ki se vam zdi najboljša na Dolenjskem, ki se je izkazala s kvaliteto, športnim vedenjem, tovarštvom - skratka odločite se za tisto ekipo, za katero menite, da je s svojim delom, uspehi in vedenjem najbolj popularizirala šport na Dolenjskem v tem letu!

Ne pozabite, da smo za vse tiste, ki bodo izbrali najboljšo ekipo, pripravili posebno presenečenje. Med tiste, ki bodo pravilno uganili uvrstitev petih najboljših ekip, bomo razdelili

1.000 dinarjev.

Vaše odgovore pričakujemo do 20. januarja prihodnjega leta. Sodelujte: morda bo vaša napoved točna - s tem vam je nagrada že zagotovljena, ne da bi bilo potrebno še žrebati.

In kaj bo dobila ekipa, ki jo bodo bralei Dolenjskega lista

proglasili za najboljšo v tem letu? Lep pokal - in dodatno presenečenje! To pa naj bo za zdaj še skrivnost!

Naj vas opozorimo tudi na to, da bomo v noveletni številki, ki bo izšla prihodnji četrtek, pripravili pregled uspehov dolenjskega športa v tem letu.

ekipa	GLASOVNICA	panoga
1.
2.
3.
4.
5.
Točen naslov:		

šah

Nepričakovana zmaga Kočevja

Šahisti iz Kočevja, od nekdanj znani kot srčni in neustrašni borci, so tokrat spet razveselili svoje pristase. Poraz z ljubljanskim Zmajem je bil zgolj nesrečen dan, svojo pravo vrednost so pokazali v nedeljo, ko so premagali najresnejšega kandidata za prvaka - Domžale. V nasprotju z njimi pa Novomeščani nikakor ne morejo na zeleno vejo. Tokrat so presenetljivo in še močno izgubili s slabim Kopro in prav lahko v zadnjih dveh kolih padajo še med kandidate za izpad!

Kočevje : Domžale 6:4

Presenetljivega uspeha Kočevja ne gre pripisati zgolj prodornim Praznikovim, ki sta glavni nabiralnik točk za kočevsko ekipo. Izredno spodbudna je tudi igra članskega

deja moštva: na prvih šestih deskah so namreč igralci Kočevja prav tako premagali izredno močne Domžalčane. Če bo šahovska zveza uslišala njihovo prošnjo, da bi vsi trije Prazniki, ki zaradi snega niso mogli priti v Koper in so izgubili svoje dvoboje brez borbe, le še igrali, potem se bo Kočevje potegovalo celo za prvo mesto v ligi!

Rezultati: Kržišnik - Osterman 0:1, Bajec - Cimer remi, Ivačić - Praznik 0:1, Karnar - Gornik remi, Vavpetič - Ivič remi, Slak - Mešek 1:0, Jerič - M. Praznik 0:1, Dedič - A. Praznik 0:1, Banič - Mohar 1:0, Šivic - Podkonitnik remi.

Novo mesto : Koper 3,5:6,5

Z enim samim zares prodornim igralcem - Sitarjem Novomeščani ne morejo pričakovati večjih uspehov. Tokrat so doma nepričakovano izgubili s Kopro 3,5:6,5. Samo za ilustracijo: sedem šahistov Kočevja

je pred nekaj tedni z istim Kopro nabralo šest zmag in en sam remi. Rezultati: Penko - Brečević 0:1, Škerlj - Milinković remi, Milič - Vulič 0:1, Istenič - Zupan 1:0, Sitar - Urek 1:0, Vene - Horvatič 0:1, Istenič - Kamenšek 0:1, Zičkar - Kallgarič 0:1, Komelj - Kramberger 0:1, Pucelj - Jeras 1:0.

Domžale vodijo

Dve koli pred koncem tekmovanja v zahodni slovenski šahovski ligi vodijo Domžale s 36,5 točke; slede: Kočevje 31, Zmaj 30, Koper 24,5, Novo mesto 23, Borec 21, Borovnica 18 in Lesce 16.

ŠPORTNI KOMENTAR

Kaj pa brez snega?

Obetavni načrti in vse večje zanimanje za smučarstvo - toda narava odloča po svoje

Televizijski zasloni so nam že pokazali prve smučarske tekme v novi sezoni svetovnega pokala. Medtem ko imajo največji asi pravzaprav le nekaj kratkih počitnic pred neprestanimi tekmami na snegu, so oči dolenjskih (in zdaj še tudi slovenskih) smučarjev - tekmovalcev in tudi tistih, ki jim je ta nacionalni šport le v zabavo, uprte v nebo.

Zadnje zime so vse bolj muhaste: tega se zavedajo tudi pri mednarodni smučarski zvezi, ki je za letos spreminila pravilnike tako, da bodo njeni delegati vsaj teden dni pred tekmami povedali zadnjo besedo o tem, če je toliko snega, da je mogoče prireditve spraviti pod streho.

Po napovedih znanega meteorologa amaterja Borisa Koljčičkega se nam spet obeta smučarsko kaj klavrna zima. Naj to pomeni, da

bodo številni načrti padli v vodo (beri: toplo vreme)?

Prizadevni smučarji v novomeškem društvu Rog so sicer pripravili obsežne načrte, prav tako niso držali rok kržem v številnih šolskih športnih društvih. Mnogi otroci naj bi se naučili osnov smučanja, številni, ki so že premagali prve težave, naj bi sli na najrazličnejše šolske, medšolske, občinske, medobčinske in slovenske ter celo jugoslovanske tekme.

December se že odločno preveša v drugo polovico - snega pa ni. Črmošnjice s svojimi žičnicami čakajo snega in ostajajo prazne kljub velikemu zanimanju. Povezave Črmošnjic in kopanja v Dolenjskih Toplicah tako za zdaj še nihče ni mogel v tej sezoni praktično preizkusiti.

Bo uradni začetek zime zares prinesel tudi sneg?

J. SPLIČAL

Zmaga Novomeščanov

V Mirni peči je bilo 9. decembra prometno tekmovanje „Kaj veš o prometu“. Na zanimivi tekmi je zmagala osnovna šola Katja Rupena iz Novega mesta. Program je popostril humorist Toni Gašperič, vodila pa sta ga Danica Pečnik in Anton Perko. Zal pokrovitelj iz Novega mesta ni bil najbolj pripravljen, da bi obdaril nastopajoče.

RIBNICA - Prejšnjo soboto so v Ribnici ustanovili aktiv komunistov, ki delajo v telesni kulturi ribniške občine. Za sekretarja so izvolili Matija Zobca. Aktiv bo stalen organ, ki bo med drugim skrbel za spremljanje in usklajevanje dela komunistov v telesni kulturi. (F. L. U.)

KRMELJ - Na decembrskem šahovskem brzoturnirju je zmagal Debelak z 9 točkami; slede Stribar, T. Hočevar in Prosenik (7,5). V letnem seštevku je že tretjič zapored zmagal Stribar pred Markovičem, Prosenikom, Debelakom, Pogačnikom in drugimi. Skupaj je igralo 17 šahistov iz Krmelja in Sevnice. (B. D.)

RIBNICA - Partizanov dom je skoraj v celoti obnovljen. Ni še dokončana centrala kurjava, prav tako bodo morali izolirati vse instalacije. Nerazumljivo pa je, da izvajalci del ne konča in gre drugam. Čudno je tudi, da je dom odprt. Nikjer ni dobili vhodnih vrat: v Stangradovih delavnicah jih, kot kaže, ne morejo narediti že več kot mesec dni. Zaradi mraza pride lahko do velike škode. (F. L.)

LJUBLJANA - Sklenili so, da bo 12. in 13. januarja prihodnje leto v Novem mestu zimsko pokalno prvenstvo Slovenije. To bo uvod v preselitev odbojke v dvorane. Spomladanski del prvenstva, ki se bo začel marca, bodo igrali že v dvoranah.

LJUBLJANA - Casopisno podjetje DELO je v sodelovanju z muenchensko založbo Copress izdalo knjigo „Olimpijske igre 1972“, ki prikazuje doslej največji olimpijski prireditvi v Sapporu in Muenchnu.

LJUBLJANA - Novomeščan Robert Romih je dobil priznanje Odbojarske zveze Slovenije za dolgoletno delo v odbojki.

Pokal dobila Krka

Ob dnevu JLA so se v rokometu za »Pokal 29. novembra« pomerile ženske rokometne ekipe

V počastitev dneva JLA je športno društvo tovarne „Labod“ v nedeljo dopoldan pripravilo v telovadnici osnovne šole v Bršlinu ženski rokometni turnir. Tekem, ki so trajale najprej po dvajset minut, v finalu in polfinalu pa po 30 minut, se je udeležilo 11 ekip. Medtem ko je bilo srečanje v finalu predvsem zaradi Molanove in pa borbenosti Labodovih igralcev za redke gledalce zanimivo, smo v prvih srečanjih gledali dolgočasne igre, kar pričajo tudi rezultati.

Izidi tekem: Labod : Bršlin 9:0, Grm : OŠ Sentjerne 2:10, Stopiče : Katja Rupena 1:4, Vavta vas : Smihel 9:4, Labod Krško : Vavta vas 8:9, Krka : OŠ Sentjerne 17:3, La-

bod : Vavta vas 12:3, OŠ Sentjerne : Labod 4:6, Krka : Katja Rupena 12:11 in Labod : Krka 6:8. Vrtni red: 1. Krka, tovarna zdravil, 2. Labod, 3. OŠ Sentjerne, 4. OŠ Katja Rupena, 5. Vavta vas in drugi.

Organizator tekmovanja je ob koncu turnirja poskrbel tudi za nagrade. Ekipa Krke je dobila v trajno last lep pokal, ekipi Laboda in Sentjerneja pa diplomi.

Poskrbeli so tudi za najbolj disciplinirano ekipo, ki je dobila praktično nagrado, nagrajene pa so bile še najboljše igralke.

Tekme so vodili sodniki Štrukelj, Stojišin, Cvelbar in Ojsteršek dobro. J. PEZELJ

Mlada novomeška telovadka Maja Dokl, ki se je v tem šolskem letu preselila v Ljubljano, kjer ima izdatno boljše možnosti za vadbo, je že v tem kratkem času izredno hitro napredovala. V jesenski telovadni sezoni je pospravila pet pomembnih zmag in trenutno v pionirski konkurenci v Jugoslaviji nima tekme. Še več: že zdaj je tudi med najboljšimi jugoslovanskimi mladinkami in med najbolj obetajočimi telovadkami pri nas sploh.

Na odprtem gimnastičnem prvenstvu Skopja ob koncu tedna spet ni opustila presenečenja: premagala je vse nasprotnice in s 37,05 točke zmagala pred ljubljankinjo Fartkovo. Pri pionirjih je zmagal Udarnice iz Subotice, pri mladinkah ljubljankinca Muelerjeva in pri mladincih Mariborčan Kosi. Slovenci so se torej odlično odrezali.

Oči v krogih Münchna

Ježe Splichal

Dirndl, mini, vera ...

V olimpijskem Münchnu je bilo vse popisano z reklamami: od podstavkov za pivo do ženskih spodnjih hlač. Vseposod je bilo po pet krogov ...

Muenchenčanke se za to niso kaj prida zmenile, obnašale so se tako, kot so se pač vajene obnašati. Zato si se lahko nagledal dirndla, tradicionalne obleke, rade pa se oblačijo tudi v hlače ali pa v mini. In Muenchenčanke so verjetno tako posledne: če že presledajo iz dirndla v mini, potem to store tako, da je mini zares mini!

Muenchenčanke so lepa dekleta, to je treba priznati. Človek bi mislil, da so Nemke debele - a to je le predstava, ki jo imamo mi o njih, pa že zdavnaj ne drži več. Industrija ličij je prav tako zanesljivo pred nas, tradicija je na njihovi strani - zato ni čudno, da se dekleta tam, če že niso lepa, znajo polepšati. Polepšajo se pa tako, da postanejo lepa.

Sodeč po verski gorečnosti, s katero so obiskovalce Muenchna pozdravljale najrazličnejše sekte, si lahko v Münchnu veren v dirndlu, hlačah ali miniju.

Ko sem nekoga lepega popoldneva sedel ob jezeru zraven olimpijskih prizorišč in si ogledoval ves vrvež, je na klop k meni prisedlo dekle in me počakalo za rokav:

„Jezus je tu, med nami!“ je začelo svojo pripoved. Človek bi pričakoval od mlade dekleta drugačnih besed. Muenchna in njegovih vtisov sem imel že tako polno glavo, da se mi res ni dalo spuščati se v versko razpravo, zato sem samo zavzdihnil.

Dekle pa je bilo neomajno: „Ne verjameš, da je Jezus med nami? Tisoči smo že, ki verjamejo! Živimo kot ena družina, tu, v Münchnu, v Essenu in v Amsterdamu imamo svoja središča ...“

Jaz pa sem ostal nem kot stena! Dekle se ni dalo: „Daj, razkrij mi svoje srce, odpri mi ga, razkrij mi svojo dušo. Videl boš, postalo ti bo laže, postal boš srečen, ker ti bo Jezus pomagal!“

Za marko mi je hotela prodati njihov časopis, v roke mi je rinila prospekte, jaz pa sem bil tiho.

Ona pa kar naprej: „Pa ... ne verjameš, da je Jezus?“

Moja prva besedica v tem pogovoru je bila torej: „Ne!“

Ni se obupala: „Čeprav ne verjameš, te Jezus kljub temu ljubi. Se imaš čas, stopi v naše vrste. Jezus te ljubi, Jezus te ljubi, ljubi te ...“

Tako je končala moj poskus prevzgoje, potem me je vprašala, od kod sem. In končno me je blagoslovila, rekla „amen“, se poslovila, me spomnila, kje jih lahko najdem - in odšla.

Ko bi ne bila tako zgovorna, zraven pa se simpatična, morebiti celo malo lepa s svojimi velikimi vprašujočimi očmi za stekli neobrobjenih očal, bi je gotovo ne pustil toliko časa čevkati - in bi rajn sam odšel.

A oditi ne bi imel kam: po olimpijskih prizoriščih se človek ni mogel izogniti verski propagandi: ponujali so ti najrazličnejše vere (v mestu sem videl tudi srbsko ortodoksko cerkev) in tudi na najrazličnejše načine. Največ je bilo takih, ki so molčali in so le stegovali proti tebi roke s prospekti. In med njimi je bilo več žensk kot moških, med ženskami več deklet kot starejših. In med dekletji je bilo več takih, ki so imele mini kot hlače. Dirndla ni imela nobena.

Boj za vero pa očitno prenese tako hlače kot se tako majhen mini!

(Prihodnjic: OLIMPIJSKI RAZVRAT)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Nov dokaz, da liberalizem zaslepi

(V državne) zboru se je zgodilo nekaj, kar mora z žalostjo napolnjevati vsega pravega Slovana: - Slovani, Mladočehi - so pomagali svojim in sploh slovenskim najhujšim nasprotnikom zoper svoje dosedanje prijatelje! Glasovali so z njimi zoper ministra Tafeja, katerega ravno ti liberalci hočejo na vsak način odpraviti. Nov dokaz, da liberalizem zaslepi. - Gospodom boče gotovo se žal, ako se vže sedaj ne stamujejo.

(Pripravlja se postava zoper pjančevanje, o tej bo v državnem zboru poročal naš poslanec prof. Suklje - pa postava zoper ponarjanje živil. Obe sta za nas prav imenitne; za vinorejske kraje pa zlasti zadnja, ker se ravno vino najbolj ponareja.

(Francuzi) so popolnoma potolkli vojsko grozovitega kralja dahomejskega v zahodnej Afriki. Konec je njegovemu kraljestvu; upamo, da konec tudi groznim morijam. V tej nesrečni deželji se je pobilo leto za leto tisoče in tisoče ljudi. - Da bi bili ti Francuzi tudi doma bolj kriščanski!

(Iz Novega Mesta), dne 13. decembra. - Pred kratkim so naznanili iz družine našega občesposlovanega in ljubljenelega g. predsednika c. kr. okrožnega sodišča veselo

vest, da se je zaročila njegova hčerka gospočinica Marija z gospodom Karlom Grebencom, sodnijskim pristavom v Kostanjevici; a danes smo spremili isto hčerko, gospo Marijo Grebenko k večnemu počitku! Da, svet je res nestanovit; prave sreče tu najti ni mogoče!

(Mesta okrožnih) zdravnikov so razpisana na Dolenjskem: V Črnomlju, v Kočevoški Reki z letno plačo 800 gld. Na Gorenjskem: v Bohinjski Bistrici, v Zelezniških s plačo 800 gld., v Radovljici s 600 gld. Na Notanjskem v Logatcu in Šentpetru na Krasu s plačo 600 gld.

(Književno naznanilo). Na stroške pokojnega knezovskega Antona Alojzija Wolf-a je jel v Ljubljani izhajati slovensko-nemški slovar v snopičih po 50 krajevce. Delo bo izvršno ter bo vse vsebino v marsikateri reči. Nje, ki potrebujejo takega slovarja, vabimo s tem naj ga naroči pri „katalogu bukvarni“ v Ljubljani.

(Pernica) (tuhna) ne iz čufanega ali strizenega perja, ampak iz samega mahu, z dvojno preobleko, lepo čisto ohranjena, dvajset funtov težka, je na prodaj pri J. K. hiš. šte. 204 v Novem Mestu.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC, 15. decembra 1892)

Z naših vtisov

Roditeljski sestanek

O šušateljih politične šole so rekli na zadnjem sestanku medobčinskega sveta ZK Ljubljana to in ono. Med drugim je nekdo menil, da bi bilo dobro zvedeti, kakšne ocene imajo šušatelji. Sekretar komiteja ZK Ribnica Danila Mohar je na to predlagal:

- Saj to je čisto lahko, le partijske sekretarje je treba policirati na roditeljski sestanek!

Novoletni koledar

Prilagamo danes vsem starim in novim naročnikom kot skromno darilce Dolenjskega lista z željo, da bi jim vse dni v novem, 1973. letu kazal prijetne, zadovoljne, zdrave in novih uspehov polne čase!

Vsem naročnikom, bralcem in sodravcem doma in v tujini: lepe pozdrave!

DOLENJSKI LIST

Veselo silvestrovo

Na zadnjem sestanku medobčinskega sveta ZK Ljubljana so razpravljali tudi o ustanovitvi aktivov delavcev - komunistov. Vsi občinski partijski sekretarji, kjer doslej še niso ustanovili takega aktiv, so na sestanku zatrdili, da ga bodo ustanovili zagotovo do konca decembra, nakar je sekretar medobčinskega sveta Jože Derovšek pripomnil:

- No, če ne prej, pa ga ustanovite vsaj na Silvestrovo!

Nov čekovni račun

dobi tudi DOLENJSKI LIST takoj po novem letu - postali bomo časopisno založniško podjetje, SDK pa tudi sicer vsem svojim strankam spreminja številke zaradi uvedbe novega načina obdelave podatkov. Zato prosimo vse

ZAMUDNIKE,

ki še niso poravnali naročnine ali njenega zaostanka za letošnje drugo polletje, da s polnočnico, ki so jo že ali pa jo bodo še dobili te dni, takoj nakažejo dolžno naročnino. Po novem letu se danje položnice Dolenjskega lista ne bodo več veljale.

UPRAVA LISTA

Delegacija viniškega Kluba OZN, ki je bila na obisku pri tovarišu Titu, kar naprej pripoveduje svoje vtise. Na fotografiji: Vida Čadončeva in mentor Anton Troha.

Na Brdu v gosteh pri tovarišu Titu

Tisoče lepih želja, nežnih besed in iskrenih voščil, vtikanih v knjigo pionirjev, vse domovine ob 80-letnici maršala Tita, je delegacija viniškega Kluba OZN osebno izročila mentorju 14. decembra

Akcija viniških pionirjev je dosegla namen, ko je predsednik Tito sprejel knjigo Kluba OZN z več kot 7000 voščili jugoslovanskih pionirjev. Prisočno se je zahvalil za darilo, zatem pa v neuradnem okoliščini v viniško delegacijo prebil dobrih 30 minut. V pogovoru je poudarjal, naj si mladina še nadalje prizadeva za mir na svetu in prijateljstvo med narodi. Čas obiska je minil kot trenutek in prav na koncu je Viničankam uspelo ponuditi mu častno članstvo v Klubu OZN na šoli in ga povabiti v Belo krajino. „Ni objubil, odklonil pa tudi ne,“ pravijo dekleta. Rekel pa je: „Najlepše pozdravljam vse vaše na šoli in vse Belokranjce.“

Ko je Verica Stipanovič 14. decembra zvečer prišla v domačo vasio Preleko, Tatjana domov na Vinico in Vida Čadončeva v Grduno, jih je čakalo številno sorodstvo, vsa so sešla in domala vsa vas. Dolgo v noč so pravile o svojih vtisih, nabadli so si spomine, da bi se preoblekle. Čudno razreda v mizred, kjer so spominjali na tisto leto, ko so prišli na izvršni svet, obiskom, ko so izvedele, da gredo tovarišu Titu na Brdo.

Več tisoč poljubov

Mladinci z Dvora so bili med »novomeškimi« vojaki v garniziji Milana Majcna štiri ure

Mladina na Dvoru je po otvoritvi mladinskega kluba postala še bolj delavna. Na sestanku so se zmenili, da bodo poglobili stike z vojaki, ki so jim pri uredništvu njihovih ciljev veliko pomagali. Tako so prejšnji teden s posebnim avtobusom obiskali novomeško garnizijo Milana Majcna. Vojaki so jih prisočno pričakali.

Pripravili so krajši kulturni program, ki ga je popeli vojaki orkester zabavne glasbe. Še pred programom so si vsi skupaj ogledali dokumentarni film o boju naših narodov. Nato so si ogledali orožje, najboljši vojaki pa so 30 mladincem in mladinkam odgovorjali na vprašanja. Razkazali so jim tudi inženirski kabinet, tu pa je marsikaj zanimivega povedal komandant garnizije tov. Božić.

Polni vtisov in v spremstvu vojakov je skupina z Dvora, ki jo je tokrat v vojaški uniformi spremljal »njihov« podpolkovnik Džorović, odšla na slavnostno kosilo v vojaško menzo. Fantje, ki so vojaški rok že od

Fante je najbolj zanimato orožje. Vojak jim je moral večkrat pokazati, kako se polni puška, najradovednejši pa so poskusili še sami, a jim sprva brez pomoči ni šlo. (Foto: J. Pezelj)

NEPOZABNIH 30 MINUT

Tisoče lepih želja, nežnih besed in iskrenih voščil, vtikanih v knjigo pionirjev, vse domovine ob 80-letnici maršala Tita, je delegacija viniškega Kluba OZN osebno izročila mentorju 14. decembra

so pustile deklice v sanitarne prodan pa so jih tudi na šoli klicali, da bi se preoblekle. Čudno razreda v mizred, kjer so spominjali na tisto leto, ko so prišli na izvršni svet, obiskom, ko so izvedele, da gredo tovarišu Titu na Brdo.

»Nisem se več nadejal ...«

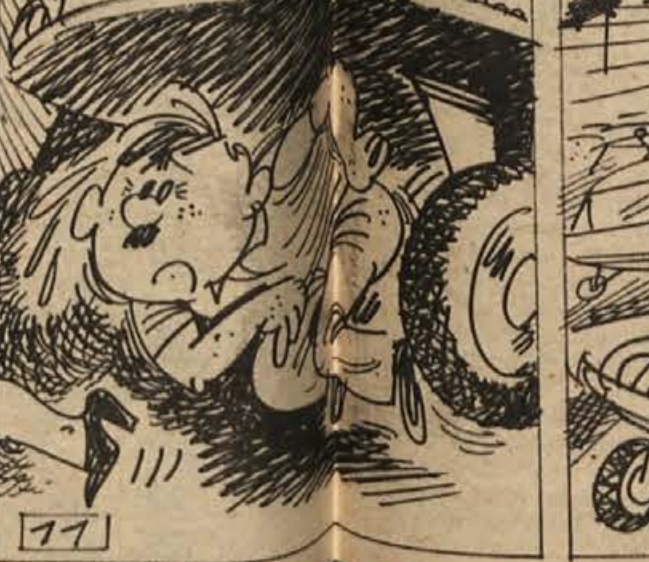
V torek, 12. decembra popoldne je ravnateljica Anton Troha na Brdu pri Kranju, kjer jo bo sprejel predsednik Tito. Pripravila se je opisl:

„Rouka je že bilo konec, zato dan nisem mogel obvestiti svojih prijateljev, ki so na obisk in sprejemanje predsednika Tita čakale že več ur. Nadejali, da mu bomo mogli osebno izročiti knjigo z voščili, in je Verica že pozabila, kar se je spomnila, ko sem sedla in tovarišu Titu se sva vrnili.“

Verica: »Preveč novinarjev«

Čadončeva Verica je prva stopila na Brdo, kjer je ob predsedniku Titu pogledala še »celo množico« novinarjev s fotoaparati in kamerami. „To me je zelo zmedlo, ker tega nisem pričakovala. Stopila sem k maršalu, mu pokazala knjigo in začela govoriti. Ko sem govorila, bolj ko sem gledala v svojo modre oči, bolj mi je mineval stih.“

Verica je bila z tovarišu Titu zelo srečna. Besedam je dajala poudarek z rokami in smejala se je na glas, ko smo mu pravili, kako smo na manevrih podli »plave«. Dobro je vedel za naš kraj. Svoji ženi je takole pojasnjeval, kje je Vinica: „Tam blizu Črnomlja. Se spomnija? Kjer so bili manevri in je bil prboj čez Kolpo ...“

11. Potem ko sta naša prijatelja pogotmna prvo pogovorila in sama samcata zakorčila v prometni tok, kaj pa jima je tudi drugega preostalo? Odkakoval sta pred odhodom v počela vsakrse druge akcije, ki sta naslednjega ogla. Tu ju je med grmečim lupanjem drugi!

Tudi Janez je bil svoje dni vojak

Narodnost ni pomembna, pomembni so ljudje in v vojski je najlepša prilagodljivost za bratstvo in prijateljstvo med narodi - Za dobro voljo pesem

Slovenec Janez Kunaver doživlja svoje „uniformirane čase“ zelo vsestransko. Pozoren opazovalec je in zanimajo ga predvsem ljudje.

„Pri vojakih sem spoznal veliko tovarišev različnih narodnosti in tega sem vesel,“ je povedal, še preden sem ga utegnila kaj vprašati. „Veste, že prej sem se rad srečeval z ljudmi iz drugih republik, za kar seveda nisem imel toliko priložnosti kakor tukaj. Kot dijak in študent sem veliko potoval s kolegom. Ob obali in mimo kraških polj sem prispel najdlje od Ljubljane do Splita.“

„Kakšen poklic imate?“ „Inženir strojništva sem, Ljubljancem. Po končanem študiju sem šel takoj k vojakom. Šele ko bom opravil vsoto državljansko dolžnost, bom svoje znanje preizkusil v praksi.“

„Tovariši pravijo, da radi potujete.“ „Res je, za razvedrilo v prostem času. V garniziji imamo svoj oktet. Sami Slovenci smo v njem, pojemo pa slovenske narodne in partizanske pesmi. Kar dobro smo se ujeli, tako da ob državnih praznikih lahko nastopamo. Z zanimanjem nas poslušajo tudi tisti vojaki, ki ne razumejo našega jezika. Za praznik JLA bomo nastopili v Krškem, Sevnici in Brežicah.“

„Se spominjate kakšnega dogodka iz vojaškega življenja?“ „Da, ravno v zvezi z našim petjem. Ko smo v domu JLA imeli ustni časopis, je bilo predvideno, da bomo za konec za-

Tatjana: »Moj najlepši trenutek«

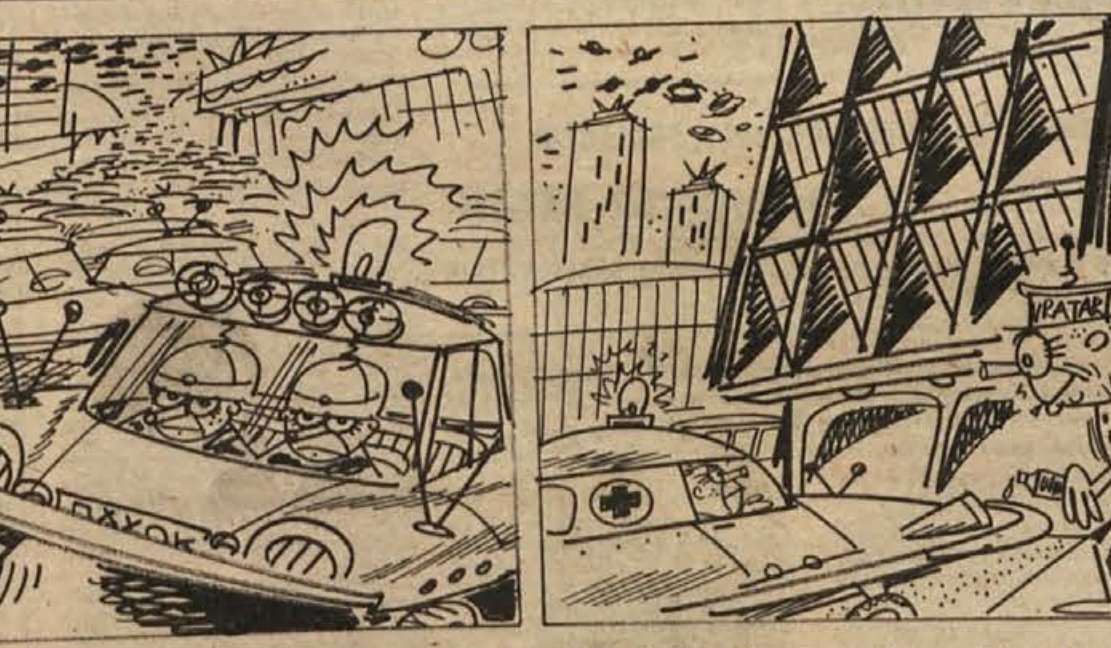
Moharjeva Tatjana je obisk najbolj čustveno doživela. „Zašibila so mi kolena in že smo bili pred njim, ki mu je veljala naša akcija. Sprejel je knjigo, ki smo jo s tako ljubizno spravljali skupaj. To je bil zame najlepši trenutek. Tudi jaz sem postala bolj sproščena, ko smo sedli za mizo. Posrežli so nam s sokovi, čajem, pitico in bomboni, a meni ni bilo do dobrot. Zmenjeni smo bili za 30 minut obiska, mi pa smo bili že pet minut dlje pri Titu, zato je nekdo tovariš opomnil predsednika: „Druže predsednik, nova družnost vas čeka.“ Maršal pa je pogledal na uro in dejal: „Imamo še tri minute.“ Rad se je z nami pogovarjal in re: in temeljnemu kombinaru z belim smo mu hvaležni, da s je vzel dragocen čas. Zdej sem spoznala, kako so državljanom minute odmerjene in kako naporen je delovni dan tovariša Tita.“

Vida: »Vinice se je spomnil«

Čadončeva Vida se spominja največ drolnarjev, ker je med vsemi tremi najboljša opazovalka. Všeč ji je bila sva obleka predsednikove soproge Jovanke, kombinaru z belim frizuram, predsednikova pipa z letnico 1961, predvsem pa ne more pozabiti prisrčnosti, ki sta jo gostitelja izkazovala Viničankam.

„Med pogovorom je bil tovariš Tito zelo živahen. Besedam je dajala poudarek z rokami in smejala se je na glas, ko smo mu pravili, kako smo na manevrih podli »plave«. Dobro je vedel za naš kraj. Svoji ženi je takole pojasnjeval, kje je Vinica: „Tam blizu Črnomlja. Se spomnija? Kjer so bili manevri in je bil prboj čez Kolpo ...“

SKOK NA MARS

Zavtille so zavore stoterih vozil naokrog. Nastal je zastoj, ki mu ni para v vsem vesolju; po pravici lahko domnevamo, da so ta dan vseposod ustavili delo, ker ni bilo nikogar v službo. No, čez tri ure je na kraju nesreče zatutila mileniška sirena in čez nadaljnje tri tudi sirena revalcev. Do bolnišnice je bilo sto metrov in prispeli so tja naslednji dan ob pol enajstih dopoldne ...

široka usta

MIHA MATÉ
13

Urban ima široka usta tudi v bolnici ...

in doživeli, smo vrgli v svojo malho, predelali po ribniški pameti in zopet poslani nazaj med ljudi. Odhajali smo s širokimi usti, kot so bila pred več kot sto leti, ko je stopil na pot prvi Urban, nato drugi, cela vojska Urbanov ...

S svojimi šalami smo potipali revne in bogate, skope in darežljive, na položajih in brez njih, zalite in suhe ... Tiste s šolami in brez njih, z rotacijami in brez rotacij, s prepričanjem in brez njega ... Urbani pa so odhajali na in njihovo mesto so prišli novo, še bolj duhoviti, iznajdljivi, pikri, ostrji, izkajivi in pametni. Vsem je pa bilo skupno eno in isto: nikoli niso za slab kosček kruha prodali svoje kmečke pameti. Ostajala je z njimi in jim vedno pomagala, tudi meni - tisoč dvainpetdesetemu Urbanu iz suhorbarske doline. Niti enkrat samkrat me ni izdala in ponosen sem nanjo.

EPILOG: Naslednjega dne sem zapustil bolnišnico. Dejalo se, da sem zdrav kot riba in da kopriva ne pozebe. Tudi sam mislim tako. Res je, da se mi je v levem kolenu pričelo zbirati vino, a v desnem šnops, toda to še ni vzrok, da bi se cartal po bolnišnicah in pasel lenobo.

Cez nekaj dni bom obiskal Jožeta. Preveč dosledno je upošteval moj nasvet - odrezali so mu ta zdravo nogo. To pa je že druga zgodba in prežalostna za Ribničana Urbana.

KONEC

CENEJŠI pralni stroji GORENJE

V vseh prodajalnah

DOLENJKE

na Dolenjskem in v Beli krajini dobite do 31. decembra 1972 pralni stroj GORENJE pri go-tovinskem nakupu

300 din CENEJE! IZKORISTITE ENKRATNO PRILožNOST!

POTA IN STRAŽNIPOTA

Dežurni poročajo

TAT V GOSTILNI - V novo-meški gostilni Rotovž je neznanec v noči na 13. decembra ukradel kaseto s 150 dinarji, nekaj cigaret in tranzistor, vreden 800 dinarjev.

OVIRAL PROMET - Ljubljana Franca Kuhlja so trebanjski miličniki 13. decembra pridržali do iztreznitve. Kuhelj se je opil, oviral promet na cesti, na nekem osebnem avtomobilu pa je celo zlomil radijsko anteno.

KOKOŠJA DRUŽINA - V noči na 13. decembra je nekdo vlomil v kokošnjak Terezije Jaklič v Ivanji vasi. Ukradel je pet kokoši in petelina.

ODSTRANILI SO GA - 13. decembra zvečer je v hotelu Kandija razbil stekleno podčrta Adam Kajtezović. Na pomoč so poklicali miličnike, ki so ga na slo odstranili iz lokala in ga prijaviли sodniku za prekrške.

OB ZAROMETA - Marjan Hrstar iz Novega mesta je prijavil miličnikom, da mu je nekdo v noči na 14. decembra odvil in odnesel z osebnega avtomobila oba žarometa. Hrstarja je tako oškodoval za 700 dinarjev.

IZ TORBICE - Novomeščanka Ivanka Turk je 14. decembra prijavila miličnikom, da ji je neznanec dopoldne ukradel iz torbice 350 dinarjev. Izkoristil je priložnost, ko ni bilo nikogar v kuhinji.

IZ SUKNJICA - Janez Drmaš iz Ledče vasi pri Šentjerneju, delavcu Komunalnega podjetja, je nekdo ukradel iz suknjice 300 dinarjev, ko je delal na smetlišču v Muhaberu. Sumijo Cigane.

SKOŽ OKNO - 16. decembra okrog 18. ure so vlomili v stanovanje Novomeščanka Staneta Grande. Vlomilec je vdrl skozi okno, razmetal vse stanovanje in vzel hranilno knjižnico, 770 dinarjev in osebno izkaznico Peppe Grande.

MOPED - 16. decembra zvečer je nekdo odpeljal izpred gostilne Deu v Mokronogu moped NM 57-032 Rudija Usa iz Gor. Jesenic pri Mokronogu.

SREBRNIČE: ZANESLO GA JE - Mariborčan Stane Keuc, ki je začasnó na delu v Nemčiji, se je 16. decembra popoldne peljal iz Dol. Toplice proti Novemu mestu. Med Srebrničami in Brodom je avto v ovinku zaneslo, da je trčil v nasip ob cesti in se prevrnil nazaj na bok. Škode je za 1.000 dinarjev.

PONIKVE: NA BANKINO NA BOK - Jože Brudar iz Rihpovca se je 17. decembra zvečer peljal od Ponikve proti Mirni. Avto je začelo v ovinku zanašati, da je zapeljal na bankino in se prevrnil. Škode je za 3.000 dinarjev.

Dva Klančarja sta!
Tovariš Jože Klančar iz Novega mesta, Voličičeva 6, je prišel v naše uredništvo in izjavil, da on nima nobene zveze z Jožetom Klančarjem, ki je omenjen v zadnjem poročilu s sodne razprave proti nekaterim bivšim uslužbencem podjetja NOVO-TEHNA v Novem mestu. Ker gre za podobnost oz. enakost imen, njegovo pojasnilo objavljamo.

UREDNIŠTVO

Drugega občinskega kviza „Kaj veš o prometu?“, ki je bil v soboto, 9. decembra, v Mirni peči, se je udeležila tudi ekipa osnovne šole „Katja Rupena“ iz Novega mesta, ki je zmagala med desetimi nastopajočimi in dobila pokal. (Foto: Andrej Železnik, foto krožek OŠ Katja Rupena)

NESREČA 13. AVGUSTA PRED SODIŠČEM:

Trije mrtvi v jutranji megli

V megli in v zelo slabi vidljivosti je Vranovac prehitel in zakrivil nesrečo – čeprav ni priznal krivde, je obsojen na 3 leta

Jugoslava Vranovac, 30-letnega prebivalca Žednika pri Subotici, je v petek novomeško okrožno sodišče – senatu je predsedoval sodnik Janez Kramarič – obsojilo na tri leta strogega zavora, ker je bil kriv prometne nesreče, v kateri so izgubili življenje trije ljudje.

Kaj je vodilo senat, da se je odločil za tako kazen? Vranovac je 13. avgusta letos okrog 4. ure peljal tovornjak, ki je bil naložen z jabolki, iz Horgoša v Ljubljano. Bilo je megleno, vidljivost je bila izredno slaba. Po Vranovčevi izjavi se je na cesti videlo morebiti 30 metrov.

Kljub tem skrajno neugodnim razmeram se je odločil prehiteti tovornjak s prikolico. Med prehitavanjem pri Veliki vasi mu je pripeljal naproti iz ljubljanske smeri Nikola Todorovski, v avtomobilu makedonskega zdomca pa sta bila še njegova žena in Tašo Tašen. Osební avto in tovornjak sta silovito trčila: osebni avto je obrnilo, da je spet gledal proti Ljubljani, vsi trije potniki v njem pa so bili takoj mrtvi.

Vranovac dejanja ni priznal: trdil je, da je bil že na svoji polovici in da e osebni avto pripeljal po njegovem

delu ceste. Sledovi na cesti, ki jih je ugotovila takoj po nesreči komisija, kažejo prav nasprotno. Sodišču zato ni bilo težko določiti krivdo za to izredno drzno prehitavanje v megli in pri zelo slabi vidljivosti.

Ljubitelj kozolcev

Jelka Zajc z Dolnjega Karteljevega je v ponedeljek prijavila novomeškimi miličnikom, da ji je neznanec ukradel hrastov steber za kozolec, vreden 400 dinarjev. Tatu še niso našli.

Je bil vinjen?

V ponedeljek sta se pri Sentjurju opazila avtomobila, ki sta ju vozila Andrej Puppis iz Ljubljane in Vladimir Turk v Vinjega vrha. Škode je za

12.000 dinarjev. Miličniki so odpeljali Puppisa, ki je kazal znake vinenosti, na odvzem krvi, hkrati pa so pridržali tudi njegovo voziško dovoljenje.

Požar v Račici

16. decembra ob 23. uri je izbruhnil požar na gospodarskem splotju Franca Primožiča v Račici pri Sevnici. Lastnikova žena je zvečer v svinjski kuhinji pozabila pogasiti ogenj v peči. Ponoči so se vnela drva, ki so bila zložena pri peči, gorjeti je začel lesen strop in kmalu je ogenj zajel vse gospodarsko splotje. Škoda so ocenili na okrog 60.000 dinarjev.

Ubilo ga je v transformatorju

Pri opravljanju delovne dolžnosti, se je v nedeljo, 17. decembra, smrtno ponesrečil v transformatorjih v Sodražici 31-letni električar Bojan Trdan. Njegova smrt je žalostno odjeknila med ljudmi. Bojan je bil aktiven družbenopolitični delavec in član Zveze komunistov. Zadnja leta je bil predsednik krajevene organizacije SZDL v Sodražici. Zaradi svoje poštenosti in odnosa do ljudi je bil zelo priljubljen. Poznali so ga tudi kot vestnega delavca. Vsi so čustvujejo z družino Trdanovih. Bojan je zapustil ženo, dva majhna otroka, mater in brata. K. O.

DEŽ...

Če dežuje, bomo zmanjšali hitrost vožnje, vključili brisalce za vetrobransko steklo, povečali varnostno razdaljo, v nalivu tudi podnevni prižgali zasenčene luči, obzmiri bomo do pešcev, kolezarjev in mopedistov. Ne bomo po nepotrebnem vozili hitro in prehitovali.

Zemljišča, razlastitve, cene

Sosed kaže na soseda in vprašuje, zakaj on lahko dražje proda zemljišče - Oboje je zakonito

„Kaj nas trenutno najbolj zapolnjuje, vas torej zanima. Največ se ukvarjamo z razlastitvami zemljišč.“ je pojasnjeval predsednik občinskega sodišča v Brežicah Zvonimir Gaberšek.

„Ljudje namreč ne morejo razumeti razlike v ceni za dejansko enaka zazidalna zemljišča. Razlaščené parcele brez komunalij obravnavamo po zakonu kot kmetijska zemljišča, ki so ocenjena za manj kot tretjino vrednosti proste prodaje. Vistem okolišja pa ima sosed zakonito pravico prodati svojo parcelo kot stavbišče in jo mora najprej ponuditi občini. Občina pa za te namene nima denarja, zato parcel ne more kupiti. Lastniki zahtevaajo za kvadratni meter 15 do 35 din, vendar tudi ta zemljišča komunalno niso urejena.“

Če bi občina ta zemljišča odkupovala, bi kupci verjetno po-

čakali na prodajo preko stanovanjskega podjetja, kjer je cena nižja kot pri zasebnikih. V tem primeru bi bil kvadratni meter zemljišča na prodaj približno po 19,90 din. Za Celje sem zvedel, da skupščina odkupuje vse ponujene parcele. Enako delajo menda tudi v Novem mestu. Prav bi bilo, če bi občina razlastila parcele, ki jih lastniki ne potrebujejo za lastno gradnjo. Škoda, da nima denarja za odkup, saj bi se ta hitro vrnela. Morda bi se to dalo urediti s pre-

paragrafi

mostitvenimi krediti, ne vem pa, kakšne so dejanske možnosti za najemanje takih posojil. Posredno bi z njimi lahko precej pomagali kupcem do cenejših parcel.“

Veliko strank prihaja ta čas na sodišče zaradi overitev. Gre pretežno za urejanje starih zadev, vendar jih moramo kljub temu zavržati, dokler ne bodo izdani zakoniti predpisi o prometu z nepremičninami. Kmetijska zemljišča lahko kupuje kdor je kmet in kmečki zavarovavec. Ljudje prav zdaj želijo čimprej urediti te stvari, prej, ko so imeli vse možnosti, pa so jih odlagali. Problemi nastajajo tam, kjer za delo nespособni kmetje želijo izročiti svojo zemljo komu od otrok ali čisto tujemu človeku, ki ni kmet, z namenom, da bi jih preživljal. Takšne pogodbe zaenkrat niso možne, brez njih pa bodoči prevzemniki nočejo sprejeti nobenih obveznosti.“

J. TEPPEY

KRONIKA NESREČ

BREZA: POVOZIL PSA - 11. decembra zvečer se je Brežičan Franc Bukovinsky peljal mimo Breze proti Zagrebu. V neprepletnem ovinku je nenadoma stekel čez cesto pes, Bukovinsky je sicer naglo zavrl, kljub temu pa je žival povozil, da je takoj poginila. Na avtomobilu je za 3.000 din škode.

NOVO MESTO: IZSILJEVAL - Anton Ivančič iz Cegelnice se je 13. decembra zjutraj peljal iz Bršlina proti Ljubljanski cesti. Od železniške zapornice mu je pripeljal naproti Novomeščan Slavko Luzar in izsiljeval prednost. Avtomobila sta trčila, škoda je za 6.000 dinarjev.

NOVO MESTO: V ROBNIK IN V TOVORNJAK - Jože Struna iz Klečeta se je 13. decembra ustavlil pred prehodom za pešce v Kandijškem križišču. Za njim se je z avtomobilom pripeljal Trbovelčan Ivo Zupan, ki je pri ustavljanju trčil v robnik, od tam pa ga je odbilo v Strunov tovornjak. Poškodovanega Zupana so odpeljali v bolnišnico, na avtomobilu je za 3.000 dinarjev škoda.

MRTOVEC: NERODNO ZAVIJANJE - 13. decembra popoldne se je z neregistriranim traktorjem domačin Franc Radenski peljal proti Radečam. Ko je v Mrtovcu zavil na stransko cesto, ga je prehitel tovornjak, ki ga je vozil Jože Zorko iz Laškega. Zorko je sicer zavil s ceste, da bi preprečil trčenje, vendar sta se vozili zadeli. Škode je za 30.000 dinarjev.

VELIKA VAS: ZAVOZIL V SMERNIK - 13. decembra zvečer se je Branko Glavac v Veliki vasi zaletel v občestni smernik. Vozniku iz Kučan je odrgalo kolo in je zapeljal na njivo. Teže se je poškodoval njegov sopotnik Mirko Borovnik in so ga morali odpeljati v novomeško bolnišnico. Škode je za 20.000 dinarjev.

PODGORJE: PRI ZAVIRANJU - 14. decembra popoldne se je Franc Mlakar iz Narpelj peljal iz Sevnice proti Planini. V Podgorju mu je naproti pripeljal z avtomobilom Ludvik Vetrlih iz Skomarja. Pri zaviranju je trčil v Mlakarjev avto. Škode je za 5.900 dinarjev.

KARTELJEVO: PREKRATKA VARNOSTNA RAZDALJA - Ljubljanač Danijel Popovič se je 14. decembra zjutraj peljal proti Zagrebu. Pri karteljevskem priključku je opazil na levi tovornjak s prikolico, ki je bil obrnjen v zagrebško smer. Po povih je ustavlil avto, vanj pa je trčil z avtomobilom nemške registracije Vule Vuletič, ki je vozil v prekratki varnostni razdalji. Škode je za 5.000 dinarjev.

NOVO MESTO: SKOČIL PRED AVTO - 14. decembra popoldne je nenadoma skočil pred avto izven prehoda za pešce 15-letni Jože Pekolj iz Vrbovca, Novomeščan Mirko Vesel je Pekolja zadela: pešec si je pri padcu zlomil nogo in so ga odpeljali v novomeško bolnišnico.

CRMOŠNICE: ČELNO TRČENJE - 15. decembra sta trčila na cesti med Starimi žagami in Crmošnjicami tovornjak, ki ga je vozil

Anton Konda iz Osojnika, in osebni avto, ki ga je vozil Martin Erklavec iz Dol. Toplice. Škode je za 5.000 dinarjev.

TREBNJE: ZAPRL POT - Ciril Borštnar iz Senčurja pri Kranju je 17. decembra v trebanjskem križišču zaprl pot Branku Glavanu iz Dol. Kamenja, ki se je z mopedom peljal po prednostni cesti. Avto in moped sta trčila, škoda je za 800 dinarjev.

NENAVADNA NESREČA:

Pujski

Prevrnil se je tovornjak, ki jih je peljal 91

Nesreče so navadno žalostne, se redkokdaj se zgodijo, da se je mogoče ob njih tudi pristrčno nasmejati. 11. decembra se je nšreča končala srečno, ljudje, ki so se po avtomobilski cesti vozili mimo Trebnjega, pa so se lahko še naslednje jutro – kljub žalostnemu dogodku – od srca nasmejali.

Tega večera okrog 19. ure je Vlastimir Veskovič iz Ivankrada vozil tovornjak s prikolico proti Ljubljani. Pri Benečiji je prehitel več osebnih avtomobilov, na koncu pa še tovornjak s prikolico gorške registracije, ki ga je vozil Maks Kavčič. Tovornjak, naložen s prasički, je bil namenjen v tolminsko klavnico.

Veskovičovo prehitavanje se je nerodno končalo, ker je prav tedaj pripeljal iz ljubljanske smeri tovornjak. Veskovič je naglo zavil na desno, pri tem pa je oplazil gorški tovornjak, ki se je zaradi tega prevrnil na njivo.

Škode je bilo komaj za tri tisočake, dva pujska sta se v nesreči poškodovala. Drugih 89 prašičkov se je razbežalo po njivi. Naslednje jutro so iz tolminske klavnice prišli po živo meso z drugim tovornjakom. Pujski so jih še ubojljivo čakali...

Nesreča jim je podatjšala življenje za nekaj ur. Ko to berete, kljub temu niso več med živimi. Morda je kak kos končal tudi v vašem loncu.

CIGANI PRED SODIŠČEM:

Neuničljivo tatinstvo

Hudorovac, Hrovatič in dva Brajdiča so bili prejšnji teden spet obsojeni: stari znanci!

Edvard Hudorovac, 30 let, iz Brezovice pri Šmarjeških Toplicah in Janez Brajdič, 32, iz Zabjeka sta stara znanca sodišče: Hudorovac je bil že 11-krat pred sodniki, Brajdič pa 5-krat. Zdaj sta bila ponovno na sodišču: senat, ki mu je predsedoval Janez Pirnat, je prvega obsodil na 6 mesecev, drugega pa na 7 mesecev zavora.

24. novembra lani sta namreč vzela Antonu Čepinu iz zaklenjenega senika nad hlevom v bližini Zbur okrog 500 kg detelje, ki je bila vredna približno 400 dinarjev.

Pred sodišče sta prišla tudi Henrik Erjavac, 38 let, iz Male Hrovače pri Ribnici, in 41-letni Milan Brajdič-Nuni iz Zabjeka. Ta dva sta

letos 4. oktobra nasilno odprla zaklenjena vhodna vrata v podstrešno stanovanje Alojza Avbarja v Bršlinu: Brajdič je vlomil, Erjavac pa je stal na straži. Brajdič je iskal denar, in ker ga ni našel, je vzel ženski zimski plašč, dva dežna plašča in moške hlače v skupni vrednosti 750 dinarjev. Brajdič je bil zato kaznovan na leto dni strogega zavora, Hrovatič pa na 8 mesecev zavora. Oba bosta do pravno močnosti ostala v priporu.

ZAPISNIK

Danes se je zglasil pri tukajšnjem organu občan Jaka Pravičnik in podal na zapisnik sledečo izjavo:

Včeraj zvečer sem pešalil proti mostu in na drugi strani ceste zagledal simpatično dekle. Korak mi je zastal in spet sem pogledal proti njej. Opazil sem, da me tudi ona gleda. Bila je mlada in lepa...

Stopil sem na drugo stran ceste in pozdravil. Dekle se mi je nasmešilo in dobil sem pogum. Predstavil sem se in tudi ona je povedala svoje ime. Bila je - Maja... Ker sem bil osamljen, sem jo povabil na kozarec vina. Ni odklonila in stopila sva v Bezgavčevo gostilno.

Sedela sva in pila, malo pojedla in kramljala. Nekako sva se zblížala in povabil sem jo k sebi domov. Morda sem ji bil res všeč, ali kaj - ni odklonila.

Šla sva proti domu in se držala za roke. Spetoma sem jo nekajkrat pobožal po lašeh in ni

se branila. Pobožal sem jo tudi drugod in tudi to pot se ni branila.

Prišla sva domov in stopila je noter. Koj sem opazil, da je navajena hoditi po tujih stanovanjih. To mi je bilo všeč. Pripravil sem pijačo in malo jedace in sedla sva na kavč. Prižgal sem radio in sobo je napolnila mehka glasba. Gledal sem dekle v oči in ji z roko segel v las. Ni se umaknila... Z drugo roko sem jo prijel drugod in ni se branila... Bilo nama je hudo lepo...

Proti jutru sem se zbudil, ves srečen in zadovoljen. Toda Maje ni bilo več. Medtem ko sem še spal, je - bogved kaj - odšla. Bil sem žalosten in skuhal sem si čaj, potlej pa odšel v službo.

Vse, kar sem izjavil, je čista resnica in to potrdim z lastnoročnim podpisom.

JAKA PRAVIČNIK

PRIPIŠ: Ob priliki Majinega obiska mi je zginilo sto tisočakov...

PROMETNA NESREČA PRED SODIŠČEM:

Pozabil na nasprotno stran

Franc Švigelj je bil ob upoštevanju olajševalnih okoliščin obsojen na pogojno kazen

30-letni poklicni sofer Franc Švigelj iz Vnanjih goric pri Brezovici je stopil v petek pred senat novomeškega okrožnega sodišča, ki mu je predsedoval sodnik Janez Kramarič. Obtožen je bil, da je zakrivil prometno nesrečo, v kateri je 28. maja lani umrl Rudolf Stritar.

Tistega dne okrog 21.30 je Švigelj peljal proti Ljubljani tovornjak s prikolico in naloženimi 27 tonami pločevine. Pri Dolnji Dobravi, ob začetku vzpona v poljanski klanec, je zapeljal na levo polovico ceste, pri tem pa ni upošteval prometa iz nasprotné smeri. Ko se mu je bližal avto, je zapeljal nazaj na desno, vendar je prikolica ostala še na levi strani. Stritar se je z avtom zadel vanjo, potem ga je vrglo po nasipu in je zaradi poškodb kmalu po nesreči umrl.

Na sodišču se je Švigelj zagovarjal, da je bila prikolica morebiti res

na levi, vendar zato, ker je sunkovito zavil s svoje desne še bolj na desno, da se je umaknil avtomobilu, ki ga je hotel prehiteti. Sodišče Švigljevega zagovoru ni verjelo, saj za to ni bilo izvedenec. Švigelj je imel ob nesreči v krvi 0,34 promila alkohola. Za sodbo pa so upoštevali tudi njegovo dosedanje nezakazovanost, skrb za dva otroka, njegovo dosedanje vzorno obnašanje na cesti in izvedenec mnenje, po katerem je imel Stritar na voljo 2,6 metra proste ceste na desni polovici. Šviglju je sodišče izreklo kazen 10 mesecev zavora, pogojno za dobo dveh let.

Revnejši so bili ZA

Ivan Tekstor: „Naš referendum ni propadel samo zaradi trgovine. Čuta ni več!“

Tajnik novomeške krajevne skupnosti Franc Avsec je želel vedeti, kakšno obrazložitve ima KS Mali Slatnik za neuspeh ob letošnjem referendumu za šolstvo, ali kaj razmišljajo, da bi spodrsilj popravili, in še, doklej bo svet slatniške krajevne skupnosti brez predsednika.

Na vprašanja je odgovoril Ivan Tekstor, tajnik krajevne skupnosti na Malem Slatniku. Ob prvem je dejal:

„Vprašanje je prišlo nekoliko pozno, a je še vedno vredno obravnave. Menim tudi, da bi bila to dolžna pokazati SZDL, ker pa sem izbran za jaz, naj povem svoje mnenje.“

Najprej moram ugotoviti, da so naselja na območju naše krajevne skupnosti različno razvita: nekatera ležijo ob asfaltni cesti, imajo urejene domove, vodovod in druge dobrih, kvalificirane in strokovne delavce, v drugih pa so zapuščene kmetije,

niku in Cikavi za samopriredbe, na Malem Slatniku in Krki pa velika večina proti.“

„To so dejstva. Kaj pa razlogi?“

„Razprave po referendumu so pokazale, da je bil poglaviti razlog za neuspeh ukinitve trgovine na Malem Slatniku. Taka ocena pa ni popolna, saj je trgovina preskrbovala zlasti Potov vrh in Veliki Slatnik, se pravi kmečko prebivalstvo, medtem ko je Mali Slatnik nakupoval pretežno v Novem mestu, kjer so ljudje zaposleni. Če bi obveljalo prejšnje, bi moral biti izid na Malem Slatniku čisto drugačen. Mislim, da tiči zajec v drugem grmu: zašel je čut za solidarnost, zato bi morala krajevna organizacija SZDL svojo idejno-politični vpliv in moč zastaviti pri preobrazbi ljudi.“

„Zakaj pa ste brez predsednika?“

„Pred volitvami članov sveta KS leta 1969 so družbeno-politične organizacije predlagale, naj bi bilo v svetu sedem predstavnikov vasi, drugi člani pa predsedniki krajevnih organizacij SZDL, ZB, ZMS in RK. S tako sestavo naj bi dosegli čim boljše povezavo vseh družbeno-političnih dejavnikov. Naneslo je, da je bil za predsednika sveta KS izvoljen član, ki je hkrati opravljal predsedniško dolžnost v ZB. Letos spomlad mu je prenehala funkcija člana sveta, ker so v ZB izvolili novega predsednika. Prav v času, ko odgovarjam na ta vprašanja, pa je dosedanji predsednik že sklical sejo sveta, na kateri bo govor o novem predsedniku, o delu članov sveta in tudi o uvedbi krajevnega samoprispevka. Spet bo vse odvisno od tega, če bomo vsi — ne glede na položaj in funkcijo — pokazali dovolj dobre volje in čuta za solidarnost.“

Ob koncu je Ivan Tekstor predlagal, naj bi prihodnjic v četrtkovem intervjuju odgovarjal predstavnik „Dolenjke“. Povedal naj bi, če so se že odločili za obnovo trgovine na Malem Slatniku, kdaj bo otvoritev in kakšne načrte ima to podjetje s slatniško trgovino.

I. ZORAN

delavci zvečine nekvalificirani, oddaljenost od prometnih zvez je velika, da napredek v te kraje počasneje prihaja. Prvi samoprispevek se je izteklet leta 1969. Denar je pošel pretežno v naslednjem letu, nekaj pa je bilo porabljenega lani. Imeli smo za krajevne poti in vzdrževanje komunalnih dobrin, dajali smo dotacije društvom, obnovili električno omrežje, zgradili vodovod na Malem Slatniku in opravili več drugih del. Letos smo šli na glasovanje za samoprispevek, ki bi ga pol ostalo za komunalno urejanje, pol pa bi ga dali za preureditev osnovne šole „Katja Rupena“. Izid je znan: za samoprispevek je bilo le 47,3 odstotka glasovalcev. Zanimivo je, da so bili na Potovrhu, Velikem Slat-

Tudi „spodaj“ se je premaknilo

Živa dejavnost v organizacijah ZK po nedavnem seminarju na Otočcu — Obč. konferenca ZK ta teden o ovirah, s katerimi se je ZK srečavala pri uveljavljanju svoje vloge, ustavnih dopolnil, gospodarskega razvoja in spoštovanja reda in zakonitosti

Seja komiteja občinske konference 13. decembra je bila namenjena oceni prvih začetkov akcije ZK v občini, ki je bila dogovorjena na seminarju sekretarjev organizacij ZK štirih dolenjskih občin, o katerem smo že poročali, in pripravam na 5. sejo občinske konference, ki bo konec tega tedna.

Člani komiteja so na seji ugotovili, da se je po seminarju na Otočcu že razvila zelo živahna, razgibana in odločna dejavnost organizacij ZK v občini in da smo torej končno le pričeli delovanju v bazi, ki smo ga toliko časa pogrešali. Zdej organizacija ZK v občini ni dejavna le v občinskih organih ZK, pač pa tudi v organizacijah. V vseh organizacijah ZK, tako v krajevnih, kot v tistih v delovnih organizacijah so se že lotili uresničevanja prejetih nalog in kar se da odločno posegajo v gospodarsko, samoupravno in kadrovsko problematiko. V ta namen so bile sklicane seje vseh komisij konference, vse organizacije ZK pa so že imele sestanke, na katerih so se dogovorile o tem,

kako zastaviti uresničevanje prejetih nalog.

Na seji komiteja so ugotovili, da bi na 5. seji občinske konference ZK, ki bo zasedala še ta teden, bilo prezgodaj ocenjevati naloge, ki so jih prejele organizacije na Otočcu, zato pa naj konferenca oceni stanja v občini, ki so posledica širših družbenih premikov v spopadu in v boju s tehnodratskimi silami. Gre za to, da tudi v občini ocenimo tiste premike, ki jih je CK ZKS v celotnem slovenskem prostoru, zasnove ekonomskega razvoja SR Slovenije, uveljavljanje ustavnih dopolnil in prizadevanja za dosledno spoštovanje reda in zakonitosti v družbeni praksi. Na tej seji konference bo treba spregovoriti o nekaterih konkretnih pojavnih oblikah odklonov, nasprotovanju prizadevanjem ZK, pa tudi o oportunistični tiste vrste, ki iz strahu pred spopadi in zamero ter zaradi ljubelega miru v posameznih primerih vede zapira oči pred slabostmi, o katerih je treba kritično spregovoriti. O vsem tem bodo na konferenci lahko največ povedali sekretarji organizacij ZK, zato pričakuje komitej, da se bodo na razpravo primerno pripravili.

V glavi...

Pismo izvršnega biroja in tovariša Tita daje zelo velik poudarek stabilizacijskim prizadevanjem v gospodarstvu. Le malokateri delavec pri nas pa ve, v kaj so usmerjena takšna prizadevanja v njegovi delovni organizaciji, kako delati, da bomo bolj uspešni itd. V mnogih delovnih organizacijah vam bodo, če poprašate za njihov stabilizacijski program, v vodstvu kar tako mimogrede odgovorili: „Mi imamo stabilizacijski program v glavi, delamo samo za stabilizacijo!“

Novomeški občinski sindikalni svet je že lani kar se da resno in odločno poučarjal, da se moramo za stabilizacijo v vseh delovnih organizacijah programsko zavzemati. Opozarjal je, da je treba brez odlašanja sprejeti konkretne stabilizacijske programe, v katerih naj bodo določene stvarne naloge. Naročeno je bilo tudi, da morajo o teh programih izvesti javno razpravo v celotnih delovnih kolektivih in tako z njimi seznaniti vse zaposlene. Takšna stališča je sprejel plenum občinskega sindikalnega sveta lani spomladi. S temi stališči so bili na posebnem posvetu in pismeno seznanjeni vsi direktorji delovnih organizacij in predsedniki DS v občini.

Po več kot letu dni lahko zdej ugotovimo, da veliko delovnih organizacij zahtevanih stabilizacijskih programov nima. Podobno so slepci, ki tava v temi, ob tem pa se povečujejo nelikvidnost in mnoge druge težave nestabilnosti. Takšna praksa ni zdrava: kaže, da radi govorimo in se dogovarjamo eno, delamo pa drugo. Tenu pojavu pravimo pluralizem ali po domače: večtrnšt. Sindikat se zdej skupaj z ZK vnovič pojavlja za zahtevo po stabilizacijskih programih. Upamo lahko, da bo zdej učinek večji.

M. J.

Dobro obveščeni občani — dobri samoupravljalci!

Ne bi bilo prav trditi, da je ZK v novomeški občini bila neposreden pobudnik za integracijske premike, ki smo jim zadnje mesece priča v novomeškem gospodarstvu. Takšna trditve ne bi bila pravilna, ko bi kot neposrednega pobudnika imeli v mislih občinske organe ZK. Res pa je, da so pobudo za integracijske premike, ki so v toku, dale organizacije ZK v posameznih podjetjih in da so marsikje komunisti bili glavni nosilci in organizatorji združevanja.

O potrebi združevanja gospodarskih moči in prizadevanju v slovenskem gospodarstvu govorimo že dolgo, sveda pa moremo in moramo takšno ugotovitev in potrebo prenesti tudi v okviru novomeške občine. Bera te vrste je zadnje čase kar obilna: poročali smo že o povezovanju slovenskih cestnoprovoznikov podjetij, v katerem sodelujejo naši GORJANCI iz Straže; začetek združevanja turizma in gostinstva v okviru posebne direktije pri Tovarni zdravil KRKA bo dobil večje možnosti za prireditve drugih gostinsko-turističnih organizacij, ki še stojijo ob

Združevanje

strani, s tem da bo direktija za turizem pri tovarni zdravil KRKA postala TOZD, naštejemo pa lahko še nekaj primerov. Med Komunalnim podjetjem in Vodovodom v Novem mestu že tečejo pogajanja za združitve, ki bo najbrž speljana že s 1. januarjem 1973. Kmetijska zadruga KRKA in MPP Novo mesto se dogovarjata o združevanju. Cestno podjetje se dogovarja o združevanju v okvirih SR Slovenije, SGP PIONIR pa o združitvi 8 gradbenih podjetij v Sloveniji v združeno gradbeno podjetje, ki bo imelo več kot 300 milijard starih dinarjev proizvodnje.

Ker gre v večini primerov za združevanje podjetij, ki niso v stiskah, in je združevanje torej predvsem sad spoznanja, da se da z združenimi močmi narediti več kot posamično, so združevanja toliko bolj vredna pohvale.

M. J.

Pomoč šoli

Namesto novoletnih čestitk in daril je Labod sklenil pomagati stopiški osnovni šoli, ki ji je pokrovitelj. Za zgraditev športnih igrišč pri tej šoli je namenil 15.000 din. Poleg tega je Labod, ki ima tudi obrat v Krškem, prispeval krškemu DPM 3.000 din, 2.000 din pa tamkajšnji posebni šoli, ki ji je tudi pokrovitelj.

MINI ANKETA:

Novomeščanom se ob letošnjem praznovanju novega leta obeta več in pestrejša zabava kot lansko leto. O tem, kaj pripravljajo, da bi novoletno noč pri njih gostje kar udobneje preživelijo po nekaterih hotelih v Novem mestu in okolici, smo zvedeli naslednje:

HOTEL METROPOL: „Letos bomo novo leto pričakali v dveh prostorih: v kavarni, kjer bo goste zabaval ansambel Kuhar, in v restavraciji z Jožetom Škerjancem. V kavarni bo rezervacija z menujem gosta veljala 120 dinarjev, v restavraciji pa bo vstop prost. Vse, ki bi radi pri nas pričakali konec novega leta, obveščamo, da imamo za sedaj še nekaj prostih mest.“

ZDRAVILIŠČE Smarješke Toplice: „Prostih imamo še okoli 50 sedežev, nad 150 pa je razprodanih. Letos so gostje rezervirali že vse sobe, tako da obeh ob silvestrovanju ne bomo odhajali. Menu bo veljal 200 dinarjev za osebo, goste pa bo zabaval naš ansambel Bonaro.“

Novo leto

HOTEL OTOČEC: „Letos praznovanja v gradu ne bomo pripravili, ker je tam premalo prostora. V motelu smo od 300 sedežev razprodali že 270, imamo pa tudi nekaj prostih sob. Silvestrovanje bo tudi pri vodnjaku in tu bodo lahko sprejeli 150 gostov. Letos bo pri nas pričakalo novo leto okoli 20 tujcev, tako da na naše silvestrovanje „mednarodno.“ Menu na Otočcu bo veljal 250 dinarjev, v Novem mestu pa 70 din marj. Poleg „Fantov vseh vetrov“ bo letos prepeval v motelu še Alfi Nipič, za zabavo pa bomo poskrbeli tudi „Pri vodnjaku.“

HOTEL KANDIJA: „Obiskalo nas bo precej gostov iz Ljubljane in Zagreba, in če pristejemo še nekatero naše stalne goste, bomo imeli kot lani tudi letos polno dvorano. Razen humorista bo gostom „krajšal“ čas še Henček, letošnji menu pa bo gosta veljal 150 dinarjev.“

ZDRAVILIŠČE Dolenjske Toplice: „Silvestrovanje bomo popostrili s prostovoljnimi „namakanjem“ v bazenu, igrali pa bodo novomeški Orioni in ljubljanski Venus. Pri nas se je oglašilo že 142 gostov, prostih sedežev pa imamo še okoli sto. Malo težje bo dobiti sobe, saj so gostje v glavnem iz Zagreba in Ljubljane. Nekaj je še prostih. Menu bo veljal 200 do 250 dinarjev.“

J. PEZELJ

LUČI V CEGELNICI

Novomeška krajevna skupnost je naročila dela za ureditev javne razsvetljave v starem delu Cegelnice. Dela bodo veljala 10.000 din, končali pa jih bodo do novega leta. Zemeljske izkopne bodo brezplačno opravili vaščani.

M. S.

Novomeška kronika

MODROST ZAHODA — Pri Mladinski knjigi so te dni dobili novo knjigo iz zbirke „Pet enciklopedističnih izdaj“, ki je pri mnogih bralcih zbudila precej zanimanja. „Modrost zahoda“ je spisal Bertrand Russell, in stane 170 dinarjev.

BREZ JAVNE RAZSVETLJAVE — Verjetno je Pugljeva ulica v Novem mestu še edina brez javne razsvetljave. Včasih je na nekdanjih javnih stranicah tam gorela svetilka, pa so zlikovci uničili še to. Ker je ulica v središču mesta, bi bilo prav, da bi dobila razsvetljavo čimprej.

TELEGRAM ZA TITA — Novomeška mladina je na drugi seji poslala tovarišu Titu telegram z naslednjo vsebino: „Dragi tovariš Tito! Mladinci in mladinke ZMS Novo mesto, zbrani na svoji drugi seji, na kateri smo reševali probleme mladih in naše vključevanje v samoupravni družbeni sistem, vse v duhu Tvojega pisma. Ti pošljamo iskrene pozdrave z željo, da bi še dolgo živel, da bi nas vodil naprej k zmagi socializma in revolucije, ki si jo začel Ti!“

TRŽNICA — Ta petek je bila tržnica nekoliko slabše založena, kot je ponavadi ob ponedeljkih. Kljub temu so bile gospodinje z izbiri zadovoljne. Namesto branjev pa so tokrat tržnico, predvsem prostor pod kostanj, zasedli prodajalci suhe robe, skajastih jopičev, copat, skorje in vojnišnih izdelkov. Par nogaVIC, ki je še prejšnji teden veljal 23 dinarjev, je v petek veljal 2 dinarja več. Cene: jajčka 130 do 140 din,

pomaranče 7 din kilogram, banane 7 din, korenček 5 do 6 din, mandarine 10 din, kostanj 8 din, jabolka 5 do 7 din, škodolica smetane 4 din, kislja, repa 4 din krožnik, kislje zelje 6 din kilogram, cvetača 8 din, solata 7 din, hruške 10 do 13 din, krompir 2 do 3 din, limone 10 din in česen 25 din.

ROJSTVA: Rodili sta: Marija Levčar iz Padersčevega 35 — Tomaza in Olga Goleš iz Ravogosa 30 — deklino.

POGREBI — Umrla je Vladica Lopatič, rojena Kalčič, v 26. letu starosti, frizerka iz Ljubljanske 16.

Ena gospa je rekla, da je ob vse novice, odkar so jo zalotili, ko je vtikala nos v priporočene, denarne in celo strogo zaupne pošiljke, ki jih s pošto dobivajo sstanovalci v bloku.

Spet zvišan glas v sindikatu

Novo mesto: akcijski načrt občinskega sindikalnega sveta sprejet — Akcija 1.200, bitka s špekulanti in zaviralci

Ustavna dopolnila se počasi prebijajo v delovne organizacije. To je zdej hudo zaskrbelo tudi sindikate in so sklenili dvigniti glas. Na zadnji seji občinskega sindikalnega sveta v Novem mestu so razglasili splošno in neizprosno bitko proti tistim, ki uveljavljanje ustavnih dopolnil zavestno zavirajo. Delno jih bodo spoznali iz analize, ki bo končana januarja.

Z večjo srčnostjo bodo reševali naloge na področju socialnih razlik. S pratom bodo javno pokazali na vse, ki so obogateli s špekulacijami. Sleherno izkrivljanje akcije v boju proti neupravičenemu bogatenju bodo zatri v kati. Pri tem računajo na izdatno pomoč zveze komunistov, ki si je zavoljo teh in številnih drugih deformacij v družbi že naložila podobne naloge.

Ko bodo na eni strani „sukali meče“ s špekulanti, okoriševalci,

potuhnjenici in ugotovljivimi zaviralci napredka, ki jim niti malo ni pri srcu, da bi delavci postali resnični gospodarji s svojim delom in dohodkom, se bodo na drugi strani spopadli z nalogo, ki ne bo lahka. Ob ponorelih cenah, inflaciji in podobnem je postal najnižji osebni dohodek, za katerega se je do zdej zavzemal sindikat v novomeški občini, dosti premajhen. Sklenjeno je, da se meja premakne za 200 din navzgor, „akcija 1.000“ pa naj zamenja „akcija 1.200“.

Področje socialne varnosti delavcev je eno tistih, kjer lahko sindikat s svojim glasom in vplivom veliko doseže. Današnja stanovanjska politika še vedno ni naklonjena zaposlenim z najnižjimi osebnimi dohodki. V sindikatu so prepričani, da je potrebno dosledno spoštovati in pri načrtovanju upoštevati resolucijo o stanovanjski graditvi v Sloveniji. Doseči moramo, poudarjajo, da bodo čimprej zaživele stanovanjske skup-

nosti in solidarnostni skladi, stanovanjsko politiko pa naj v prihodnje vzemo v roke proizvajalci, ki se zavzemajo za ceneno graditev stanovanj.

Vse to je samo nekaj točk iz akcijskega programa, ki ga je občinski sindikalni svet sprejel na zadnji seji. Ob tem kaže podčrtati, da se je sindikat zavzel tudi za hitrejšo reševanje drugih vprašanj. Med drugim se je odločil zbirati denar za otroško varstvo. V ta namen je skupaj s SZDL razposlal priporočilo sindikalnim organizacijam v podjetjih, naj ob novem letu varčujejo in za novoletno razpisavanje predvidene zneske pošljejo skladu za graditev vrtcev.

I. ZORAN

Zadolžitve

Občni zbori sindikalnih organizacij se bodo končali do 28. decembra. Razpravljajo o nalogah iz Titovega pisma, gradivo za 8. kongres slovenskih sindikatov in podobnem. Za izvedbo zborov v roku so zadolženi člani občinskega sindikalnega sveta.

Prispevajo

24 stanovalcev v Padersčevi ulici v Novem mestu je prispevalo 40.000 din za ureditev kanalizacije. Dela so pred koncem. Podobno so se lotili urejanja kanalizacije v Kettejevem drevoredu. Stanovalci od hišne številke 9 do 18 bodo dali po 2.000 din. Kanalizacija bo veljala okoli 36.000 din.

Včasih gledamo, pa nočemo videti

Nad tisoč kubikov gramoza so letos navozili na poškodovane gorske ceste — S plazovi na občinah in vaških poteh so se spoprijeli buldožerji

Prilčno vogalno stanovanjsko hišo na Trgu dr. Ivana Ribarja v Brežicah so te dni izravnavali z zemljo. Na njenem mestu bo zrastle sodobna trgovina ljubljanske Elektrotehne. Stanovalci so se že pred meseci izselili v nova stanovanja oz. hiše, ki so jih dobili v zameno za porušeno poslopje. /Foto: Jožica Teppy/

PRISPEVEK KOLEKTIVA V STABILIZACIJSKI SKLAD

4 sobote za polovične prejeme

Kako so delavci Tovarne pohištva razumeli pismo predsednika Tita — Zaposleni želijo, da sedanja odločitev ZK ne bi prehitro otopela.

„Pismo predsednika Tita smo delavci brežiške Tovarne pohištva sprejeli zelo resno, ne samo z besedami, tudi z dejanji, ki jim že sledijo,“ pojasnjuje predsednik sindikalne organizacije v podjetju Anton Škofljanc.

„Kaj ste ukrenili?“

„Konferenca sindikalne organizacije je predlagala zboru delovne skupnosti, da bi delali štiri sobote za polovični dohodek, razliko pa namenili v stabilizacijski sklad podjetja. Prišla nam bo prav za investicije, ki jih imamo v načrtu za prihodnje leto. To se pravi, da se bomo za gospodarsko učrstitvev podjetja odrekli dohodku dveh sobot.“

„Kakšen je bil odziv med delavci?“

„Izreden. Predlog so soglasno sprejeli. Nekateri so celo menili, da bi se ravnali po njem tudi brez predhodne razprave na delovni skupnosti. Naši delavci so ob tem izrazili željo, da bi se za kaj podobnega odločili tudi drugi kolektivi v občini, Sloveniji in Jugoslaviji.“

„Takšna soglasnost pomeni, da se je pri vas marsikaj spremenilo, da ljudje nekaj dajo na svojo tovarno.“

„V resnici je precej drugače kot pred leti. Ljudi zanima, kakšna bo tovarna jutri in po jutrišnjem, zanima jih tudi politično delo v občini. Sindikalna organizacija dobiva drugačno veljavo, prodira v kolektiv, kjer je pripravljeno ljudi za sodelovanje vsak dan večja. Ko smo na seji izvršnega odbora obravnavali zadnje sklepe občinske konference ZK, smo videli, da ljudje odobravajo predvsem odločitev Zveze komunistov odpravljati negativne pojave v občini in družbi nasploh. Vsak delavec vidi v akcijskem programu tiste rešitve, ki smo jih pričakovali že deset let.“

V besedo je posegel predsednik delavskega sveta Alojz Ferencič in pripomnil:

„Pismo predsednika Tita nam samo potrjuje, da smo vsa leta od

Anton Škofljanc

rekonstrukcije dalje ravnali pravilno. Investicijski, organizacijski in tehnološki ukrepi so nam omogočili povečati standard naših delavcev, s tem pa smo pri njih dosegli večjo pripadnost kolektivu in večje zanimanje za razvoj in napredek tovarne.“

JOŽICA TEPPEY

Voda na Cirkniku

Na Cirkniku pri Veliki Dolini so v nedeljo, 10. decembra, slavili otvoritev vodovoda. Zanj so se vaščani odločili pred dvema letoma. Pitno vodo je dobilo devetnajst hiš, vodovod pa je vreden 120.000 dinarjev. Cevodov meri dva kilometra, višinske razlike pa je 140 metrov.

Sosedska pomoč

V Pišecah obiskujejo osamljene in bolne občane šolski otroci, mladi člani RK. Devet jih imajo stalno v seznamu. Prinesejo jim kaj iz trgovine ali jim kako drugače pomagajo ter sporočijo naprej njihove morebitne želje. Pomoč ostarelim nadzoruje učiteljica Mira Podgoršek.

NOVO V BREŽICAH

VODSTVO DOMA JLA je za novej povabilo v Brežice folklorno skupino „Ivan Goran Kovačić“. Pred začetkom slavnostnega programa v počastitev 22. decembra bodo podelili priznanja borčevski organizaciji in Zdrženju rezervnih vojaških starešin.

GRADIVO BOLJ ZGODAJ. Kaže, da bodo odborniki v novem obdobju le prejemali gradivo za skupščinske seje toliko prej, da se bodo o njem lahko posvetovali z volivci in krajevnimi skupnostmi. Predlog je podprlo predsedstvo skupščine.

ZA VRTEC SE MANJKA DENAR. Predsedstvo skupščine je sprejelo predlog sveta za otroško varstvo, po katerem naj bi delovne organizacije s sedežem v mestu prispevale po 300 dinarjev na zaposlenega. Tako bi zbrali manjkajočih 1,3 milijona dinarjev za napeljavno priključkov, nakup opreme in ureditev okolja. Predlog je osnova za družbeni dogovor občinske skupščine z delovnimi organizacijami.

KOMISIJA ZA STAROSTNO ZAVAROVANJE kmetov je končala celo in predložila skupščini predloge za olajšave kmetom v višini 150 tisoč dinarjev. Komisija je obdelala območje vseh dvanajstih krajevnih uradov. Zaradi slabe obveščeniosti kmetov bodo najbolj kričeče primere reševali naknadno.

SILVESTROVANJE. V Cateških Toplicah bodo priredili novoletno zabavo na treh mestih. Restavracija in bar sta že razprodana turističnim agencijam, prostor pa je še v olimpijski restavraciji, kjer velja večer 200 dinarjev. Igrali bodo trije ansambli.

ZAVOD ZA SOLSTVO iz Novega mesta in medobčinski svet Zveze komunistov sta minuli teden organizirala tridnevni seminar za ravnatelje osnovnih šol in sekretarje osnovnih organizacij ter aktivov ZK na šolah v Posavju.

V **SOBOTO**, 23. decembra, bo v domu JLA nagradno kviz tekmovanje na temo „Življenjska pot tovarna Tita“. Pomerili se bosta ekipi gimnazije Brežice in vojaški cerkljanske garnizije. Po tekmovanju bo v domu mladinski ples.

JUTRI NASTOP ZA HOLYJEV MEMORIAL

Telovadci armadi

Jutri zvečer bo v telovadnici osnovne šole v Brežicah prvo odprto prvenstvo Brežic v gimnastiki za mladince. Poimenovali so ga po znanem predvojnem telesnozgodnem delavcu Stanku Holyju v „Holyjev memorial“. Tekmovanje bo tradicionalna vsakoletna prireditev in bo izpolnila vrzel v srečanjih mladih telovadcev.

Organizator je občinska zveza za telesno kulturo, pokrovitelj pa zdravilišče Cateške Toplice. Gostitelji pričakujejo okrog 30 do 40 tekmovalcev, med katerimi bo tudi vrsta šolskega športnega društva gimnazije v Brežicah (letošnji državni prvak za mladince II. razreda) in posamični prvak Gerjevič.

Mladinci bodo nastopili na šestih orodjih, na konju, na drogu in bradli, na krogih, v parterju in na konju z ročaji.

Domača ekipa že dlje časa vodi trikrat na teden pod vodstvom profesorja Jožeta Senice. Za boljše kvaliteto vaj so med tem opremili telovadnico osnovne šole s sidri in novimi orodji.

Z jutrušnjim tekmovanjem, ki sodi med vrhunske prireditve, bodo domači telovadci in gostje počastili praznik naše armade. Prikazali bodo uspešnost dela šolskih športnih društev, ki so razen množičnosti dosegla s prizadevanostjo tudi kvaliteto. Lediti na tem področju so pred leti zaorali na gimnaziji, kjer deluje eno najboljših športnih društev na slovenskih srednjih šolah. Na željo gimnazijskega športnega društva in občinske Zveze za telesno kulturo je tudi Gimnastična zveza Slovenije razpisala jutrušnje odprto prvenstvo v Brežicah.

J. T.

Prostovoljci v Pečicah

V nedeljo, 10. decembra, so učenci onega razreda osnovne šole bratov Ribar iz Brežic pripravljali teren za smuko in Pečicah. Pomagali so jim domačini in učitelji. Na smučišču v novem zimskem športnem centru brežiške mladine bodo postavili žičnico, prihodnjo zimo pa še eno. Kaže, da se bo smučarski šport v tem kraju dobro razvil. Veselja in zanimanja ne manjka.

FILM O VIETNAMU

Občinski koordinacijski odbor v Brežicah je prejel dva filma o boju vietnamskega ljudstva proti imperialistični agresiji, ki so ju posneli Vietnamci sami. Film so si že ogledali učenci brežiške in dobovske osnovne šole, zanj pa se zanimajo tudi druge osnovne šole in center srednjih šol.

Priznanja rejnikom

Zveza prijateljev mladine v brežiški občini se bo letos s priznanji oddolžila najbolj skrbnim rejnikom. Spomnila se bo tistih, ki v pravem pomenu besede nadomeščajo otrokom starše.

Čez slabe ceste ljudje ob vsaki priložnosti toliko udrihajo, da je najbrž ni stvari, ki v občinah in krajevnih skupnostih še tako razburja duhove. Kadarkoli so na vrsti vprašanja odbornikov na skupščinski seji, vedno se oglasi kdo zaradi poti, zaradi slabega vzdrževanja ceste, z željo po asfaltu ali proti skupinskemu delu cestarjev.

Samo po pritožbah pa še ne bi smeli sklepati, da so v občini brežiški do urejanja lokalnih cest in vaških poti. Za ponazorilo bo kar dovolj podatek, da so neurja in deževje letos v krški občini povzročila

skoraj za 155 tisoč dinarjev škode in da je za odstranjevanje zemeljskih plazov, za popravilo opornih zidov ali urejanje vodnih odtokov dala skupščina prej omenjeno vsoto iz obveznega rezervnega sklada. Cestni sklad si popravil ne bi mogel privoščiti, saj je zmogel komaj izdatke za redno vzdrževanje cest.

Poškodovan je bil oporni zid na cesti Krško-Veliki Trn, zemeljski plaz je uničil del cestišča na odseku Raka-Rimš, poškodovan je cesto Krško-Zdole, na štirih mestih zasul cesto Senuš — Ravni — Veliki Trn in uničil oporni zid na cesti. Gorenji Leskovec — Selce. Na hribovskih cestah je deževje odneslo ogromno gramoza. Na trinajstih takih cest so morali zaradi tega navoziti nad tisoč kubičnih metrov gramoza.

Zemeljski plazovi so poškodovali tudi vaške poti. Sem sodijo ceste Gradec — Brezovec — Jarek, cesta Jarek — Trebelnik, cesta Frušnja vas — Vrbe — Vrtača, cesta Dovško — Dobrova in cesta Zalog — Bohor. Z njimi so imele krajevne skupnosti za 52 tisoč dinarjev dodatnih stroškov, ki so upoštevani v vsoti iz rezervnega sklada občine.

Se dobro, da so povsod hitro ukrepali in se takoj lotili dela z buldožerjem ali začeli navažati gramoz. V takih primerih ni kaj čakati, vedno pa imajo odborniki razumevanje, če je treba dodati kak dinar za ceste. Po vsem tem vidimo, da ima občina Krško posluš tudi za take stvari, da pa seveda v mojniki ni dovolj denarja za zadovoljitev vseh krajevnih skupnosti in vseh občanov.

J. T.

BRILEJ IN GOŠNIK NA POSVETU V KRŠKEM

Podpredsednik republiške skupščine dr. Jože Brilej in član predsedstva republiške konference SZDL Miro Gošnik sta bila v četrtki v Krškem na posvetu, ki sta ga organizirala občinska konferenca SZDL in občinski sindikalni svet. V pripravah na skorajšnji sejo republiške konference SZDL so skupno s predstavnik občinske skupščine, nekaterih delovnih organizacij in zasebnih kmetov razpravljali o uveljavljanju ustavnih dopolnil v krški občini. Sklepe s četrtkovnega posveta, ki ga je podpredsednik dr. Brilej označil kot nadvse uspešega, bodo posredovali republiški konferenci SZDL.

IMPERIAL PO SVETU

Enota ljubljanskega Žita-Imperial Krško se s svojimi izdelki uveljavlja na tržiščih Zahodne Nemčije in Švice, obeta pa se ji tudi izvoz v Sovjetsko zvezo, na Madžarsko in Japonsko. Letni plan je tisoč ton žvečilnega gumija in bo najbrž presežen. Zaradi zmernih cen in dobre kakovosti se Imperialovi žvečilni bonboni osvojili tudi domače kupce. Izredno hitro narašča povpraševanje po licenčnih žvečilnih bonbonih pod imenom Bazočka (bazuka).

Sezname hočejo

„Sumljivim“ nič!

„Zahtevamo, da občinski forumi sprejemajo zapisnike krajevnih organizacij kot napotke za delo,“ so v Kostanjevici sklenili člani Zdrženja borcev NOV na letnem zboru 10. decembra. Menili so, da izvirajo nepravilnosti tudi iz tega, ker so zapisnike vlagali v arhive in ker so jih sprejemali kot formalnost. Tako marsikakšen dober predlog od spodaj ni bil uresničen.

Na istem zboru so udeleženci zahtevali pregled priznavalnin in pokojnin. Vedeti hočejo, kdo kaj prejema in če med njimi ni „sumljivih“ ljudi, ki si tega niso zaslužili.

Zastavili so tudi vprašanje, kako dela komisija za ugotavljanje izvora premoženja pri občinski skupščini, ker dvomijo, da sta v občini samo en Tratnik in en Kerin. Predsednik občinske skupščine Jože Radej je nato pojasnil, da bo komisija ubrala drugo pot kot novomeška in pretresla vse občane, ki so prijavi nad 20 tisoč dinarjev dohodka. Vmes so seveda tudi obrtniki. Vsak kogar bo komisija obdolžila nepoštenosti, se bo moral zagovarjati in dokazovati, odkod njegovo premoženje.

Borci so imeli nato precej kritičnih pripomb na siromašno kostanjevsko trgovino. „S tremi metri prodajnega pulta se občani ne moremo zadovoljiti, zato zahtevamo komisijo, ki bo poiskala tako podjetje, da bo pripravljeno urediti v našem mestu boljše založeno trgovino,“ je dejal dosedanji predsednik ZB NOV Jože Kupljenik.

J. T.

PRAZNIK PIONIRJEV

Do 20. decembra so pionirski odredi odredi osnovnih šol v krški občini izvolili 176 delegatov, ki jih bodo zastopali na občinski proslavi 30-letnice Zveze pionirjev Jugoslavije. Slovesnost bo 26. decembra v Krškem. Nanjo bodo povabili predstavnike družbeno-političnih organizacij v krajevnih skupnostih in občini. Tudi na starše ne bodo pozabili. Po odredih bodo do obletnice ZPJ pripravili razstave o razvoju in delu odredov od njihove ustanovitve dalje. Ponekod imajo na voljo kar precej fotografij in drugega dokumentarnega gradiva, zato jim ne bo težko slediti priporočilu občinske Zveze prijateljev mladine.

SPET ŠOLA ZA MLADE

V ZAČETKU PRIHODNJEGA LETA bo komite občinske konference ZK, skupaj z delavsko univerzo in komisijo za idejno-politična vprašanja ponovno organiziral družbeno-politično šolo za mlade proizvajalce. Da bi sestavili šolski program, se je pred tednom dni sestel predavateljski aktiv.

OBVESTILO

Obveščamo vse delavce in delavke, ki so trenutno zaposleni v tujini in bodo med novoletnimi prazniki doma, da bosta Zavod za zaposlovanje Novo mesto — izpostava v Krškem in občinski sindikalni svet Krško, organizirala dežurno službo, in sicer:

Na izpostavi Zavoda za zaposlovanje delavcev v Krškem dne 30. decembra 1972 od 9. do 12. ure.

Na občinskem sindikalnem svetu, dne 31. decembra 1972 od 9. do 12. ure.

Vsi, ki želijo kakršnekoli informacije v zvezi z zaposlovanjem, se lahko v zgoraj navedenih dneh zgledajo v stavbi družbeno-političnih organizacij, Cesta krških žrtev 15, kjer bodo dobili v pisarnah ustrezna pojasnila.

Običajnega skupnega sestanka z zdomeci letos ne bo. **OBČINSKI SINDIKALNI SVET KRŠKO KOMUNALNI ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE DELAVCEV NOVO MESTO** — izpostava KRŠKO

Z letnega zbora ZB NOV v Kostanjevici. Borci so vsak dan starejši. Od občnega zbora 1969 jih je do zdaj pomrlo že 25. Organizacija šteje še 176 članov. (Foto: J. Teppy)

KRŠKE NOVICE

NOVOLETNEGA SESTANKA Z DELAVCI, ki so začasno zaposleni na tujem, letos v krški občini ne bo. To je sklenilo na zadnji seji predsedstvo občinskega sindikalnega sveta, ker meni, da lanskoletni obisk ni odtehtal vseh organizacijskih in vsebinskih priprav na tak sestanek.

DUŠANU STUPARJU IZ KRŠKEGA JE PREDSEDNIK občinske skupščine, Joško Radej v krogu prijateljev in delovnih tovarišev pred dnevi izročil visoko odklikovanje, „red republike z bronastim vencem“. To je nagrada in priznanje delu tovariša Stuparja na amaterskem kulturnem področju. Takoj po osvojitvi je bil med organizatorji prosvetno-kulturnega dela na Vidmu, kasneje pa pobudnik za ustanovitev DPD Svoboda, ki je združila amaterske kulturne delavce z obeh savskih bregov. Na pobudo tovariša Stuparja so v letih 1955-1956 predvsem s prostovoljnimi delom zgradili današnji Dom Svobode. Odlikovanec tudi danes aktivno deluje na kulturnem in turističnem področju ter kot tajnik krškega Društva upokojencev.

PREDSEDSTVO OBČINSKEGA SINDIKALNEGA sveta je sprejelo dopolnjeni akcijski program do konca decembra prihodnjega leta. Program bodo predložili vsem osnovnim organizacijam, da mu prilagodijo svoje programe.

OBČINSKI ODBOR RDEČEGA KRIZA je doslej razdelil med občane vso zalogo starih oblačil in obutve, ki so jo zbrali v letošnji nabirni akciji. Ker je v občini take pomoči potrebnih še nekaj socialno ogroženih družin, bo odboru pomagal republiški odbor RK in mu odstopil del svojih zalog.

LETNE OBCNE ZBORE OSNOVNIH SINDIKALNIH organizacij marajo v krški občini zaključiti do konca februarja prihodnjega leta. V Celulozi, senovskem rudniku in Agrokombinaturo bodo potekali po delegatskem načelu, povsod drugod pa jim bodo prisostvovali vsi člani OOS. Da bi občini zbori minili v delovnem in ustvarjalnem ozračju, bodo v pripravah nanje sodelovali tudi člani predsedstva občinskega sindikalnega sveta.

BREŽIŠKE VESTI

Ne le forumi - vsi člani!

Glede širših oblik so v sevniški občini že dolgo na črti dopolnil: od prvega referenduma za zdravstvo do zadnjih dveh - Nadalje: družbeno dogovarjanje za zbiranje sredstev za družbene potrebe - Kako je z uresničevanjem delavskih dopolnil? Kako glede skupščin in krajevnih skupnosti?

Delovni ljudje bi se morali živo zanimati za izvedbo ustavnih dopolnil, o tem pa morajo biti seznanjeni. Poslej ne bo dvoma, da se za stvar ne bi borili. Tako so menili na po- svetovanju SZDL minul četrtek. Se- vetovanju SZDL minuli četrtek. Se- vetovanju SZDL minuli četrtek. Se- vetovanju SZDL minuli četrtek. Se- vetovanju SZDL minuli četrtek.

Kako pa teče izvajanje ustavnih dopolnil v največjih sevniških kolektivih; največja, Lisca in Jutrjanja, imata namreč tudi sama obrate. Komitaja je pričela v Lisici z delom šele v začetku novembra. Doslje so oblikovali dve enačici: obdržati podobno organizacijo podjetja kot doslej, s tem da bi se razširili sedanje pristojnosti obratnih delavskih svetov, ali pa bi ustanovili 5 temeljnih organizacij združenega dela: po eno na Senovem, Krmelju in Zagorju ter dve v Sevnici. Sedaj so pred razgovori s predstavniki obratov, čez 14 dni naj bi dali predloge v javno razpravo. Po novem naj bi pričeli delati marca, seveda pa samoupravna zakonodaja takrat še ne bo usklajena.

V Jutrjanji je komisija pričela delati oktobra. Po osnutku predloga naj bi imeli 6 temeljnih organizacij združenega dela: v Brezicah in Hrastrniku po eno, v Sevnici pa 4. Še v tem mesecu naj bi kolektiv obravnaval dopolnjen predlog, proti koncu januarja ali februarja pa naj bi delali že organizirani po novem. Ustavne spremembe pomenijo svež veter za krmeljski obrat Metalne. Pravilnik je namreč že v razpravi, krmeljski obrat naj bi postal tudi pravna oseba, torej so ogromno pridobili.

V kmetijskem kombinatu si tudi še niso na jasnem kako in kaj vklju-

čiti v posamezne TOZD, kolikor jih bi ustanovili. Zakon o združevanju kmetov jim ne pušča več mnogo časa.

Tudi statut občinske skupščine mora vsebovati novosti. Krajevnim skupnostim je treba zagotavljati stalne virov dohodkov, jasneje je treba določiti vezi med njimi in delovnimi organizacijami. Na dlani je, da bo tisti, ki ne bo sledil duhu ustave, poleg politične škode trpel tudi denarno. Tako bo z novo davčno politiko glede obratov in občinskih računov, če obrati ne bodo imeli prave samostojnosti. Sani sklepi sevniške občinske konference ZK zato glede izvajanja ustavnih dopolnil terjajo odločno delo. Kot je dejal član izvršnega odbora republiške konference SZDL Miro Gošnik, je treba v boj vključiti vse člane organizacij, ne le vodstva.

A. ZELEDNIK

DA BO SILVESTROVANJE prijetnejše, si kupite za to priložnost

- **OBLEKO**
- **v prodajalni**
- **konfekcije**
- **trgovskega**
- **podjetja**
- **SEVNICA,**

ki ima izbiro kvalitetnih in elegantnih moških ter ženskih oblez naših najbolj znanih izdelovalcev.

Ta brizgalna je pravi veteran. Studenski gasilci so jo kupili že leta 1940! Zaradi skrbi in ljubezni strojnika, kmeta Kristijana Janca sicer še vedno deluje, vseeno pa so ji le šteti dnevi. V slabem letu so zbrali denar za nov kombi, zato menda ni daleč čas, ko bodo prišli tudi nove brizgalne. (Foto: I. Jane)

SEVNIŠKI PABERKI

CUDNI POSLI - Delovni inšpektor pri občinski skupščini ugotavlja, da vse več zasebnih gostincev in cementinarjev zaposluje delavce brez sklenjenih delovnih pogodb. Zasebni gostilničarji zaposlujejo celo mladoletna dekleta od 14 do 15 let iz Prekmurja in Primorske. Ti delavci zato seveda nimajo nobenih pravic, niso niti zdravstveno zavarovani. Nekateri obrtniki zaposlujejo popoldne delavce, ki so sicer že zaposleni, seveda tudi brez delovnih pogodb. Inšpektor je predal že precej kršiteljev sodniku za prekrške, ukrepali pa bodo tudi drugi organi. Izgovarjanje na nepoznavanje predpisov ni opravičilo: vsi obrtniki so namreč prejeli knjižice DELOVNA RAZMERJA PRI ZASEBNIH DELODAJALCIH, kjer je nima, jo lahko dobi na oddelku za gospodarstvo pri občinski skupščini.

KRMELJ: KONEC OSEMENJEVANJA MED BLOKI - Osemenjevalna postaja tako rekoč v sredini naselja stanovanjskih blokov poslej ne bo več burila duhov. Ker bodo sedaj osemenjevali sevniški veterinarji, bodo to delo opravljali drugod, za okolico Krmelja v Gaberju.

NA POMOČ SEVNIŠKIM GASILCEM! Lep dom, prav gotovo

edinstven od Ljubljane do Zagreba, dosti opreme, celo zabavnoglasbeni instrumenti, prazen oder; vse to je na voljo mladim! Tako je predsednik društva naslovil poziv mladim na seji občinske konference ZM. V operativi je le še 6 članov, v zboru 15. Ni dolžnost vseh krajevnih delavnikov, da pomagajo društvu pri včlanjevanju, dokler ima še kaj strokovnih vodij?

BLANCA: OBJAVITI, KDO SO NEHVALEŽNEŽI! Na Blanci so pred nedavnim asfaltirali cesto skozi kraj. Dosti včlanov je vneto pomagalo, nekaj pa je takih, ki jih je sicer na cesti vedno dosti, otepajo pa se, da bi kaj prispevali. V svetu krajevnih skupnosti pravijo, da bodo imena tistih, ki ne delajo kot ostali občani, objavili.

LOKA: ASFALT SPOMLADI - Urejanje kanalizacije v Loki in Račici, zlasti v slednji je bilo glede tega dosti težav, je zavrlo tudi modernizacijo ceste. Sicer pa vaščanom ni treba biti žal: cestišče se bo do pomladi utrdilo, urejena bo kanalizacija, tako da kasneje ne bo treba prekopavati novega asfalta. V bazi celjskega Cestnega podjetja ga tudi sicer letos ne pripravljajo več.

TELOVADNICA DO DEDKA MRAZA

Telovadnica pri osnovni šoli v Sentjanžu bo nazadnje le nared do novega leta. Dosti rokov je sicer že šlo mimo, trebanjski Trimo, projektanti, gradbeno podjetje Zasavje so imeli pri tej telovadnici, ki naj bi bila prototip za montažne objekte te vrste, na kupe težav. Najbolj nevoljni so bili v Sentjanžu z zasebnimi obrtniki, ki jih je gradbeno podjetje najelo, a dela niso jemali dovolj resno. Te dni je pričela delati centralna kurjava, delavci Elana pa so namestili že vso opremo. Obdelati je treba le še parketni pod.

OSREDEK, VRHEK: PRVI DINARJI ZA ELEKTRIFIKACIJO

Kot se je odločila občinska skupščina na zadnji seji, so namenili za elektrifikacijo nekaterih naselij, ki še vedno nimajo električne luči, 180 tisočakov. 80 tisočakov so zato namenili iz občinskega proračuna, 100 tisočakov pa iz ostanka sredstev od obrsti poslovnega sklada elektro-gospodarstva za lani, ki ga občine poslej ne bodo več dobivale. Za Osredek bi tako namenili 135 tisočakov, za Vrhek pa 45 tisočakov, še vedno pa manjka 60.000 dinarjev. Ta znesek naj bi zagotovilo Elektro Celje, prihodnje leto pa naj bi napeljali elektriko še na Pusti vrh.

DA BI IMELA DELO!

Pred leti so zaradi kadrovskih in denarnih težav ukinili delavsko univerzo v občini. Le redkokdaj so v občino posegle sosednje delavske univerze, z njihovim delom pa niso bili posebno zadovoljni. Ob javni razpravi osnutka samoupravnega sporazuma o izhodiščih za kadrovske politike zato ne bi bilo odveč razmisliti o ustanovitvi take ustanove. Uspehi občinskega sindikalnega sveta v zadnjem obdobju z izobraževanjem delavcev kažejo, da je mogoče prirežati razne šole v kraju, dovolj je bilo tudi zanimanja.

Začetek težak-konec dober

Peter Gačnik: "Vodovod za 206 tisočakov; za 28 gospodinjstev vreden še mnogo več!"

Koga povprašati ob takih velikih vaških akcijah, kot je gradnja vodovodov? V Zgornjih in Spodnjih Mladetičih in še delu Gabrijel je to leto vsakdo živel za to akcijo. Peter je bil tajnik. Zadnja dela so bila zaključena 26. novembra, vsi računali pa še ne!

- Kako je bilo? - sedaj je vredno pogledati nazaj.

„Vsak revež je hotel biti zavezanec, tudi taki, ki nimajo tako rekoč nobenega dohodka. Vseeno smo naredili tri skupine za denarne prispevke. Najrevnejšim smo popustili pri prispevku za 600 dinarjev, drugim za 200 dinarjev. Kljub temu pa je najrevnejša hiša morala dati 3.600 dinarjev. Polega tega je bilo treba še delati. Največ delovnih ur je opravil blagajnik Vinko Zaplatar, kar 369 ur! Vseh delovnih ur je bilo 3.200. Izkopati je bilo treba za 4.300 metrov jarkov, položiti je bilo treba tudi okrog 300 metrov kabla do črpalnice.“

Le 3 hiše niso pristopile. Od krajevnih skupnosti Trzišče so dobili 5.000 dinarjev. Kolikokrat so samo v tem primeru občani obogatili družbeno pomoč! Ljudje tudi sami med seboj najbolj pravično ocenijo, kdo lahko da več in kdo manj. Kot pravijo, imajo odlično pitno vodo. Kot je to že navada ob takih akcijah, je tudi ta največja v zgodovini teh krajev. Kljub temu pa bi šla mimo skoraj neopazno. „Samo da je stekla voda, to je bilo največje zadovoljstvo,“ je dejal Peter.

A. Z.

Kako kratkovidne so bile pred 7 leti kritike na račun velikosti takrat nove osnovne šole v Trebnjem! Danes imajo že 8 prostorov premalo: kar 5 oddelkov gostuje zunaj šole, ni 2 prostorov za pošolsko varstvo, ravno tako ni prostora za čakalnico vozačev. Na sliki: eden od dveh oddelkov, ki gostujeta barakah delavske univerze. (Foto: Železnik)

Doklej mečkanja o obratih?

Ni bolj ali manj pomembnih ustavnih dopolnil. Glede TOZD končali osnovne razprave, ni le še sklepov zborov delovnih ljudi - Nič v obratih. Kako še obogatiti krajevno samoupravo? Razprave se je udeležil tudi podpredsednik republiške konference SZDL Vlado Beznik.

Vodstva in člani družbeno-političnih organizacij v obratih s sedežem matičnega podjetja zunaj občine morajo vztrajati pri dosledni izpeljavi ustavnih dopolnil v obratih. Tako so menili na posvetovanju. Zaenkrat sta si položaj TOZD izbojevala le obrat Kolinske - tovarne za predelavo krompirja na Mirni in poslovna enota Merkatorja - Gradišče v Trebnjem. Do 15. decembra so v IMV objavili jasnejša stališča, kar je izredno pomembno za 300-članski obrat gospodinjstev opreme na Mirni. Vsekakor bo treba začetna spodbudna pričakovanja o pravih bodočih odnosih temeljne organizacije združenega dela v Kolinski, ki so sicer prisotne od vsega začetka, še spremljati, saj je videti TOZD le bolj na zunaj.

Zanimiva je bila razprava o krajevni samoupravi. Vsakdo je zadovoljen z uspehi, ki jih občani dosegajo pri urejanju komunalnih del. To pa še ni vse. Kako se oblikujejo odločitve v krajevnih skupnostih? Ali je to le bolj delo predsednikov svetov ali sodelujejo vsa telesa družbeno-političnih organizacij v krajih? Odločitve sekretarjev aktivov ZK na zadnjem sestanku o ustanovitvi političnih aktivov tudi v krajevnih skupnostih je vsekakor v duhu novih določil. Zagotavlja namreč večjo delitev bremena, prav gotovo bo tudi manj kadrovskih težav. Zakaj krajevne skupnosti ne sklicujejo več zborov občanov? Zadnja akcija za referendum za cesto v Velikem Gabru kaže, da je prirejanje zborov občanov v manjših naseljih uspešno. Tudi glede povezanosti delovnih organizacij s krajevnimi skupnostmi beležijo dobre uspehe: delavci mirenske Dane so delali 2 dneva za šentrupeško cesto!

Vse ocene političnega trenutka na teh posvetovanjih so te dni tekle pred sejo republiške konference SZDL po vsej Sloveniji. Kljub pomankanju časa tokrat v Trebnjem še niso mogli dati širše ocene o delu delegatov v republiški skupščini in njihovem delu doma. Vendar tudi globlja ocena ne more odstopati od osnovne ugotovitve o koristnosti te oblike. Trebanjski delegati se namreč niso udeležili le enega zbora delegatov občin, v razpravah so sodelovali vedno, razen enkrat.

MALO ŠTIPENDISTOV

Vedno znova in znova tožijo delovne organizacije, da jim primanjkuje strokovnjakov, po drugi strani pa je število štipendistov še vedno nizko. Ko je bil nared družbeni dogovor o štipendiranju, ga je podpisala le ena delovna organizacija v občini! Na zadnji seji občinske skupščine so odborniki sprejeli odlok o Skladu JOZETA SLAKA - SILVA, ki naj bi svoje nameste posojil odobraval študentom in dijakom štipendije.

VELIKI GABER: VSI NA REFERENDUMI

V nedeljo se bodo volivci iz območja krajevnih skupnosti Veliki Gaber odločali o samoprispevku za obnovo in asfaltiranje ceste Bič-Stranje. Od 7. ure zjutraj do 17. ure bo odprtih 6 volišč: v VELIKEM GABRU, STEHANJU VASI (tu glasujejo tudi občani Malih Dol in Gombišča), ZAGORICI (tu glasujejo še iz Dobrave in Velikih Dol), MALEM GABRU (ter Cesta); ZUBINI, kjer glasujejo tudi Stranjčani, ter BICU, kjer glasujejo tudi Pristavčani. Svet krajevnih skupnosti poziva občane, naj glasujejo že v jutranjih urah in oddajo svoj glas ZA obnovo ceste!

Za pojasnjevanje ustavnih in drugih sprememb in važnih vprašanj občanom ne kaže izgubljati niti ene oblike združevanja občanov, vse od

gasilskih občnih zborov dalje. Gre namreč za stvari, ki morajo zanimati vsakogar.

A. ZELEDNIK

Poštenim se ni kaj bati

Dipl. ekon. Jože Kastelic, predsednik komisije za ugotavljanje izvora premoženja, o delu komisije.

Odločnost naše družbe za odpravljanje nepravilnosti po Titovem pismu je premaknila tudi dejavnost teh komisij, ki so bile sicer ustanovljene že prej. Marsi-

„Kakšen je način dela komisije? - smo vprašali. „Člani komisije so bili imenovani julija. Za njeno delo ni cilj hajka, temveč stalno delo, da bi tako res postala pripomoček v

davčnem sistemu. Imeli smo dve seji. Na prvi razširjeni seji smo se dogovorili o metodi dela in sprejeli sodelovanje z drugimi upravnimi organi. Šele na drugi seji smo pričeli obravnavati določene primere; če zbere dovolj ugotovitev, izda sklep o uvedbi postopka. Do tega pride, če zbrani viri kažejo večje trošenje občana od znanih virov. Seveda pa niti uvedba postopka ne pomeni obdolžitve občana, saj ima le-ta takrat možnost dokazovati izvor dohodka. Kdor je pošteno delal in dajal pravično prijavitel, se nima kaj bati.“

- Koliko primerov obravnava komisija?

„Gre za primere, ki so bili predmet kritike konference ZK. En primer je v glavnem že obdelan, zato bo kmalu izdan sklep o uvedbi postopka. Obravnavamo še 4 druge primere, v nadaljnjem delu pa še 6. Komisija se zaveda, da ljudje veliko pričakujejo od njenega dela. Jasno pa se zavedamo, da hitrost pri delu ne sme povzročati pomanjkljivosti, zbrati moramo dovolj dokazov, sicer bi lahko sami sobi onemogočili delo in prizadeli občane. Naša naloga ni obravnavati le obrtnike, kot se to ob razpravah o neupravičenem bogatenju rado omenja, marveč vsakogar, kdor na lagoden način prihaja do dohodka in bogati ter ga skriva, da bi se izognil družbenim dajatvam. Ko bodo zbrani dokazi o posameznih primerih, bo komisija o njih obvestila javnost.“

A. Z.

IZ KRAJA V KRAJ

DOBRNIC: USPELA PREDAVANJA - Kar pet dni v minulem tednu so tekla kmetijska predavanja o higieni mleka za odkup, uporabi kmetijskih strojev, kmetijski politiki in drugih navodilih. Kmetje so se predavanju udeležili v velikem številu in si jih še želijo.

RDEČI KRIŽ: MANJKA ZIMSKE OTROŠKE OBUVINE IN OBLAČIL - V novembru so z republiškega odbora v Ljubljani poslali trebanjskemu Rdečemu križu za 3 kamione rabljenega pohištva, ki ga je občinski odbor razdelil krajevnim organizacijam v Dobnici, Račjem selu in Sentrupertu. Trenutno bi potrebovali dosti zimske otroške obuvine in oblačil za revne otroke.

TREBNJE: „SPIKES“ ZA SMUČARJE - Danes bodo predstavniki trebanjskega smučarskega kluba kupili v Ljubljani 20 kompletov smučarskih ndrščih oblačil znane kot „spikes“ za tekmovalce kluba. Letos so že 4-krat udarniško urejali smučarsko progo, dosti jih na tem delu že ves čas.

MIRNA: IZPITI REZERVNIH STAREŠIN - Nocoj ob 19. uri bodo na mirenski šoli tedni letni voja-

ški strokovni izpiti iz programa strokovnega usposabljanja rezervnih vojaških starešin z območja Zveze rezervnih vojaških starešin Mirna.

MIRNA: KOLINSKA ŽE UVA-ŽA KROMPIR - V torek, 12. decembra, je pripeljala v tovarno za predelavo krompirja na Mirno večja skupina težkih tovornjakov z registrskimi oznakami Novega Sada. Pripeljali so krompir. Naš krompir je torej šel marsikam, tovarna pa ga mora voziti od daleč.

DOBRNIC: HOČEJO VOZNIŠKE TEČAJE - Mnogo je kmečkih ljudi, ki potrebujejo voziščne dovoljenja, bodisi za traktorje ali druga vozila. Ker je kraj oddaljen od občinskega središča, želijo, da bi Avto-moto društvo priredilo voziščne tečaje v kraju samem.

TREBNJE: NOVI RAVNATELJI DELAVSKE UNIVERZE - Občinska skupščina je na zadnji seji imenovala za ravnatelje delavske univerze dosedanega predmetnega učitelja na trebanjski osnovni šoli Stefana Kamina. Ker tarejo gospodarstvo občine mnoge kadrovske težave, ustanovi za izobraževanje delavcev dela ne bo manjkalo.

TREBANJSKE NOVICE

SEVNIŠKI VESTNIK

Vrtec bo najlepše darilo

Namesto za darila naj bi privarčevani denar namenili v sklad za gradnjo otroške varstvene ustanove - V Ribnici precej zaposlenih staršev ne ve, kam z otrokom, ko gredo na delo

Vodstva družbeno-političnih organizacij občine Ribnica uvajajo solidarnostno akcijo delovnih ljudi domače občine, katere končni cilj je zagotoviti dostojnejše možnosti za varstvo najmlajših v novi vzgojnovarstveni ustanovi v Ribnici. To še najbolj vedo starši, ki se z neurejenim varstvom otrok spopadajo vsak dan. Dalj od te ugotovitve in želja po novem vrtcu doslej še niso prišli.

Vodstva družbeno-političnih organizacij menijo, da je sedaj najugodnejši trenutek za začetek solidarnostnega zbiranja sredstev za novo varstveno ustanovo v Ribnici.

Zdaj se namreč dogovarjajo za varčevanje na vseh krajih, za omejevanje reprezentančnih in drugih stroškov, za omejevanje noveletnih nakupov daril in podobnega. Vodstva družbeno-političnih organizacij predlagajo, naj bi se v vseh delovnih in drugih organizacijah dogovorili, da bi sredstva, namenjena noveletnemu obdarovanju otrok, sodelavcev in poslovnih prijateljev v čim večji meri dajali v poseben sklad za gradnjo otroškega vrtca. Kot osnovni pogoji so občinska konferenca SZDL, občinska konferenca ZKS in občinski svet zveze sindikatov Ribnica prispevali v ta sklad namesto noveletnih daril po 500 dinarjev, to je skupno 1.500 dinarjev.

Predlagano je bilo, da to ne bi bila enkratna, samo noveletna

akcija, pač pa naj obvelja tudi v prihodnje. Sredstva, ki jih pogosto ob dnevu žena ali ob drugih priložnostih potrošimo, naj bi v prihodnje usmerjali v ta sklad. Tako bodo vsi delovni ljudje občine solidarnostno dodajali dinar dinarju in kamen kamnu, da bo postopno rasel novi otroški vrtec, darilo zaposlenim materam in najmlajšim.

Izvršni odbor občinske konference SZDL je že ustanovil sklad, kjer se bo denar zbiral, in izvolil upravni odbor sklada, ki bo odločal o porabi zbrane denarja. Za predsednico odbora so izvolili Fani Gelze.

PLASTIKO VOJSKI

Lepo izdelano leseno plastiko motivom iz partizanskega življenja so 18. decembra podarili učenci naše čevške šole pripadnikom vojaške enote v Ribnici. Šolarji so obiskali enoto, da so vajakom čestitali ob bližnji dan armade 22. decembra. Podarjeno plastiko je že kar s prvim umetniškim občutkom izdelal učenec 7. c. razreda Drago Zagar. Štalcerjeve ob pomoči likovnih pedagogov.

Če ne zlepa, pa zgrda

Kako do varnih avtobusnih postajališč in strel za potnike? - Razlastiti ali odkupiti

V občini Ribnica bo zgrajenih več avtobusnih postajališč. Največ jih bo na zemljiščih, ki so v družbeni lasti. Skoraj vsi zasebniki, kjer bodo postajališča, so manjše dele svoje zemlje odstopili brezplačno za gradnjo postajališč.

Zataknilo se je le v Nemški vasi in Prigorici, zato bo treba ta zemljišča ali razlastiti ali odkupiti. Občina je s posebnim odlokom že ugotovila, da so to zemljišča splošnega ljudskega pomena. Ta odlok bo osnova za razlastitev.

Odborniki z območja Lokca potoka so predlagali, naj bi v obdobju vnesli še avtobusno izogibalnico Malem Logu. Vendar to ni bilo sprejeto, ker za to ureditev ni zagotovljen denar. Prav bi bilo, da bi občini sami dogovorili, kako bo zemljo, da se ne bo potem zadel predolgo vleka.

Na avtobusnih postajališčih ostaja izogibalnica pa so potrebne strelje za potnike. Take ukalnice so po sedanjih predpisih dolžne postaviti krajevne skupnosti.

Uslužnostni obrtniki so reveži, proizvodni pa služijo bolje

Preveriti obdavčitev krošnjarjev in peskokopov

Na zadnji seji sveta za gospodarstvo pri občinski skupščini Ribnica in občinske skupščine, ki so se je udeležili tudi predstavniki družbeno-političnih organizacij, so obširno spregovorili o obrtništvu v občini. Zasebna obrt predstavlja pomembno gospodarsko dejavnost, čeprav podatki povedo, da se je število zasebnih obrtnikov od leta 1969 do danes zmanjšalo za nekaj manj kot 6 odstotkov, največ zaradi upokojevanja.

Imamo dve vrsti obrtnikov: proizvodnih in storitvenih. Storitveni so v dosti slabšem položaju. To so čevljarji, krojači in nekateri poklici, ki zelo slabo zaslužijo. Zato naj bi proizvodne obrtnike obdavčevali bolj kot storitvene. Proizvodni obrtniki, ki delajo s stroji, tudi več ustvarjajo in zaslužijo.

V posebno kategorijo sodijo zaposleni obrtniki, ki imajo dopolnilno obrt. Marsikateri od teh „popoldanskih“ obrtnikov - sem sodijo predvsem zidarji in nekateri drugi iskani poklici - zaslužijo po urah več kot v rednem delovnem razmerju. Od tega pa nima družba nobene koristi. Na seji sveta za gospodarstvo je prevladovala misel, naj pristojni občinski organi krepko prečeše seznam ljudi, ki imajo dopolnilno obrt, in tistim, za katere bo menil, da niso upravičeni do opravljanja dopolnilne obrti, le-to odvzame.

Vprašanje zase so obrtniki-rešetarji. Kakor je bilo ugotovljeno na seji sveta, so rešetarji - vsaj za večino to velja - prerasi

v trgovce, ki ustvarjajo zmerno velik dohodek, vendar je nizko obdavčen. Tudi peskokopi dobro zaslužijo. Zato je treba najti merila za njihovo pravilno obdavčenje. Hkrati je treba pomagati Kmetijski in drugi Ribnica, ki se ukvarjajo s nakupom in prodajo suhe rože in lesne galanterije.

Svet za gospodarstvo občinske skupščine sta se strinjala z nekaterimi predlogi za uveljavljanje sestanka obrtnikov. Soderžniki za izboljšanje obrtništvu v občini.

Svet za gospodarstvo občinske skupščine sta se strinjala z nekaterimi predlogi za uveljavljanje sestanka obrtnikov. Soderžniki za izboljšanje obrtništvu v občini.

Pred novimi ukrepi

V gospodarstvu z novim letom strože - Naj težje pri STANGRADU - Tokrat resneje

Občinski komite ZK in občinski sindikalni svet Ribnica sta pred kratkim sklicala posvet predsednikov delavskih svetov, direktorjev, predsednikov sindikalnih organizacij in sekretarjev osnovnih organizacij ZK, na katerem so ugotovili, v kakšnem položaju so delovne organizacije pred 1. januarjem, ko bodo veljali novi zakonski predpisi za utrditev gospodarstva.

Kaže, da bodo novi ukrepi najbolj prizadeli podjetje STANGRAD. Podjetje z vsvo restnostjo, zavedajo se položaja, v katerem je, išče najboljše rešitve, da bi se izvele iz težav nelikvidnosti. Pri tem računajo tudi na solidarnost delovnih organizacij v občini. Predvidevajo tudi možnost združitve s sorodnim gradbenim podjetjem. Vendar pa o tem še niso izrekli nobene določnejše besede.

Več ali manj bo skoraj vse delovne organizacije prizadejal novi svezni ukrepov o trajnih obratnih sredstvih. Po novem bodo morala imeti podjetja tolikšna obratna sredstva, kolikor bodo znašale zaloge. To bo brez dvoma imelo za posledico zmanjšanje investicijskih gradenj in splošno varčevanje.

Pred zaključkom starega leta bi bilo prav, da bi v delovnih organizacijah naredili inventuro stabilizacijskih programov, ugotovili, če so bili programi uspešni in kaj je treba še storiti. Na posvetovanju so opozorili na potrebo po stalni notranji kontroli, ki naj bi zajela vso dejavnost vsake delovne organizacije.

Vsekakor je bil posvet odgovornih ljudi delovnih organizacij organiziran v pravem času. Takih posvetov naj bi bilo v bodoče še več, so predlagali udeleženci posveta.

Rekli so:

FRANC ILC, poslanec: Doslej sem bil vabjen le na razne svečanosti, nisem pa še dobil vabila za na sestanku krajevne skupnosti ali podobne sestanke. Če se ta njih sestankov le udeležim, se jim na pobudo občinskih organov in organizacij.

JOŽE BENCINA, direktor KZ Ribnica in odbornik: Brez združevanja sredstev za skupne zadeve, se pravi samoprispevka, ne bo šlo. Le z urejanjem kulturnih domov in telovadnic bomo mladino odtegnili drugim vplivom in ustvarili možnosti za preselitev ljudi iz gostiln v kulturne domove in telovadnice.

HOČEJO AVTOBUS

Z uvajanjem druge izmene vedno več ribniških podjetij pogrešajo delavci iz območja Dolenje vasi, ki so zaposleni v Ribnici, avtobusno progo Ribnica-Dolenja vas (-Kočevo) okoli 22. ure. Okoli 22. ure pripelje iz Ljubljane v Ribnico avtobus, vendar žal ne nadaljuje vožnje proti Kočevju, ampak ostaja v Ribnici. Tako morajo delavci čakati do 23.15, ko pripelje naslednji avtobus proti Dolenji vasi in Kočevju.

Dokler je bilo toplo vreme, ljudje avtobusa okoli 22. ure niso pogrešali, ker so se na delo v domov vozili s kolesi in na peš. Zima pa je take prevoze prebivalce Dolenje vasi, Ribnice, Lipovca, Blat in še nekaterih vasi onemogočila. Nekaj mora zdaj prevzeti pobudo, da bo zahteval uvedbo nove avtobusne proge (krajevna skupnost ribniška podjetja, sindikat ali kdo drug), če se seveda ne spomni že kar SAP, da je ta proga res potrebna.

RIBNIŠKI ZOBOTREBCE

SPLOŠNO VARČEVANJE - Občinska skupščina je razposlala vsem delovnim in drugim organizacijam ter interesnim skupnostim na svojem območju priporočilo, naj omejijo na najnujnejšo mero stroške reprezentance in reklam ter stroške noveletnih in raznih drugih daril. Tudi stroške potovanja, dnevnic in kilometrin naj bi zmanjšali, kolikor se le da. To priporočilo narekuje potrebo po splošnem varčevanju na vseh področjih gospodarskega in družbenega delovanja, ukrep pa naj bi pomagal k utrditvi gospodarstva.

FOTOGRAF MOHAR se je dne prešel, vendar ne daleč. Zdaj ima lokal nasprotni stavbe Zadrúznega doma v Ribnici.

SAMO SLAŠČICARNA - Ribniški slaščičarnarji in slaščičarni lastnik Novak preureja. Ko bo pripravljen, bodo prodajali več kruha, slaščice, saj ne bo več „pekarnice“ ampak le „slaščičarna“. Seveda ribniški šaljivci že uganijo to in na ta račun, češ kaj bi s kruhom glavno da imamo torte.

O RIBIČIH KASNEJE - Ribniške družine, ki so se ga udeležili ribiči iz vse občine. Zaradi pomanjkanja prostora bomo o njem v nadaljnjih dneh pisali. Tudi o nekaterih drugih zadevah morajo počakati iz istega poročali v eni prihodnjih števil.

Šolarji v Vasi-Fari v kočevski občini so pred kratkim pripravili razstavo o 30-letnem delu pionirske organizacije v Kolpski dolini. Ogledali so si jo mnogi domačini in drugi gostje, med drugim tudi sekretar Pionirske zveze Slovenije Stane Urbančič (na sliki prvi moški z leve), ki ocenjuje tudi odgovore na televizijskih tekmovanjih pionirskih ekip. (Foto: J. Prime)

Osilničani hočejo nazaj matičarja

Na nedavni konferenci krajevne organizacije ZB Osilnica so ponovno izvolili za predsednika Drago Štimca, ki bo zastopal 90 osilniških borcev tudi kot delegat na občinski konferenci ZZB Kočevje.

Borci so kritizirali, ker je občinska skupščina ukinila delovno mesto matičarja v Osilnici. V Osilnico prihaja zdaj le enkrat na teden matičar iz Fare, kar je premalo ne le zato, ker se pač ljudje ne rojevajo in umirajo le enkrat na teden, ampak tudi zato, ker nimajo zdaj koga prositi, da bi jim napisal to ali ono, kar potrebujejo za razne uradne in druge zadeve. Borci so zahtevali, naj Osilnica spet dobi matičarja. Ker pa ne bo polno zaposlen, predlagajo, naj bi bil hkrati administrator in zapisnikar za krajevno skupnost, za vse organizacije in društva pa še ljudem bi lahko prošnje pisal. Tako bi se občinska uprava res približala ljudem, medtem ko se s sedanjimi ukrepi oddaljuje od njih.

Sklenili so tudi, da bodo kupili za svojo organizacijo prapor, kar jih bo veljalo okoli 3.500 din. Nekaj bodo prispevali posamezni borci, nekaj je njihova organizacija v ta namen že prihranila, za pomoč pa bodo zaprosili še občinski odbor ZZB.

Nadalje so zahtevali, da je treba kupiti voziček za prevoz mrtvih. Mladih je namreč vedno manj, in tako se lahko zgodi, da kmalu nihče ne bo mogel več nositi mrtliča. Zato je potreben voziček.

Kritizirali so dodeljevanje posojil za popravilo stanovanj. Pri tem so zmotno menili, da so vsa posojila dana iz sklada za gradnjo stanovanj borcev. V resnici pa je nekaj posojil dala tudi banka in te so dobili pač

tisti, ki so jih najeli, in ne tisti, ki bi jih bili najbolj potrebni.

Ob zaključku so kritizirali, da je sploh bolj slabo poskrbljeno za njihov konec. Komaj je zapadlo nekaj snega, že so bili več dni brez elektrike in telefonskih zvez! Za delo njihove krajevne organizacije ZB bi radi kakšen dinar (za administracijo in za vence za umrle člane). Opozorili so, da dodeljevanje stipendij za podeželske otroke ne poteka vedno najbolj pravično. Pri tem so omenili primer, ko je nekdo prošil za stipendijo za učiteljske, pa je ni dobil, češ da je dovolj učiteljev, hkrati pa je bila prav takrat Osilnica brez učitelja.

J.P.

Novo otroško varstveno ustanovo oziroma vrtec so odprli v Kočevju 16. decembra. Otvoritev ustanove, ki je prva v Kočevju prilagojena sodobnemu varstvu otrok, so prisostvovali skoraj vsi odgovorni predstavniki občinskih organizacij, gospodarstva,

družbenih služb, šolstva, projektantov, investitorjev, izvajalcev del in tudi skupina varovancev vrtca, ki je izvedla krajši kulturni program. Vrtec je odprl predsednik gradbenega odbora Mirko Kambič.

TOZD morajo ustanavljati delavci, ne pa vodstva

„V zvezi z ustanavljanjem TOZD so največ napravila tista podjetja, ki imajo obrate v naši občini, sedež podjetja pa je izven naše občine,“ je ugotovil predsednik občinskega sindikalnega sveta Kočevje Tone Šercer

med razpravo o uresničevanju ustanovnih dopolnil o TOZD na nedavni seji občinske konference SZDL Kočevje.

Tako je začela delati prva TOZD MERCATOR-TRGOPROMET, od novega leta do 31. marca pa bodo postali TOZD kočevski obrati podjetij ELEKTRO, SLOVENIJALEŠ (LIK) in NAMA.

Od domačih podjetij so najdalj pri Združenem KGP, kjer so prve razprave po obratih že imele. Zal se v tem podjetju ena izmed struj zavzema tudi za razcepitev Združenega podjetja. Zato bo podjetju potrebna pri reševanju teh zadev tudi pomoč od zunaj.

Med ostalimi večjimi in srednjimi podjetji kaže, da imajo pogoj za ustanovitev TOZD pri ZIDARJU in TRIKONU in morda še kje, vendar so povsod naredili bolj malo za ustanavljanje TOZD.

V razpravi je sodeloval tudi poslanec Drago Bencina, ki je poudaril, da je pri ustanavljanju TOZD pomembno predvsem, kakšen bo položaj delavca v TOZD. TOZD morajo ustanavljati delavci, ne vodstva. Doslej so drugi v imenu delavcev odločali, zdaj pa bodo delavci o čim več zadevah sami odločali. Pomanjkljivost je, da so bili delavci o vsem tem doslej premalo obveščeni. Skratka, TOZD pomenijo poglobitev samoupravljanja. Poslanec Bencina je nato spregovoril še o poglobljanju samoupravljanja na področju družbenih služb in o bodočem delegatskem sistemu.

J.P.

DVA DOGOVORA

Za včeraj, 20. decembra, je bila sklicana skupščina TIS Kočevje. Na njej so razpravljali o družbenem dogovoru o stipendiranju in kreditiranju učencev in študentov, o družbenem dogovoru o enotnih osnovah kadrovske politike v občini, obravnavali pa so tudi učne uspehe ob zaključku šolskega leta 1971/72.

Rekli so:

DRAGO BENCINA, poslanec: Zame ni pomembno, koliko komisij, stanov in tez je bilo pripravljeno v zvezi z organizacijo TOZD, ampak kakšen bo položaj delavca v TOZD. Prav je, če TOZD ustanavljajo delavci, in ne vodstva, saj se ustavna dopolnila obračajo na delavca.

TONE ŠERCER, predsednik občinskega sindikalnega sveta Kočevje: Podjetje izven naše občine, ki imajo obrate v naši občini, so precej več napravila za organiziranje TOZD kot naša domača podjetja. To pomeni, da smo v naši občini naredili premalo.

PETER ŠOBAR, upravnik muzeja: Neše podeželje je nerazvito, pravo Kozjansko, če ne celo hujsko. To premalo obravnavamo. Propadajoče podeželje meče slabo luč na občino in republiko.

STANE LAVRIC, direktor USLUGE: Vsakemu bi morali odvzeti neupravičeno pridobljeno imovino.

DROBNE IZ KOČEVJA

V MOTELU Jasnica je bil 7. in 8. decembra seminar, ki ga je organizirala Delavska univerza „Boris Kidrič“ iz Ljubljane. Namenjen je bil vodstvom osnovnih organizacij Zveze komunistov v krajevnih skupnostih in gospodarskih organizacijah v občini Ljubljana-Siška. Udeležencev je bilo 80. V prijetnem in mirnem okolju so se ugodno počutili.

BLIŽA SE KONEC leta in vse se pripravlja na silvestrovanje, staro in mlado. Na veliko šivajo obleke. Starjši želijo večerne in dolge, mlajši pa čim krajše. Rezervacije v gostinskih obratih se sučejo med 10 in 18 starimi jurji, odvisno pač od lokala in kaj bodo dali na mizo. Veselo bomo torej zaplavali preko zaprtih žiro računov v novo leto. Staremu letu vendar ne smemo ostati dolžni! Nekateri bodo imeli silvestrovanje po kolektivih, otroci pa bodo uživali kar doma. Upamo, da bo steklo vse v redu in na splošno zadovoljstvo gostilničarjev in gostov.

V PLANINSKI KOČI pri Jelenuvem studencu za Mestnim vrhom bosta silvestrovali dve skupini planincev. Ena skupina se je odločila, da bo šla v kočjo silvestrovat, četudi bi zapadel sneg in bi bilo treba do kočje s smučmi. Verjetno bodo planinci najlepše pričakali novo leto.

KONTROLOR zdravstvenega varovanja, ki nadzoruje bolnike, če so doma, bi si olajšal in hitreje opravil svoj posel, če bi v dopoldanskih urah obiskal nekater gostinske lokale in bi lahko takoj ugotovil skupinsko rekreiranje bolnikov.

PTICJO KRMO daje tudi letos gozdna direkcija združenega KGP Kočevje šolam in vsem, ki imajo krmilnice in jih redno oskrbujejo. Letos ptice še niso bile v stiski, ker ni mraza niti velikega snega. Gozdne ptice razen vseh vrst sinic še niso priletele v bližino hiš in na vrtove. Opažamo pa tu in tam na krmilnicah že dleske, zelenčke in pinože. To kaže, trdijo poznavalci, da bo zima huda in da ni več daleč. Skrbimo za ptice, saj nam to stoterno poplačajo!

POPUST - NAMA Kočevje je razposlala kolektivom in drugim obvestila, kako bo lahko dedek Mraz kupoval otroška darila in ostalo na običajni popust. Novost je posebni rabat, ki ga bo dobil dedek Mraz za naročena darila in pakete, za katere bodo kolektivni že prej kupili bone. Rabat na te bone bo odvisen od vsote, za katero bo kolektiv kupil bonov. Znašal bo od 3 odstotno naprej.

KOČEVJSKE NOVICE

Obdobje čakanja je mimo

Prve ocene kažejo, da ima večina obratov podjetij od drugod pogoje za samostojno poslovanje kot TOZD — Kaj pa krajevne skupnosti?

Občinska konferenca Socialistične zveze v Črnomlju je 12. decembra obravnavala uresničevanje ustavnih dopolnil in ocenjevala lastno delo. Za novega sekretarja je bil izvoljen pravnik Anton Marentič.

Več kot 75 odstotkov vseh zaposlenih v črnomljski občini dela v obratih podjetij s sedežem zunaj občine, zato je razumljivo, da uresničevanju dopolnil o TOZD posvečajo največjo pozornost. Po letu dni od sprejetja dopolnil v praksi do nedavnega ni bilo kaj pokazati, zdaj pa je premik očiten. Delo komisije pri

občinskem komiteju ZK, ki se s tem načrtno ukvarja, je sprožilo tudi ustanovitev delovnih skupin v podjetjih, kjer vsak za svoje razmere proučuje, ali ima pogoje za osamosvojitve in poslovanje kot temeljna organizacija združenega dela.

Kot so na konferenci poročali delegati, so v zadrugi, BELTU, in še ponekod drugod s pripravo gradiva za razpravo o novi organizaciji podjetja precej daleč. Videti je, da se te naloge povsod lotevajo z vso resnostjo. Proučujejo položaj, tehtajo zbrano gradivo in nočejo na vrat na nos doseči odločitev, ki je usodnega in zgodovinskega pomena za kolektiv. Ne gre za to, da bi v posameznem podjetju samo menjali napisno tablo in dobili svoj žiro račun. Delovni ljudje hočejo le čiste račune in uveljavitev načela, da je razpolaganje z dohodkom neodtujljiva pravica ljudi, ki ga ustvarjajo.

Veliko manj uspeha je pri uveljavljanju dopolnil v krajevnih skupnostih, ki jih je na celotnem območju občine 15 in so med seboj zelo različne po velikosti in delu. Največja napaka vseh je, da se usmerjajo pretežno v komunalno dejavnost, puščajo pa ob strani vse druge naloge s socialnega, političnega in izobraževalnega področja. Prav s tem, posebno pa z osveščanjem prebivalstva, se bo Socialistična zveza v prihodnje temeljiteje ukvarjala.

Nove funkcije

Na izpraznjena mesta umrlega inž. Jankoviča in tudi namesto tovariša Oštirja sta bila v občinski komitej ZKS Črnomelj izvoljena Rade Vrlinič in Tihomir Tomc. Predsednik komisije za organiziranost in razvoj ZK je postal Franc Kočevar, člana pa sta Leopold Marinček in Janez Sašek. V medobčinski svet Zveze komunistov pa je konferenca ZK izvolila učitelja Jurta Perka iz Vinice.

Ne, ne morejo: nočejo!

Skrb za strokovni kader ni dokazljiva s štipendijami za vajence — Kje so tehniki in inženirji, pravniki in ekonomisti? Teh manjka!

Družbeni dogovor o štipendiranju je v črnomljski občini podpisalo 12 delovnih organizacij, 5 jih tega ni naredilo. Dolenjka in Belsad pa sploh ne odgovarjata na pozive in dopise. BETI in ISKRA ter IMV se sklicujejo, da imajo štipendijsko politiko enotno za vse podjetje, vendar od teh kader uspešno pridobiva za črnomljsko območje samo ISKRA.

O kadrovske politiki so že nekajkrat v zadnjih letih razpravljali tako v občinski skupščini kot v SZDL in v Zvezi komunistov ter pisali priporočila. In uspeh? Kadrovska struktura zaposlenih je slabša, kot je bila pred leti.

Največ je glede štipendiranja naredila temeljna izobraževalna skupnost, ki ima 35 štipendistov na srednjih, 23 na visokih in 3 na višjih šo-

Tako sodobno pekarno, kot jo ima kasarna Bela krajina, bi morala pokrajina s tem imenom za res dobiti. V Črnomlju kruha v trgovinah večkrat zmanjka, razen tega ni dosti zbirne. (Foto: R. Bačer)

S številkami pred delavce

V delovnih organizacijah črnomljske občine bo kmalu prišlo do sestankov, kjer bodo poročali o stroških, za katere doslej marsikdo ni vedel, zakaj in kako nastajajo. Čeprav marsikje ne gre za zlorabe, je prav, da delavec ve, koliko podjetje zapravi za reprezentanco, koliko imajo posamezniki kilometrin in dnevnice, koliko izdajo za reklamo in podobno. Take sestanke bodo zahtevali komunisti, sodelovati pa bo moral tudi sindikat.

lah. Štipendije za prave strokovnjake podeljujejo še: občinska skupščina 8, BELT 35, Gozdni obrat 8, podjetje Beograd 8 in Iskra Semič (izven sporazuma) 40. Dve štipendiji na srednji šoli ima rudnik Kanižarica, 1 Komunalno podjetje, medtem ko skrb za kadre manjša podjetja prikazujejo le v štipendijah za vajence. Tako je pri Gostinskem podjetju (zdaj VIATOR) ter v Kovinaru, Opekarni in kmetijski zadrugi.

Taka kadrovska politika se utegne kmalu otepati. Ko bodo podjetja prošila za razna posojila in ko bodo hotela uresničevati načrte o rekonstrukciji, jih bodo po novih zaostrenih predpisih vprašali: „Kakšen je vaš kadrovski sestav? Imate dovolj strokovnjakov, da bo naložba stekla, kot računate? Če se kolektiv ne bo mogel izkazati z zadostnim številom srednjega, višjega in visoko izobraženega kadra, si lahko načrte o modernizaciji direktor zatakne za klohub.“

R.B.

MI SE NE GANEMO

Med vasjo Kot pri Starem trgu in tako imenovanim Blaževskim prehodom je okrog 600 metrov ceste, ki večje Slovenijo in Hrvaško v tem odročnem predelu. Na hrvaški strani, kjer so prav tako nerazvite vasi, je cesta vzdrževana, imajo brodarja na Kolpi in blizu asfalt, na naši strani je vse zanemarjeno. Cesta medrepubliškega pomena je komaj prevozna, ker nihče ne skrbi zanjo.

ČRNOMELJ ŠE DVA MESECA?

Komisija, ki se v tovarni BELT ukvarja s pripravo gradiva o možnostih za poslovanje kot temeljna organizacija združenega dela v podjetju COSMOS, je precej napredovala. Nadejajo se, da bo kmalu javna razprava, kot TOZD pa naj bi BELT začel posloovati že konec januarja ali v februarju prihodnjega leta.

SE BO PONOVILO?

Ob letošnjem prvem snegu v novembru so bili na odročnih cestah črnomljske občine že prometni zastoji. Otroci, ki se vozijo v šolo s Preloke in Zilj, so dva dni ostali doma, ker avtobus ni vozil. Pa tudi zaposleni niso mogli v službo. Že 10 let vaščani govorijo, da bi morali na tej republiški cesti klanec in ovinek popraviti, da bi v snegu avtobus zmogel pot, toda nič in spet nič. Ljudje že več zim sami ali s svojimi konji potiskajo javno prevozno sredstvo iz jarka, letos, pa tega niso več pripravljali delati.

Ni tehtnih vzrokov za zadržke

Mirko Jelenič je novi predsednik občinske konference Socialistične zveze v Metliki, ki je pretekli teden ocenjevala svoje delo in dosedanja prizadevanja za uresničevanje ustavnih dopolnil

„Delo občinske konference Socialistične zveze je v letu 1972 precej nazadovale. Konferenca si je ob koncu lanskega leta zadala obširen delovni načrt, ki pa je bil le delno uresničen. Konferenca se je sestala samo trikrat, malo delavna pa sta bila zlasti izvršni odbor in predsedstvo konference. Za eno sejo je bilo potrebno trikrat poslati vabila, ker

V METLIKI JE NI

Krajevne skupnosti so v metliški občini organizirane domala v vsaki mali vasi, mesto pa krajevne skupnosti še nima, a bi bila najbolj potrebna. Zakaj je ni, ni še nihče dobil jasnega odgovora, če je na sestanku vprašal. Ustanovitev krajevne skupnosti v mestu sta že zdavnaj pripravili Zveza komunistov in Socialistična zveza, zahtevali so jo občani na zboru volilcev, pa nič.

nekaterih članov ni bilo...“ Tako je zares samokritično med drugimi dejal inž. Janez Gačnik, dosedanji predsednik SZDL, ko je v uvodnem referatu ocenjeval dejavnost te organizacije.

Tak odnos posameznikov je bil le odsev splošnih kadrovskih težav v vseh organizacijah, saj so le-te v letošnjem letu doživele rekordno število menjav na najbolj odgovornih mestih. Do menjave vodilnih funkcij je prišlo v Zvezi komunistov, trikrat v občinskem komiteju, v sindikalnem vodstvu in v Zvezi borcev, prav tako pa je bil predsednik SZDL pol leta v ostavki. Kadrovska komisija je evidentirala več ljudi, vendar so z veliko težavo našli zamenjavo, kajti vsak se je branil v tako težkem položaju prevzeti odgovornost za delo organizacije. Novi predsednik Mirko Jelenič, pravni referent v tovarni BETI, bo funkcijo opravljal kot prostovoljec, plačani sekretar pa bo Alojz Veselič.

V Draščih so dali zgled

Prvih sedem vinogradnikov podpisalo pogodbo o skupni obnovi vinograda — Zdrževanje

Vsa leta, odkar traja zadnja obnova vinogradov v zasebni lasti, ugotavljamo kot največjo težavo razdrobljenost zemljišč. Nova oblika vinograda se ne razlikuje od starih nasadov samo po žični opravi, pač pa predvsem po smeri vrst in vzgojni obliki trte. Stari vinogradi imajo navpično smer, novi pa vodoravno, da v strmini na terasah omogočajo traktorsko obdelavo. Terasa pa mora meriti vsaj 30 m, da upraviči izpolnjeno površino za obračalno pot pri vходу in izhodu stroja s terase.

Mnogi napredni vinogradniki so že pred več leti spoznali, do bo treba nasade obnoviti na sodoben način, da bi se izognili odvisnosti od trmastega starokopitnega soseda. Najboljša rešitev je zdrževanje parcel in istočasna obnova.

V Draščih, na najbolj znani vinorodni gorici v belokranjskem vinogradniškem okolišju, se je prve dni decembra letos 7 vinogradnikov sporazumelo. Podpisali so pogodbo o skupni obnovi vinograda, ki bo meril 43 arov. Zemeljska dela so opravljena hkrati, trte bodo zasajene vodoravno, tako da bo imela sedanja parcela na videz samo en vinograd, vendar bodo parcele sporazumno razmejene. Nova površina bo vsaj približno enaka prejšnji.

Na osnovi novih mejnikov bo geometer izmeril površino sedanje parcele, nastale površinske razlike, ki smejo biti le malenkostne, pa bodo prizadeti poračunali v denarju. Meja med posameznimi parcelami mora biti obvezno brežina terase. Poti so urejene enotno, vsak gospodar pa

Takoj računati

6. decembra je bil v Metliki posvet z direktorji, računovodji in predsedniki delavskih svetov. Govorili so o novih predpisih, ki začno veljati januarja in bodo v marsikateri kolektiv prinesli neprijetne novosti, ki pa so nujne za ustalitev gospodarstva. Kot so se zmenili, bodo podjetja do 15. decembra izdelala analize sedanjega stanja in sanacijski program, kjer bo ta potreben.

V SILVESTROVO NOČ

V prostorih restavracije tovarne BETI pripravljajo letos silvestrovanje, na katerem bodo za ples in zabavo igrali „Veseli Belokranjci“. Člani kolektiva bodo za 70 din razen zabave deležni še jedade in pijače, zunanjim gostom/par bodo zaračunali 100 dinarjev.

DRAŽJI IN SLABŠI

Čez kruh so v Metliki hude pritožbe. Pred kratkim so ga podražili, spremenili kvaliteto kruha, vendar potrošniki niso zadovoljni. Žal ni izbire, sicer bi police v prodajalni pekarije ostale polne. Gospodinje pravijo, da je kruh videti le na pol pečen, je zmečkan in tudi okusa nima dobrega.

Ni več komunala

Metliško komunalno podjetje je zadnja leta že davno preraslo okvir svoje dejavnosti, saj se posveča veliko bolj gradbeništvu kot pa komunalni dejavnosti. Dela imajo toliko, da ga ne zmorejo, zato bodo po sklepu občinske skupščine decembra proučili stanje v komunalnem podjetju in predlagali rešitev. Verjetno bo treba ločiti gradbeništvo, komunalno v nekdanjem pomenu pa znova postaviti na noge. Na komunalnih napravah nastajajo zastoji, občani pa se pritožujejo.

Zveza komunistov in občinska skupščina sta pred kratkim zadolžila delovne organizacije, da morajo do 15. decembra sprejeti akcijske programe za uresničevanje ustavnih dopolnil z navedbo rokov za sprejem samoupravnih aktov. To pa je bila v minulem obdobju tudi edina resna akcija, da bi ustavna reforma zaživela v praksi. Večina podjetij je šele na začetku priprav za to obširno delo, nekatere pa tudi nimajo prav nič pokazati in se obnašajo, kot da jim ustavna dopolnila niso mar. Doslej je pri sprejemanju samoupravnih aktov največ naredil Mercator, medtem ko v obratu IMV na Suhorju nimajo niti komisije za samoupravne akte.

Po mnenju razpravljalcev ni nobenih resnih ovir (razen malomarnega obnašanja do tega vprašanja in posameznih nasprotovanj, izvirajočih iz nepoučenosti), da ne bi mogli nekateri kolektivi kaj kmalu zaživeti kot temeljne organizacije združenega dela.

Se bolj na začetku poti pa je uresničevanje dopolnil, ki zadevajo krajevne skupnosti, saj se večina občanov v teh sredinah še ne zaveda, za kako pomembne spremembe in odločitve gre.

GLASBA NA SEJI

Ko so se Metličani pretekli teden odločili za enega izmed trehpredlogov za novo slovensko himno, so na občinsko konferenco Socialistične zveze povabili Stanka Fuxa s harmoniko. Ta je zaigral vse tri melodije, in ko so bili člani seznanjeni še z besedilom, je kot strokovnjak razložil tudi prednosti oziroma napake predlaganih pesmi.

Treba je reči, da Metličanom noben predlog ni bil popolnoma všeč, z glasovanjem pa so se vendarle odločili za „Naprej, zastava slave“, vendar zahtevajo sodobnejše besedilo.

Inž. JULIJ NEMANIČ

Križišče v Gradcu (na sliki) so letos tako opremili z raznimi tablami in znaki, da je povsem spremenilo videz naselja, ki je poprej dajalo vtis puščobe. (Foto: R. Bačer)

SPREHOD PO METLIKI

NA SESTANKU namiznoteniškega kluba tovarne BETI so se pogovorili o bodočem delu, sestavili so kolektar tekmovalni in določili dneve za treninge. Klub vodi Zvonko Hauptman.

LJUDJE ZELO negodujejo, ker je cesta od Rosalnice do Božakovega tako slaba, da se vozila in pešci s težavo prebijajo po njej. To ni nič novega, ker so pritožbe dolgoletne, vendar je cesta vedno slabša.

NA SEJMISCU je še vedno gneča in nedel, zato predlagajo uvedbo redarja. Tudi parkirne prostore bi morali urediti iz označitvi, ker se zdaj vsak ustavi, kjer se mu zljubi.

PREUREĐITVENA DELA pri obnovi stare šole gredo h koncu. Tu bo dobila prostor godba na pihala, stanovanje pa bo dobila tudi stranaka, ki biva zdaj v starih prostorih

vrta, namenjenih mladinskemu klubu. Po izpraznitvi bo komunalno podjetje začelo urejati prostor za mladino.

DA BODO V MESECU DNI preuredili prostore za ljudsko knjižnico, so obljubili na komunalnem podjetju, toda knjig že več mesecev ne izdajajo, ampak so uskladiščene v nekdanjih turistični pisarni.

METLIŠKI KOŠARKARJI si ne privoščijo oddiha, temveč se že pripravljajo na novo sezono. Upravni odbor kluba je razpravjal o treningih in prijateljskih srečanjih. Z mladinci iz Karlovca so Metličani odigrali že več tekem.

GRIPA JE ZAČELA prodirati tudi na metliško območje. Zadnje dni je precej obolenih, kar se pozna tudi v podjetjih in v šoli.

Kdo hujska

Ne glede na resolucijo republiških organov in partijska stališča, da je potrebno na območju celotne Slovenije uvesti različne cene v vzgojnovarstvenih ustanovah, kažejo Semičani in Črnomaljci velik odpor.

Najbolje situirani Semičani, med katerimi so zdravniki, inženirji, tehniki in ljudje podobnih poklicev z lepimi, da ne rečemo najvišjimi osebnimi dohodki v kraju, so se takoj po sprejetju občinskega odloka o različnem plačevanju storitev v vrtcih začeli zoperstavljati. Posledica je, da se je semiški vrtec precej izpraznil, v novem Črnomljskem vrtcu z zmogljivostjo 100 mest za predšolske otroke in 20 mest za dojenčke pa je prav tako prostora na pretek. Dojenčke imajo samo tri. Odpor tistih, ki bi morali zaradi lepih zaslužkov plačevati večji del ekonomske cene, se je iz Semiča razširil v Črnomelj.

Posamezniki enostavno ne dovolijo, da bi jim kdo nižal osebni standard, ni jim pa mar, kako naj plača varstvo delavec, in ni jim mar, kako naj varstvena ustanova zbere denar za poslovanje na visoki strokovni ravni. Na veliko se sicer strinjajo z odpravljanjem socialnih razlik in z vsem, kar Zveza komunistov sprejema kot stališče, vendar so takoj poskočili do stropa, ko je bil prizadet njihov žep.

Se najbolj čudna pa je vest, da so nekateri raje vzeli otroka iz ustanove, kot da bi predložili potrdilo o zaslužku. Pa jih menda ni sram? Kdor ima še tako lep zaslužek, a je pošteno pridobiljen, se gotovo nima česa bati.

V tem tednu vam posebej priporočamo nakup najkvalitetnejših hlač po tovarniško znižanih cenah. Moške hlače prej 206,00 zdaj 123,60 dinarjev ter vse številke fantovskih hlač znižanih za 40 odstotkov. Izkoristite priložnost!

„Veletekstil“ ČRNOMELJ

ČRNOMALJSKI DROBIR

V SOBOTO, 23. DECEMBRA, bo ob 10. uri ustanovna konferenca mestnega mladinskega aktiva v Prosvetnem domu. Vabljeni so vsi mladinci in mladinke, da bi z udeležbo in razpravo pripomogli k boljšemu delovanju organizacije v mestu. Dosele enotnega dela ni bilo, pač pa so mladi iz delavskih in dijaških vrst delali vsak zase.

PREBIVALCI ČRNOMLJA, ki se zanimajo za dnevne politične in druge dogodke, so močno prikrjavani, ker ob nedeljah sploh ne morejo priti do naročenih časnikov. Da bi časopise nosili na dom, sploh ne zahtevajo, niso pa pripravljeno mirno sprejeti ukrep pošte, ki ob nedeljah ne dela več. Zdjaj naročniki niti osebno ne morejo priti po svoj časopis.

PRVI IZRČAČUNI, ki so jih naredili v otroški varstveni ustanovi za nove cene, kažejo, da bodo starši plačevali na mesec od 180 do 450 din za otroka. Popust bo za družine

z več otroki v vrtcu. Točna pojasnila o novem plačevanju dobe starši v upravi vrta.

KDO BO KRIV? Tako se sprašujejo ljudje, ko vidijo po železniški progi hoditi šolarje, odkar je cesta proti Lokvam in Ručetni vasi zaprta. Ker z deli mečkajo, obvoz ali obhod pa pomeni več kilometrov dodatne poti, iščejo ljudje bližnjice, ki pa so posebno za otroke nevarne.

NA NEDAVNI občinski konferenci Socialistične zveze so se Francu Bahorju, sekretarju izvršnega odbora občinske konference, zahvalili za delo, preden je dobil razrešnico in je posle predal novemu sekretarju Antonu Marentiču. Ta bo delo sekretarja opravljal kot stalni uslužbenec.

ČE BI BILE MESTNE gospodinje odvisne samo od izbire na tržnici, bi slabo kuhale. Kmetice prodajajo le jajca po 1,40 din, fižol po 8 din liter ter česen in čebulo v venci pa solato v glavicah.

Črnomaljski poročevalec

metliški tednik

PRIPRAVE NA 100-LETNICO ŠOLSTVA V STRUGAH

Ne pozabite danih obljub

Proslava bo 29. septembra, ko bo v Strugah vrsta prireditev v počastitev 30-letnice Kočevskega zbora — Domačini se že pripravljajo, izvoljena občinska odbora za zbiranje denarja in za obnovu šole pa nič — Tudi obljubljene komisije ni

Osnovna šola Struge bo 1973 praznovala 100-letnico obstoja in 40-letnico prosvetnega dela v stavbi, ki je bila zgrajena 1933. Zato je TIS Kočevje sklical oktobra šestanek vseh vidnejših predstavnikov občine Kočevje. Udeležili so se za predsednik občinske skupščine Miro Hegler, tajnica TIS Marija Miklič, predsednik kulturne skupnosti prof. Miloš Humek, direktorica osnovne šole Kočevje prof. Dana Jerše, vodja osnovne šole Struge Milan Habjan in predsednik KS Struge Tone Pugej. Na sestanku so ustanovili odbora, ki bosta skrbeli za zbiranje denarja in za obnovu šole; organizacijo proslave pa je prevzel kolektiv osnovne šole Struge.

Učenci šole se prano pripravljajo na ta veliki praznik. Avtobusno podjetje SAP so zaprosili, da bi prevzelo pokroviteljstvo nad šolo in jim pomagalo pri razvijanju pionirskega prapora. Pripravljajo tudi izdelke za likovno in tehnično razstavo, pred šolo pa nameravajo urediti prostor za otroško formo vivo. Les je preskrbljen, kladiva, dleta in sekire pa bodo zapele svojo pesem že ta mesec. Pod otroškimi rokami bodo

nastali prvi izdelki. Zaželimo jim srečo! Dramska skupina in pevski zbor tudi že pripravljata točke za proslavo.

Kljub vsemu upamo, da nam bodo v odločilnem trenutku priskočili na pomoč izvoljeni člani odborov, ki verjetno do sedaj niso našli pravega časa za nas, saj so jih čakale pomembnejše socialne, družbeno-politične in gospodarske naloge.

MILAN HABJAN

Mladim omogočiti šolanje

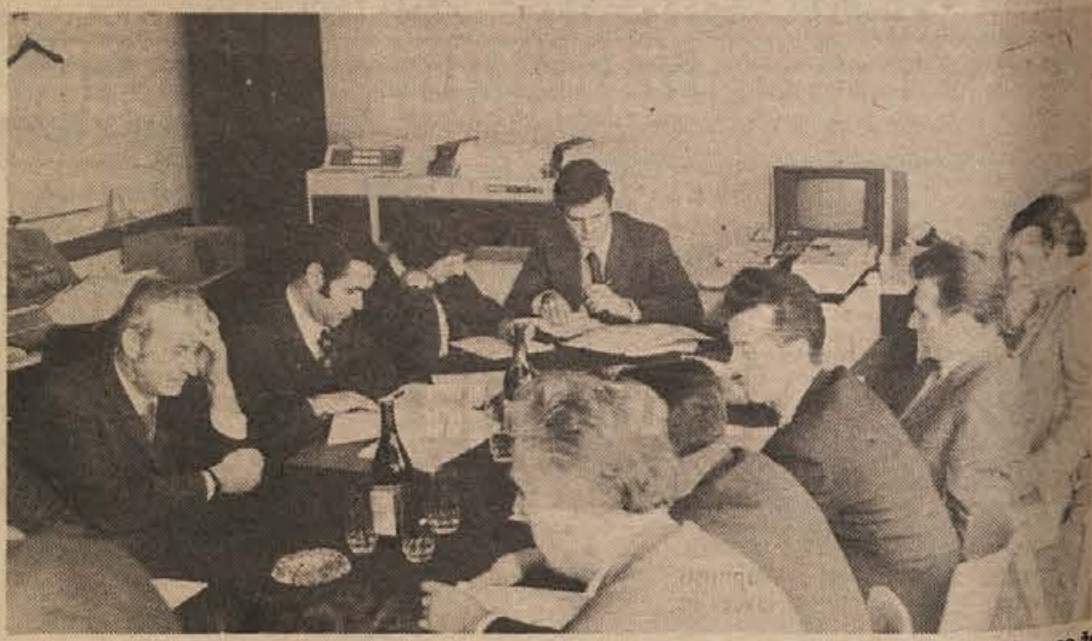
Predstavnika mladine vabiti na seji delavskega sveta in poslovnega odbora

Predlog mladinskega akta TEKSTILANE iz Kočevja, da je treba mladini v podjetju omogočiti, da dokonča osemletko, ter da bi organizirali tekstilno šolo za pridobitev poklicev tkalka, predica, kosmatilka in barvar, je delavski svet TEKSTILANE že sprejel. Tekstilno šolo naj bi po predlogu mladinske organizacije obiskovali vsi mladi v podjetju, ki še nimajo kvalifikacije oziroma poklica.

Na nedavni mladinski konferenci so sprejeli člani akta še nekatere druge sklepe, na primer, da je treba predstavnik mladinskega akta vabiti na sestanke poslovnega odbora in delavskega sveta. Nadalje bodo vključili v aktiv čimveč mladih članov kolektiva. V TEKSTILANI je zaposlenih okoli 110 mladincev in mladink, v mladinskem aktivu pa jih je le okoli 45.

Druzi sklepi mladinske konference so bili še: do januarja bodo sprejeli proračun za prihodnje leto, vsak teden bodo sestanki sekretariata in obratnih odborov, sodelovali bodo na mladinskih seminarjih itd.

Učenci osmih razredov osnovne šole Kočevje smo se 27. novembra pogovarjali s predsednikom kočevske občinske skupščine Mirom Heglerjem. Beseda je tekla v glavnem o težavah v naši občini. Ena izmed teh je, da je kočevska občina glede na svojo velikost zelo redko naseljena. Vprašali smo predsednika kaj je temu vzrok. Odgovoril je: „Res je, da je naša občina velika in zelo redko naseljena. Mladina ne ostaja na deželi, ampak odhaja v mesta. Nekaj se jih zaposli ali nadaljuje šolanje na kočevski gimnaziji, večina pa si išče zaslužek ali nadaljuje šolanje v Ljubljani, Novem mestu in drugih večjih krajih. V

V Kočevju pripravljajo ustanovitev računskega središča za kočevska podjetja. Potrebne aparature so že v prostorih Združenega KGP. Del jih vidimo tudi na sliki. Pred kratkim so predstavniki Republiškega računskega centra in iniciativni odbor za ustanovitev računskega centra v Kočevju seznanili predstavnike gospodarstva s prednostmi tega centra in pripravami za njegovo ustanovitev. (Foto: J. Primc)

POGOVOR OSMOŠOLCEV S PREDSEDNIKOM MIROM HEGLERJEM

Za bazen ni denarja, za klub ni prostora

Zabave kar precej — Žensk več zaposlenih — Mladina naj se po študiju vrača v Kočevje

Kočevju ni mnogo možnosti za zaposlovanje. V zadnjem času smo uredili nekaj za zaposlitev žensk, v bodoče pa bomo skušali urediti še nekaj podobnih zadev. Želimo, da bi se mladina po končanem šolanju na srednjih in drugih šolah vrnila v Kočevje, saj na mladini temelji jutrišnji dan! Zanimalo nas je tudi, če bomo dobili bazen in disco klub, ki nam ga že dolgo obljublja. „Disco klub je velik problem, ki ga že nekaj let ne moremo rešiti. Ustanoviti smo ga hoteli v prostorih, kjer ima podjetje TRIKON svoje skladišče, vendar nam podjetje tega prostora ni moglo odstopiti. Za zdaj

nam še ni znano, kje bomo disco klub ustanovili, vendar želimo, da bi to čimprej uredili. Tudi o bazenu smo že razpravljali. Posvetovali smo se tudi s strokovnjakom, vendar nam je zaradi klime svetoval zaprt bazen. Ta pa bi bil zelo drag. Toliko denarja zdaj nimamo. Zato moramo vsaj še nekaj let počakati. Sicer pa v Kočevju nimamo tako malo zabave, saj imamo po dve kino predstavi na dan, vse leto je odprt Likovni salon, pri nas večkrat gostuje ljubljansko Mestno gledališče, večkrat gostujejo zabavni pevci, imamo pa tudi lep dom telesne kulture, v katerem se mladina veliko zadržuje, in je do skrajnosti izkoriščen!“

Med pogovorom smo zvedeli še, da bodo LJUBLJANSKE MLEKARNE zgradile v Kočevju sirarno. Dobili bomo tudi novo avtobusno postajo, saj se bo z gradnjo ceste Kočevje-Brod promet močno povečal.

Razen osmošolcev so se sestanka udeležili še ravnateljica šole Dana Jerše ter tovarišici Mira Meljo in Ksenija Zagar. Ob zaključku smo dobili v spomin na to srečanje knjigo o Kočevju, ki je bila napisana ob 500-letnici našega mesta.

Zelimo si še veliko takih srečanj!
JOLANDA GLAD
8.1. razred
KOČEVJE

Vsem enake nagrade

Mlade vabiti tudi na sestanke ZK — Manj daril in reprezentanc več za stanovanja

Delavski svet naj omeji darila poslovnim sodelavcem in reprezentanco na najmanjšo možno mero, je eden izmed predlogov s sestanka mladinskega akta v kočevskem podjetju TRIKON, ki je bil 7. decembra. Nadalje je mladina predlagala, naj bi za 10-letno delo pri podjetju prejeli vsi jubilarje enako vredne nagrade, medtem ko so bile doslej nagrade odvisne od višine osebnega dohodka, se pravi od tega, koliko je kdo podjetju prispeval.

Mladino je treba vabiti na sestanke družbeno-političnih organizacij v podjetju. Ta sklep je letel na osnovno organizacijo ZK, medtem ko so druge organizacije in samoupravni organi že doslej vabili mladino na svoje sestanke. Sklenili so tudi, da se bodo mladi zavzemali, naj bi v bodoče dajali 6 odstotkov od kosmatih osebnih dohodkov za gradnjo stanovanj, od tega pa naj bi šla polovica za družbeno gradnjo. Mladinci so se strinjali z dosedanjim stanovanjsko politiko podjetja.

Mladina je sprejela še delovni program do marca 1973 in finančni načrt, ki predvideva 4.000 din dohodkov in izdatkov. V delovnem programu so predvideli konferenco o nadaljnjem razvoju podjetja TRIKON, izid druge številke biltena „Trikonček“, vsako soboto dve uri rekreacije za mlade v domu telesne kulture, oblikovanje predloga a sprejem mladih v ZK, izdelavo načrta delovanja mladinske organizacije v primeru vojne, razgovor o ustavnih spremembah in organizaciji TOZD in sodelovanje pri akcijah občinskega mladinskega vodstva. Ta program bodo po potrebi še sproti dopolnjevali z aktualnimi nalozami.

Razen tega so mladinci kupili za vsakega, ki bo nagrajen za 10-letno delo pri podjetju, knjigo.

Številke, ki niso dolgočasne (IV)

Sprehod gospodinjkega cekarja od hiše do trgovine in nazaj — Sadje in zelenjava v letu dni ne za 5,6 odstotka, ampak za 56 odstotkov dražje — Domače in južno sadje že skoraj enako drago

Zagotovljeno, pisano in rečeno je bilo, da podražitve oziroma porast življenjskih stroškov v letu 1972 ne sme presegati odstotkov. To sem verjel, saj je bilo nešteto uradno zagotovljeno. A glej šmenta, v gospodinjstvu nisem bil prav „uravan“, kakor se temu sodobno reče! Vsak dan, kadar so prišle ženske s cekarjem domov, se je ponavljali isti vzdih: „Pa sem ob pet jurjev!“

Ujezilo me je, pa sem pričel primerjati in premelevati lanske in letošnje cene. Nato sem potožil svojemu prijatelju, ki me je potolažil: „Kaj boš ti, ko imaš sladkorno in si na solatni dieti! Mi smo reveži, ki plačujemo meso, kruh! In je v jezi našteval vse težave s prehrano. No, pa pogledimo, koliko stane dieta, ki nam jo vsi mesojedci tako zavidajo.“

Vse primerjave cen so vzete za en kilogram. Prva številka je lanska cena, druga pa letošnja. Pa začnimo:

JAME ZASUTE

7. in 8. decembra so pričeli delavci komunalnega podjetja v Kočevju urejati pot od petega bloka v Podgorski ulici mimo doma telesne kulture do šole. Zasuli so tudi jame na cesti od kina JADRAN do nove asfaltno ceste. Tako učencem ne bo več treba hoditi po jamah, polnih vode in blata.

FRANCE BRUS
KOČEVJE

pomaranče 4,40 in 7,80 din, banane 5,65 in 7 din, mandarine 620 in 10 din, limone 5,50 in 10 din, čebula 3,60 in 5 din, česen 7,90 in 25 din, krompir 0,95 in 3 din, kislja repa 3,30 din in 8, kislja zelje 3,45 in 6 din, solata 4,50 in 7 din, jabolka 3,45 in 6 din, hruške 5,20 in 10 din, suhe slive 4,70 in 10 din in še in še.

Za vse navedeno je lani plačala gospodinja 70 din, letos pa 125 ali po gospodinjstvo rečeno 7.000 starih dinarjev lani in 12.500 starih dinarjev letos. Nekako sem izračunal, da bi bil to dvig za 5,6 odstotkov, pa sem se kar potolažil. Saj to ni veliko preko uradne obljube! Veselo sem zaploskal. Roke pa so mi nenadoma zastale, ko sem pogruntal, da sem narobe postavil decimalno piko. „Za vraga!“ sem zarobantil, „saj to je vendar 56 odstotkov!“ To je pa kar lep skok cen v letu dni!

Od jeze sem zaklel, da se bom napokal fiziolo, pa kar bo bo. Kdo bo vsak večer poslušal reklamo po televiziji: „Če bi vse vojske streljale s fiziolo...“, iz kanona pa letijo fiziološke konzerve, da je kar veselje. Iz previdnosti sem tudi to preračunal in primerjal. Kilogram fiziolo je lani veljal 5,65 din, letos pa 13 din. O ne, tudi to streljanje ni kar tako. Tudi to bi bila draga vojska. Res bi bilo mrtvih manj, bila bi pa večja nevarnost za onesnaženje okolja, za katerega čisto do sedaj krčevito borimo. Popustila me je jeza in sem odnehal. Z užitek sem zaužil dva jajčka, čeprav bi me to veljalo lani 1,20 din, letos me je pa 2,80 din...
ANDREJ ARKO

Na nedavnem seminarju za sekretarje osnovnih organizacij na območju občine Kočevje so se sekretarji seznanili z vlogo in mestom častnih razsodišč, o nekaterih nalogah osnovnih organizacij po 29. seji ter o vsebini in metodah dela organizacij in njihovih delovnih programih. (Foto: J. Primc)

Bazen bomo imeli, če ga bomo sami zgradili

Letos KS brez načrta, prihodnje leto pa le delo po načrtih in prednostnem vrstnem redu

V kratkem obdobju leta dni, ko je vodstvo krajevne skupnosti Kočevje-mesto prevzel Stane Otoničar, je bilo veliko narejenega in krajevna skupnost si je spet pridobila ugled. Predsednika smo zaprosili za razgovor.

— Letos je krajevna skupnost veliko naredila...

Res smo letos veliko delali, pa tudi grešili in se marsičesa naučili. Ugotovili smo, da se brez načrta ne da delati. Zdaj smo pripravili načrt do leta 1976 in ga bomo dali februarja v obravnavo zboru občanov.

— Vendar so že letos vidni

uspehi čeprav ste delali brez načrta.

— Ti uspehi so posledica dejstva, da smo pritegnili v naše delo postopoma vedno več občanov. Najprej smo to dosegli z ustanavljanjem komisij za posamezna delovna področja, zdaj pa smo ustanovili tudi že tri odbore za posamezna območja me-

sta, in sicer za Trato, Mahovnik in Mestni log. Ti odbori rešujejo vse zadeve le na svojem območju. K delu lahko pritegnejo vse občane svojega območja. Tako smo samoupravo še bolj približali občanom. Občani in člani odborov se zdaj ne zanimajo le za komunalne zadeve, ampak za vse. Vsi ljudje na območju enega odbora se med seboj poznajo, zato lahko pravičneje urejajo zadeve, medtem ko se 8.000 občanov, kolikor jih šteje vsa KS, nikoli ne more med seboj podrobno poznati.

KOLIKOR DENARJA, TOLIKO BOMO NAREDILI

— Katere so tiste druge zadeve razen komunalnih, za katere se občani tudi zanimajo?

— To so socialno-zdravstvena vprašanja in rekreacija. Del sociale smo naprej prevzeli, potem pa spet vrnili skrbstvenemu organu občinske skupščine. Edino prav je, da bomo te zadeve skupaj reševali.

— Kaj pa rekreacija?
— Občani predlagajo ustanovitev rekreacijskih središč v Mahovniku in na Trati in gradnjo kopalnišča. Zavedati pa se moramo, da bo kopalnišče

drago, da denarja ni in da ga bomo kljub temu imeli, če ga bomo sami zgradili, se pravi, uvedli za njegovo gradnjo samoprispevek. Če zdaj naj občani premislijo, če so za kopalnišče in s tem za samoprispevek. Ker ga bodo sami plačali, morajo zato tudi oni povedati, kje naj stoji, kakšno naj bo (odprto, zaprto) itd. Sicer pa bomo o tem gotovo razpravljali na zborih občanov.

— Občani bodo na zboru razpravljali tudi o programu komunalnih del do leta 1976?

— Ta program bodo občani tudi sprejeli na tem zboru. Na njegovi osnovi že zdaj pripravljamo kratkoročni program del za leto 1973 in prednostni vrstni red del, ki bo odvisen seveda od denarja, s katerim bo krajevna skupnost razpolagala. Letošnje delo je pokazalo, da so za uspešnejše delo potrebni načrti, in teh načrtov se bomo držali. Prednostni red del pa bodo predlagali tudi novi odbori, o katerih sem že prej govoril.

— Zakaj se vedno več občanov zanima za delo krajevne skupnosti?

— Predvsem zato, ker smo začeli reševati probleme občanov, in ne za deva, ki bi jih nam odstopila občinska skupščina. Krajevno skupnost moramo usposobiti, da bo organ za zadovoljevanje potreb občanov, in ne podaljšana roka občinske skupščine.

— Za primer dela sveta KS navedi dnevni red ene izmed vaših sej?

— Prav tu imam že sestavljen dnevni red prihodnje seje, ki obsega razpravo o naslednjih zadevah: mladinsko prestopništvo, oskrba občanov s kurivom, dopolnitev odloka o javnem redu in miru, urejanje parkov in spomenikov ter organizacija dela KS v zvezi z ustavnimi dopolnili.

— Hvala lepa za razgovor. O teh zadevah se bova pogovorila še po sejo.
J. PRIMC

Vsem občinskim skupščinam, občinskim sindikalnim svetom, gospodarskim in zdravstvenim delovnim organizacijam na območju skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov Novo mesto

Izvršni odbor skupščine Skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov Novo mesto je v skladu s 70. členom zakona o zdravstvenem zavarovanju in o obveznih oblikah zdravstvenega varstva ter z določili statuta Skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov Novo mesto, sprejel naslednja

TEMELJNA IZHODIŠČA

za določitev stopnje prispevka za zdravstveno zavarovanje za leto 1973 in za sklepanje pogodb z zdravstvenimi delovnimi organizacijami o nujenju zdravstvenega varstva za leto 1973

I. IZDATKI

1. Obseg programa zdravstvenega varstva za leto 1973 naj bi obsegal:

– dosežen obseg zdravstvenega varstva v letu 1972,

– povečanje zaradi porasta števila zavarovancev in zavarovanih oseb,

– povečanje zaradi novih in razširjenih zdravstvenih dejavnosti.

2. V cenah zdravstvenih storitev naj bi se upoštevali naslednji elementi:

a) realizirani materialni stroški v letu 1972, povečani v poprečju do 10 %,

b) amortizacija po minimalnih stopnjah, povečana za 30 %;

c) za osebne dohodke se upoštevajo 95 % osebni dohodki po obrazcu KOD za leto 1972. Tako ugotovljena masa OD se poveča za leto 1973 v poprečju za 13 %;

d) sredstva za osebne dohodke za delo nad polnim delovnim časom se naj določijo v višini do 8 % mase osebnih dohodkov za redni delovni čas;

e) sredstva za osebne dohodke za čas dežurne službe in pripravljenosti se naj določijo v višini do 17 % mase osebnih dohodkov za redni delovni čas;

f) število zaposlenih v zdravstvenih delovnih organizacijah se naj poveča do 4 % v poprečju za celo leto na število zaposlenih v poprečju leta 1972 s tem, da se upoštevajo realne možnosti novih zaposlitev;

g) sredstva skupne porabe, povečana v skladu s samoupravnimi sporazumi;

h) sredstva rezerve v višini 1 % od doseženega dohodka v skladu s samoupravnimi sporazumi;

i) zakonske obveznosti, kot so oziroma bodo določene za leto 1973;

j) pogodbenne obveznosti po realizaciji v letu 1972.

3. V primeru, da se v ceni zdravstvenih storitev vključeni materialni stroški zaradi apremenjenih cen na tržišču po uradnih podatkih zvišajo ali znižajo za več kot 3 % nad oz. pod pričakovanimi, se na zahtevo ene izmed pogodbenih strank zvišajo ali znižajo cene pri dopolnitvi pogodbe.

4. Za zdravstvene storitve, opravljene preko programa, določenega s pogodbo, se prizna del cene – samo variabilni direktni materialni stroški (zdravila, sanitetni material, ortopedski in funkcionalni pripomočki, živila in drugo).

5. Obračunavanje zdravstvenih storitev kot v letu 1972.

6. Udeležba zavarovanih oseb v stroških za zdravstvene storitve in zdravila (participacija) se poveča v sorazmerju s porastom izdatkov za zdravstveno varstvo.

7. Osebni dohodek zdravnikov – stazistov znaša 1.750 din neto mesečno.

8. Nadomestila osebnega dohodka temelje na:

– doseženi realizaciji v letu 1972 ter porastu osebnih dohodkov v letu 1972 v primerjavi z letom 1971,

– na povečanju števila aktivnih zavarovancev v letu 1973.

II. DOHODKI

1. Osnova za prispevke za obvezne oblike zdravstvenega varstva, druge oblike zdravstvenega zavarovanja, za nesreče pri delu in za obolenja za poklicno boleznijo ter za investicije v zdravstvu so realizirani osebni dohodki v letu 1972, povečani za 15 %, in sicer:

– porast osebnih dohodkov za 13 %,

– porast števila zaposlenih za 2 %.

2. Osnova za prispevek upokojencev je realizirana masa pokojnin, invalidnin in oskrbnin v letu 1972, povečana za 21 % zaradi predvidenega porasta pokojnin, invalidnin in oskrbnin ter porasta števila upokojencev.

3. Pavšalni zneski prispevkov za osebe iz 6. in 7. točke 14. člena in 29. ter 30. člena zakona o zdravstvenem zavarovanju in obveznih oblikah zdravstvenega varstva se naj povečajo v poprečju do 20 %.

4. Zavarovanci – kmetje naj bodo v letu 1973 obremenjeni s prispevkom 30 % od odmerne osnove – katastrskega dohodka in v pavšalnem znesku 120 din na zavarovano osebo.

5. Prispevki družbenopolitičnih skupnosti za zdravstveno varstvo socialno ogroženih zavarovancev – kmetov se naj povečajo za 20 % obveznosti teh prispevkov v letu 1972.

6. Prispevki družbenopolitičnih skupnosti za izenačitev pravic iz zdravstvenega varstva zavarovancev – kmetov z zavarovanci – delavci se naj povečajo za 20 % obveznosti teh prispevkov v letu 1972.

7. SR Slovenija krije iz svojih sredstev stroške za razlike v pravicah zavarovancev – kmetov iz leta 1971 za:

a) kmete – borce NOV, španske borce in njihove družinske člane;

b) kmete – borce za severno mejo v letih 1918–1919 in njihove družinske člane.

8. Prispevek republike k obveznim oblikam zdravstvenega varstva iz 12 % republiškega prispevka se poveča za toliko, kolikor se je povečala osnova za izračun tega prispevka v letu 1972.

Obrazložitev in ovrednotenje

Osnova za obseg zdravstvenega varstva za leto 1973 je doseženi obseg v letu 1972 in povečanje, ki izvira iz porasta števila zavarovancev in zavarovanih oseb ter povečanje zaradi novih in razširjenih zdravstvenih dejavnosti.

Preglednice aktivnih zavarovancev in zavarovanih oseb:

	Poprečje v letu 1971	Poprečje I-X/72	Indeks 1971=100	pričakovanje 1973	Indeks I-X/71=100
Aktivni zavarovanci	34.841	38.309	109,95	39.100	102
Zavarovane osebe	94.804	103.759	109,44	106.000	102
Zavarovanci-kmetje	28.247	26.338	93,24	25.500	96

Po izhodiščih pričakujemo torej 2 % povečanje števila zavarovancev – delavcev in zmanjšanje števila zavarovancev – kmetov za 4 %.

Ugotovitev potrebne stopnje prispevka je odvisna od višine bruto mase osebnih dohodkov oziroma od realiziranih osebnih dohodkov v letu 1972, ki se po izhodiščih povečajo za 15 %, in sicer:

– za 2 % glede na predvideno povečanje števila aktivnih zavarovancev in

– za 13 % kot porast osebnih dohodkov.

1. Iz prispevka zavarovancev iz delovnega razmerja, iz prispevka zavarovancev, zaposlenih pri zasebnih delodajalcih in iz prispevka zavarovancev, ki opravljajo samostojno poklicno dejavnost: 109.800.000 din

2. iz prispevka za zdravstveno varstvo upokojencev: 15.120.000 din

3. iz prispevka zavarovancev kmetov 30 % od KD in 120 din na zavarovano osebo: 9.500.000 din

4. prispevek družbenopolitičnih skupnosti za zdravstveno varstvo socialno ogroženih zavarovancev – kmetov za sofinanciranje izenačitve pravic iz zdravstvenega varstva zavarovancev – kmetov z zavarovanci – delavci: 5.106.000 din

5. ostali dohodki (29., 30., 31. člen, vajenci in ostali dohodki): 5.200.000 din

Vsi dohodki skupaj 144.726.000 din

– 2 % obvezna rezerva 2.894.520 din

Čisti dohodki 141.831.480 din

S čistim dohodkom se pokrijejo naslednji izdatki:

Znesek: Struktura:

– za zdravstveno varstvo 111.901.933 78,90

– za denarne dajatve 21.835.747 15,40

– za ostale izdatke 8.093.800 5,70

VSI IZDATKI SKUPAJ 141.831.480 100,00

Navedeni izdatki bi se krili s pričakovanimi dohodki ob stopnji 9,20 % od bruto osebnega dohodka.

Z nespremenjeno stopnjo prispevka 8,90 % se bi zbralo po teh izhodiščih 140.620.250 din vseh dohodkov in bi torej ostalo nepokritih obveznosti po izhodiščih 4.105.750 din, kar predstavlja 0,30 % stopnje od bruto osebnih dohodkov. S temi sredstvi bi predvsem delno uskladili nagrajevanje za čas dežurnstva v zdravstvenih delovnih organizacijah po samoupravnih sporazumih o merilih za delitev dohodka in osebnih dohodkov v teh delovnih organizacijah, povečanje izdatkov za razširjene kapacitete zdravstvenih delovnih organizacij in večjih izdatkov za nadomestila osebnih dohodkov.

Struktura stopnje

	Leto 1972	Predlog leto 1973	Indeks
– za obvezne oblike zdravstvenega varstva po statutu:	7,40 %	7,70 %	104,05
– za zdravstveno varstvo za nesrečo pri delu in obolenje za poklicno boleznijo, ki vključuje 0,50 % stopnje za investicije:	1,50 %	1,50 %	100,00
SKUPAJ	8,90 %	9,20 %	103,37

Investicije v zdravstvu

Po družbenem dogovoru o programu zdravstvenega varstva, financiranju zdravstvenih dejavnosti in o sredstvih za razširjeno reprodukcijo v zdravstvenih delovnih organizacijah v letih 1971 do 1975 za območje skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov Novo mesto, se zbirajo namenska sredstva po stopnji 0,40 % za investicije v zdravstvu na

območju skupnosti. Po sporazumu o financiranju in programu za nadaljnjo gradnjo Kliničnega centra v Ljubljani pa se zbirajo namenska sredstva po stopnji 0,10 %.

Za investicije v zdravstvu se torej zbirajo namenska sredstva po stopnji 0,50 %, ki je vključena v skupno stopnjo 8,90 % oz. predlagano 9,20 %.

Sredstva po tej stopnji za investicije v zdravstvu na območju skupnosti so všteta v izdatkih za zdravstveno varstvo, sredstva za sofinanciranje Kliničnega centra v Ljubljani pa so všteta v ostalih izdatkih.

Primerjava s pričakovano realizacijo v I. 1972

Besedilo	Pričakovana realizacija 1972	Predvidena 1973	Indeks
A. DOHODKI			
vseh dohodkov	121.868.000	144.726.000	118,75
– 2 % obvezna rezerva	2.437.360	2.894.520	118,75
ČISTI DOHODKI	119.430.640	141.831.480	118,75
B. IZDATKI			
– za zdravstveno varstvo	94.320.000	111.901.933	118,64
– za denarne dajatve	17.752.640	21.835.747	122,99
– za ostale izdatke	7.358.000	8.093.800	110,00
VSI IZDATKI SKUPAJ	119.430.640	141.831.480	118,75

Predvideni dohodki in izdatki po teh temeljnih izhodiščih bi bili za 18,75 % večji od pričakovane realizacije v letu 1972. To povečanje pa je odvisno od realizacije pričakovanih, da bo masa osebnih dohodkov porasla za 15 % in da bo stopnja prispevka od 8,90 % povečana na 9,20 %, 0,30 % stopnje pomeni povečanje stopnje iz leta 1972 za 3,37 poenov.

DRUŽBENO DOGOVARJANJE BO POTEKALO PO OBMOČJIH OBČIN:

1. za območje občine Krško: 25. decembra 1972 ob 8. uri v sejni sobi občinske skupščine Krško;

2. za območje občine Metlika: 25. decembra 1972 ob 13. uri v sejni sobi občinske skupščine Metlika;

3. za območje občine Črnomelj: 26. decembra 1972 ob 8. uri v sejni sobi občinske skupščine Črnomelj;

4. za območje občine Trebnje: 26. decembra 1972 ob 13. uri v sejni sobi občinske skupščine Trebnje; in

5. za območje občine Novo mesto: 27. decembra 1972 ob 9. uri v dvorani kina „Krka“, Novo mesto.

Izvršni odbor skupščine Skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov Novo mesto prosi in vabi predstavnike – udeležence družbenega dogovarjanja, da se udeležijo teh sestankov na svojem območju.

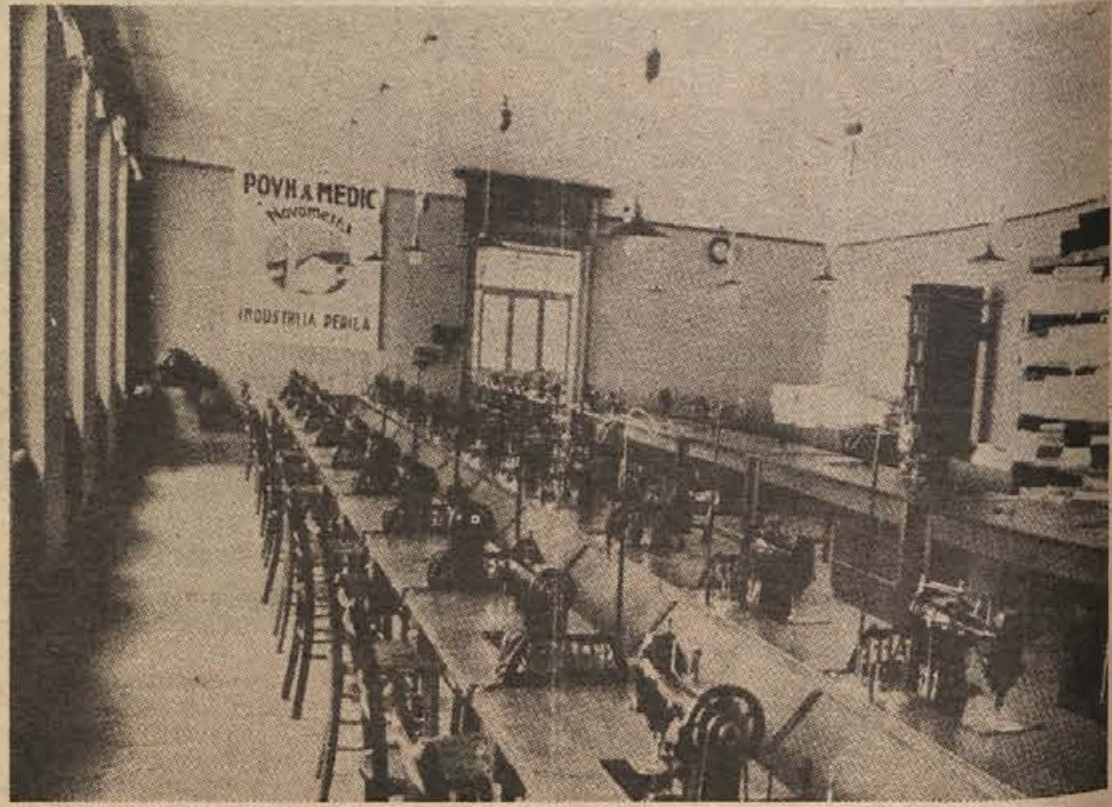
Številka: 420-72/1
Datum: 16. decembra 1972

Izvršni odbor skupščine Skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov Novo mesto, predsednik:

JOŽE PADOVAN, I. r.

Delo na avtomatskih šivalnih strojih danes; tudi hitreje in lažje. S takimi stroji in marljivostjo izdelajo po 10.000 srajc na dan. Kvaliteta izdelkov se iz leta v leto izboljšuje, kar lahko ugotovijo domači in tuji kupci. Po storilnosti je Labod visoko na evropski lestvici

Tole je Labodova predhodnica: NOVOMEŠKA INDUSTRIJA PERILA, ki sta jo pred pol stoletja »ustoličila« domača industrialca Povh in Medic. Na posnetku, starem okoli 40 let, je lepo videti organizirano industrijsko šivalnico, prvo take vrste na Dolenjskem

LABOD: BREZ STRAHU V NOVO LETO

Letošnji načrti preseženi: vrednost proizvodnje za 20, izvoz za 30 odstotkov – V tujino: 1.200.000 srajc za 650.000 dolarjev, največ na Holandsko – Letos predelano blago bi razgrnjeno prekrilo 480 ha polj na ravnini – Debelejše kuverte: povprečni OD je že 1.700 din

Dobrih deset dni pred koncem 1972 je znano, da bo tovarna perila Labod krepko prebila meje, zastavljene na začetku leta: ob povprečnem številu zaposlenih 710 (z novimi zaposlitvami se je to število decembra povečalo na okoli 780) bodo letos načrtovano vrednost proizvodnje 85 milijonov din zanesljivo presegle za 20 odstotkov oziroma za približno 15 milijonov din. Za približno toliko bo večji tudi dohodek podjetja.

Vsak dan izdelajo v tej novomeški tovarni 10.000 srajc, za kar potrebujejo in porabijo 20.000 kvadr. metrov blaga. Letos so predvideli, da bodo izdelali 2.400.000 srajc, kot kaže zdaj, pa bodo ta načrt celo nekoliko presegle. Za tako proizvodnjo je potrebno predelati 4.800.000 kvadr. metrov tkanin; kolikšna bala je to, si težko

zamislimo, če pa bi jo razgrnili kje v ravnini Vojvodini, bi povsem pokrila 480 ha rodovitne ravnice.

Okoli 1.200.000 srajc so letos prodali domačim kupcem (naj mimogrede pristavimo, da so Labodove srajce v trgovinah zelo iskane), prav toliko pa jih bo šlo do konca leta čez mejo k tujim kupcem. Države, ki kupujejo novomeške srajce, so v takem zaporedju: Holandska, Nemčija, Avstrija, Švedska, pri čemer pomeni mesto v tem vrstnem redu tudi večjo ali manjšo količino kupljenih Labodovih izdelkov. Prodajajo samo na konvertibilno področje. Letošnji devizni iztržek bo okoli 650.000 dolarjev oziroma za 30 odstotkov večji od načrtovanega. Če bi pri izvozu upoštevali tudi vloženi material, bi bil iztržek 35 milijonov deviznih dinarjev.

Triletna vlaganja v opremo (avtomatizacija proizvodnje) in tehnologijo (vrsta izboljšanih postopkov), v kar so všteta tudi predvidevanja za leto 1973, se približujejo 7 milijonom din. Seveda se to odraža v marsičem, zaposleni pa to najbolj občutijo, ko ob izplačilu osebnih dohodkov dobijo v roke debelejšje kuverte. Letos se je povprečni osebni dohodek povzpela na okoli 1700 din, kar tudi v bolj razviti novomeški občini nekaj velja. Seveda so dejanski osebni dohodki v Labodu precej večji: zaposleni dobijo namesto 140 din več v gotovini brezplačen zajtrk, toplo malico in osvežilne pijače, poleg tega pa imajo velike ugodnosti pri avtobusnem prevozu na delo, ki ga je Labod organiziral že pred leti.

Ko je že beseda o skrbi za človeka, je treba dodati še naslednje: v minulih letih je dalo podjetje za reševanje stanovanjskih vprašanj zaposlenih 4,5 milijona din, za naslednjih pet let pa za take namene predvidevajo okoli 10 milijonov din. Letos so rešili prošnje 26 prosilcem in izplačali 500.000 din ob nakupu družbenih stanovanj. Vseh prošelj za stanovanja so do zdaj rešili okoli 200, približno 150 pa jih bodo v naslednjem obdobju.

Ob vsem tem so razvijali

ŽENSKE DESETINE

„Labod“ ni podjetje, kjer bi poleg proizvodnje ne poznali nič drugega. To so ugotovili že mnogi, ki pridejo na obisk v Novo mesto in tisti, kamor so prišli „labodovci“ v goste. Stike so proizvajalci srajc navezali z večjim številom podjetij sorodnih strok. Letos so imeli v gosteh skupino iz murskosoboške „Mure“.

Ob srečanjih se pomerijo kot športniki: „Labod“ ima več ženskih „desetin“. Marljive so rokometarice in članice streške družine, medtem ko ženska industrijska gasilska četa varuje proizvodne in druge prostore pred požarom.

samoupravo. Nalog iz ustavnih dopolnil so se pogumno in samoniklo lotili. V načrtu so tri temeljne organizacije združenega dela z vsemi pravicami, pa tudi dolžnostmi. Februarja

1973 bodo ta prizadevanja tudi uresničili oziroma ustanovili TOZD.

V podjetju so skrbno pretresli svoje mesto v gospodarstvu tudi v luči ukrepov, ki

bodo začeli delovati po novem letu. Računi kažejo, da Labodu ni treba novega obdobja pričakovati s strahom. S tem pa si tudi sam piše najboljšo novoletno poslanico.

Labodove proizvajalke drugače: med dvobojem z »Muro« iz Murske Sobotice v streljanju z zračno puško

Labodove gasilke so gostjam iz »Mure« pokazale, kako bi reševale premoženje, če bi bilo potrebno

Dekleta iz Laboda v prostem času rade igrajo roket

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA NOTRANJE ZADEVE SR SLOVENIJE

vabi

MLADINCE,
da se prijavi za sprejem na delo v

**SPLOŠNO MILICO,
PROMETNO MILICO in
MEJNO MILICO**

Prijavijo se lahko mladinci, ki
— so odslužili vojaški rok,
— niso starejši od 25 let,
— so uspešno končali vsaj osnovno šolo,
— niso v kazenskem postopku in izpolnjujejo pogoje iz 71. člena zakona o notranjih zadevah,
— so telesno in duševno zdravi in
— obvladajo slovenski jezik

Za kandidate za mejno milico je zaželeno še znanje tujega jezika.

Izbrani kandidati bodo začeli delo kot pripravniki za miličnike. Pripravniško dobo bodo končali po uspešno dokončani strokovni šoli za notranje zadeve v Ljubljani. Kandidati si bodo v šoli pridobili osnovno teoretično in praktično znanje za uspešno opravljanje nalog s področja javnega reda in miru, zavarovanja in kontrole varnosti prometa ter kontrole mednarodnega potniškega prometa. V organih za notranje zadeve je znanje, pridobljeno v dveletni strokovni šoli, šteto za srednjo strokovno izobrazbo.

Kandidati, ki so končali z zaključnim izpitom kakšno 4-letno srednjo šolo, se šolajo v strokovni šoli za notranje zadeve krajši čas in lahko hitreje napredujejo v službi.

Republiški sekretariat za notranje zadeve ima samska stanovanja, ki so brezplačna.

Vsi, ki jih delo v milici zanima in vesel, naj vložijo prijave na najbližji postaji ali oddelku milice, kjer dobi še podrobnejše informacije.

**VABIMO NOVE SODELAVCE!
DOLENJSKA BANKA
IN HRANILNICA
NOVO MESTO**

vabi k sodelovanju nove sodelavce

Komisija za kadre in splošne zadeve

objavlja

prosta delovna mesta:

ZA OSREDNJO ENOTO V NOVEM MESTU, Trdinova 2:

1. dveh reverentov za strojno knjiženje

z dokončano administrativno šolo in dvema letoma prakse. Prednost imajo kandidati z opravljenim izpitom za strojno knjiženje na knjižnem stroju ASCOTA

2. referenta devizne likvidature

s srednjo šolsko izobrazbo ekonomske smeri in dvema letoma prakse. Prednost imajo kandidati z znanjem enega tujega svetovnega jezika

ZA EKSPOZITURO V NOVEM MESTU,

Cesta komandanta Staneta:

1. vodje ekspoziture

z višjo šolsko izobrazbo ekonomske smeri in štirimi leti prakse

2. referenta hranilne službe

s srednjo šolsko izobrazbo ekonomske smeri in dvema letoma prakse

3. referenta za strojno knjiženje

z dokončano administrativno šolo in dvema letoma prakse. Prednost imajo kandidati z opravljenim izpitom na knjižnem stroju ASCOTA

Za vsa objavljena delovna mesta velja poskusna doba dva meseca.

Kandidati morajo prijaviti priložiti kratek življenjepis z opisom dosedanjega dela in potrdilo o izobrazbi.

Nepopolnih prijav komisija ne bo obravnavala.

Rok objave velja do zasedbe objavljenih delovnih mest.

Prijave pošljite komisiji za kadre in splošne zadeve pri Dolenjski banki in hranilnici Novo mesto.

NAPRODAJ ZASTAVE 750 IN MOPED!

AVTO-MOTO DRUŠTVO SEVNICA

razpisuje prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

● 3 osebni avtomobili ZASTAVA 750

● MOPED

Prodaja bo v torek, 26. decembra 1972, ob 10. uri v prostorih AMD Sevnica (za sodiščem).

**GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO**

**razpisuje
Javno prodajo
rabljenih osnovnih sredstev:**

1. Dva lovorna avtomobila Tigrotto, v voznem stanju - izkl. cena 37.000,00 din
2. Tovorni avto TAM 4500, v voznem stanju z dvigalom HIAB - izkl. cena 65.000,00 din
3. Tovorni avto TAM 5000, v voznem stanju z dvigalom HIAB - izkl. cena 50.000,00 din
4. Kombi IMV 1600, v voznem stanju - izkl. cena 7.000,00 din
5. 2 mopeda v nevoznom stanju - izkl. cena 350,00 din
6. Polgosenice za traktor - izkl. cena 700,00 din
7. Motorno kolo NSU Pretis - izkl. c. 300,00 din
8. Okopalnik Benasi - izkl. cena 500,00 din
9. Okopalnik Guzzi - izkl. cena 500,00 din
10. Več rabljenih motornih žag

Licitacija bo 26. decembra 1972.

Za točke od 1 do 9 bo licitacija ob 7. uri, za rabljene motorne žage pa ob 10. uri.

Udeleženci licitacije za sredstva od 1-9 so dolžni položiti 10-odst. varščino.

Na izlicitirano ceno se za zasebni sektor zaračuna 21,5 % prometnega davka.

Komisija za volitve in imenovanja

OBČINSKE SKUPŠČINE NOVO MESTO

RAZPISUJE
vodilno delovno mesto

**RAVNATELJA ŠOLSKEGA CENTRA
ZA KOVINARSKO STROKO
V NOVEM MESTU**

Pogoji:

kandidati morajo imeti visoko izobrazbo pedagoške smeri, najmanj 5 let prosvetno-pedagoške prakse in opravljen strokovni izpit

Poleg navedenih pogojev morajo kandidati imeti moralno-politične kvalifikacije ter organizacijske sposobnosti in smisel za sodelovanje z delovnimi organizacijami.

Pismene ponudbe z dokazili o strokovni izobrazbi in delovnih izkušnjah ter kratkim življenjepisom je treba poslati v roku 15 dni po objavi razpisa komisiji za volitve in imenovanja občinske skupščine Novo mesto.

**MESO ZA PRAZNIKE!
KOKOŠI PO 15 DIN!**

Proizvodno in trgovsko podjetje AGRARIA Brežice, delovna enota Kmetijsko posestvo, Cerklje ob Krki, obvešča cenjene potrošnike, da prodaja kvalitetne kokoši po 15 din.

Nakup je možen vsak dan, razen nedelje, od 7. do 15. ure.

Komisija za sprejem in odpust delavcev pri

• METALNA

KRMELJ

RAZPISUJE
naslednji prosti delovni mesti:

1. OBRATOVODJE OBRATA

2. VODJE KOMERCIJALNE OBRATA

Pogoji:

pod 1. končana I. stopnja fakultete za strojništvo s 5-letno prakso ali strojni tehnik z 8-letno prakso na podobnem delovnem mestu

pod 2. končana I. stopnja ekonomske fakultete, višja komercialna šola s 3-letno prakso ali ekonomska srednja šola s 5-letno prakso na podobnem delovnem mestu

Osebni dohodek po pravilniku podjetja. Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Komisija za sprejem delavcev pri
**JUGOSLOVANSKI LOTERIJ -
DIREKCIJA ZA SR SLOVENIJO**
LJUBLJANA, Titova 1/I

RAZGLAŠA

2 prosti delovni mesti prodajalcev, in sicer:

**PRODAJALEC I in PRODAJALEC II
V PRODAJALNI V NOVEM MESTU**

POGOJI:

- srednja ekonomska šola oziroma gimnazija z enoletno delovno dobo ali
- kvalifikacija delavca trgovske stroke s tri-letno delovno dobo ali
- dokončana osemletna osnovna šola z osemletno delovno dobo

Poskusno delo je 60 dni.

Delovno razmerje je predvideno za nedoločen čas. Pismene ponudbe z dokazilom o šolski izobrazbi naj kandidati pošljejo v roku 10 dni na gornji naslov.

Zavod za kulturno-prosvetno dejavnost Črnomelj
razpisuje prosto delovno mesto

ADMINISTRATORKE

Pogoj: administrativna šola

Osebni dohodki po pravilniku. Stanovanja ni. Nastop službe takoj.

**TRIMO - Trebanjska industrija
montažnih objektov - Trebnje**

razpisuje v skladu s sklepom delavskega sveta

LICITACIJO

za odprodajo naslednjih rabljenih osnovnih sredstev

- 1 varilni transformator
- 1 varilni aparat Migvar
- 1 varilni aparat Tigvar
- 1 brusilni stroj za žično vrv
- 1 žični brusilni stroj Schluter
- 1 prikolica za moped
- 1 kompresorski agregat EK 1200
- 1 elektromotor RK 2,2 kW, 2800 obr/min
- 1 elektromotor RK 2,2 kW, 2800 obr/min
- 1 elektromotor RK 1,1 kW, 2800 obr/min
- 1 pomivalno korito
- 1 električni štedilnik
- 1 plinski štedilnik
- 1 motor za TATRO
- 3 peči na olje EMO 8
- 4 peči na olje LIFAM
- 1 hladilnik Himo
- razni elektromotorji
- železna miza in drug rabljen material

Licitacija bo v četrtek, 28. 12. 1972, ob 14. uri v podjetju. Pred pričetkom licitacije morajo zainteresirani položiti 10 odstotno varščino od izklicne cene posameznega sredstva. Zastopniki delovne organizacije morajo predložiti pooblastilo. Ogled sredstev je možen na dan licitacije od 12. ure dalje.

**Razpisna komisija mizarskega podjetja
TRELES, Trebnje**

RAZPISUJE

prosta delovna mesta:

● **ŠOFERJA - NABAVLJAČA**

młajšega s poklicno šolo in usposobljenega za nabavo reprodukcijskega materiala

● **DVEH NOČNIH ČUVAJEV**

primerna zaposlitev za starejše delavce

Pismene ponudbe s kratkim opisom dosedanjih zaposlitev pošljite na upravo podjetja.

**Upravni odbor trgovskega podjetja
LJUŠKA POTROŠNJA, Brežice**

objavlja prosto delovno mesto

- **POSLOVODJE TRGOVINE AVTOMATERIAL**

Pogoji: visoko kvalificiran delavec trgovinske stroke ali visoko kvalificiran delavec avtomehaniške stroke z najmanj 5 leti izkušenj na poslovodskem ali podobnem delovnem mestu.

Osebni dohodek po pravilniku. Pismene ponudbe pošljite na upravni odbor. Razpis velja 15 dni.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 22. decembra - Dan JLA
Sobota, 23. decembra - Viktorija
Nedelja, 24. decembra - Eva
Ponedeljek, 25. decembra - Božič
Torek, 26. decembra - Stefan
Sreda, 27. decembra - Janez
Četrtek, 28. decembra - Živko

KINIO

CRNOMELJ: 22. 12. francoski barvni film „Veseli lov na diamante“
24. 12. italijansko-španski barvni film „Skrivnost bengalske džungle“
27. 12. ameriški film „100 muk Stanla in Olla“
KOSTANJEVICA: 24. 12. ameriški barvni film „Smešno dekle“
METLIKA: Od 22. do 24. 12. ameriški barvni film „Cincinnati

Kid“
Od 22. do 24. 12. francoski barvni film „Podari ji tvoj luna z neba“
27. in 28. 12. ameriški barvni film „Zelena nevarnost“
MIRNA: 23. in 24. 12. „Bandolero“
MOKRONOG: 23. in 24. 12. ameriški barvni film „Tajna vojna Harija Krigerja“
NOVO MESTO: Od 22. do 25. 12. ameriški barvni film „Ognjeni obračun“
24. 12. risani film (matineja) „Baltazar profesor“
Od 26. do 28. 12. francoski barvni film „Malo veliko, strastno“
RIBNICA: 23. in 24. 12. italijanski barvni film „Zanka v Grand Kanjonu“
SEVNICA: 23. in 24. 12. italijanski film „Ljubzenska zgodba“
27. 12. ameriški film „Nomadi s severa“
ŠENTJERNEJ: 23. in 24. 12. „Pojem pesem Dominik“
TREBNJE: 23. in 24. 12. ameriški barvni avturistični film „Tarzan in deček“

vem št. 3 pri Smarjeških Toplicah. Naslov v upravi lista (2543/72).

RAZNO

UPOKOJENEC-VDOVEC (60-175), sam, neodvisen, z lastno sodobno opremljeno novo hišo, vodovodom, lepo pokojnico in nekaj zemlje želi spoznati zdravo ženo čutečega srca in dobro gospodinjico, vdovo ali ločenko ne po svoji krivdi, od 45 do 50 let. Zelitev zaželena, imetje ni važno, najraje kmečko ženo. Resne ponudbe s celim nastavom pod sifro „OSAMLJEN“
POROČNI PRSTANI! - Najlepše darilo za vašo nevesto vam pripravi zlatar v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg Univerze). - Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

ZAHVALA

Ob bridki izgubi dragega očeta in starega očeta

ALOJZA ZORANA Praproče pri Šentjerneju

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga spemili na zadnji poti, mu poklonili vence ter nam izrekli sožalje. Hvala gasilskemu društvu Mokro polje ter podjetju IMV za podarjene vence in podjetju Kovinotehna, Celje.

Zalujoči: hčerke in sin z družinami

Ob prerani in boleči izgubi našega dobrega moža, očeta, starega očeta in strica

ALOJZA PEZDIRCA upokojenca iz Želebeja 4 pri Metliki

še iz srca zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje ter darovali pokojniku vence in cvetje. Posebno se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju kirurškega oddelka novomeške bolnišnice, ki mi je lajšalo bolečine v času zdravljenja. Najlepša zahvala ZB Metlika za darovani venci ter gospodu kaplanu za spremstvo in obred na zadnji poti.

Zalujoči: žena Marija, sin Tone, hčerke Reška in Marija z družinami, Pavla s hčerko Lidjo, sestri Kati in Helena in sorodstvo

ČESTITKE

Dragi mami in stari mami Antoniji Fabjan z Gradišča pri Šentjerneju želijo za 75. rojstni dan vse najlepše in veliko zdravja hčerka in sinovi z družinami.

Mariji Potokarjevi iz Zabje vasi 3, za njen 70. rojstni dan vse lepo in da bi bila še dolgo zdrava in vesela med nami, želijo njene prijateljice iz Novega mesta.

Srečno novo leto tov. SERBEŽAR SLAVKU, ŠERCER ANTONU, SVAB ANTONU in njihovim družinam iz Bosilje Loke želijo ROŽMANOVI iz Ljubljane.

PREKLICI

Ivan in Karol Virant, Pluska 3, Trebnje, opozarjajo, da Vinko Virant iz Cdraž ni upravičen prodajati premičnin in nepremičnin, in svariira vsakogar pred nakupom, ker kupčija ne bo veljavna.

Podpisana Justa Doberdrug, Prečna 30, Novo mesto, opozarjam vsakogar, ki bi kupil kaj lesa od mojega brata Stanka Stariča, Dol. Karteljevo, iz gozda „Bukova dolina“ parc. št. 688/25, da je moja last in ga bom sodno preganjala.

Lojzka Rapaš, Foersterjeva 11, Novo mesto, opozarjam Slavka Hočvarja, Foersterjeva 12, naj pusti moje otroke pri miru.

Ivana Pust, Vrhovo 9, Mirna peč, prepovedujem vožnjo živine in hojo po moji poti in pašo kokoši po mojih parcelah ter obveščam vse tiste, ki so rušili smreke, da veje in vse odpadke odstranijo z mojih parcel, ker jih bom v nasprotnem primeru sodno preganjala.

Opravičujem se Mariji Dulmin iz Kočevske Reke 16 za besede, izrečene dne 1. decembra 1972 v hotelu v Kočevski Reki, in te besede preključem. Ludvik Ficko, Kočevska Reka 36.

Ivan Papež, Potov vrh 8, Novo mesto, prepovedujem vsako hojo po mojem dvorišču, spuščanje gnojnice po dvorišču in pod skedenj ter delanje vsake škode po mojem posestvu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

OBYVESTILA

Obveščam, da sem s prvim decembrom odprla nov kozmetični salon. Odprto vsak dan, razen srede, od 10. do 19. ure, v soboto od 8. do 14. ure. Metka Adam, Valantičeva 16, Novo mesto, telefon 21-238.

Odvetnik Branko Rupnik in odvetnica Margareta Zakonjšek obveščata cenjene stranke, da sta preselila svoji odvetniški pisarni s Ceste komandanta Staneta 20 oziroma 6 v Jerebovo ulico-14/1 (ulico, v kateri je sodišče) pod gostilno Košak. Uradne ure obeh odvetnikov za stranke: vsak dan dopoldne od 7.15 do 12.30 ter popoldne ob ponedeljkih in sredo od 17. do 19. ure. Ob sobotah in nedeljah zaprto.

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 21. DECEMBRA: 16.00 do 16.15 Napoved programa, poročila, sport in turistični napotki - 16.15 do 16.30 Nove plošče RTB - 16.30 do 16.40 Aktualnost tedna - 16.40 do 16.50 Mala šola avtomobilizma - 16.50 do 17.00 Obvestila in reklame - 17.00 do 18.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

SOBOTA, 23. DECEMBRA: 16.00 do 16.30 Pol ure za pop glasbo - 16.30 do 17.10 Občani čestitajo in pozdravljajo - 17.10 do 17.20 Radijska univerza - 17.20 do 17.30 Za naše najmlajše - 17.30 do 18.00 Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil, reklam in melodija za vas.

NEDELJA, 24. DECEMBRA: 10.30 Domače zanimivosti - Poročilo s seje občinske skupščine Brežice - Za naše kmetovalce: Uspešno leto obrata za kooperacijo pri AGRARIJ Brežice - Nedeljski razgovor: Pomen in vloga železniške postaje v Dobovi - Obvestila, reklama

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeškem transfuzijskem oddelku: Stane Bogolin, Srečko Ambrožič, Franc Rukie, Franc Cečelič, Leopold Rajk, Silvester Tomšič, Anton Ponikvar, Milan Vrščaj, Silvester Novak, Martin Rajk, Miha Kovačič, Martin Rolih, Albin Luzar, Franc Luzar, Alojzija Žabkar, Anton Golobič, Ivan Bele in Jože Cimermančič, člani IMV, Novo mesto; Marija Potočar, Slavko Nagelj, Alojz Može, Jože Mrvar, Slavko Mencin, Anton Jereb, Pavle Tisovec, Miha Markovič in Stane Murn, člani Novolesa, Straža; Jože Cekuta, Majda Kastelic, Danilo Kovačič, Brane Avbar, Ana Springer, Stanko Vavpotič, Stanislav Avsec, Peter Kumer, Rihard Resnik, Jovo Grubiša, Alojz Hrastar, Jože Jereb, Marija Zaranec, Zlata Arabadžič, Milena Zupančič, Drago Novak, Dragoslav Vasič, Martin Sekula, Franc Bogolin, Jože Žagar, Matjaž Mejač, Darinka Čebokli in Ivan Zunič, člani Novoteksa, Novo mesto; Alojz Avbar, obrtnik iz Bršlina; Avgust Bradac, član Gorjancev, Straža; Ljubo Rabič, Alojz Kastelic in Ivan Ucmar, člani Pionirja, Novo mesto; Pavel Krapež, Rudi Omahen, Evgen Pungerčič, Janez Smole in Anica Janko, člani Krke, tovarne zdravil, Novo mesto; Dušan Puš in Jože Rauh, člana Instakterja, Novo mesto; Nežka Znidar in Angela Bedek, članici Mercatorja, Novo mesto; Jože Šurla, upokojenec iz Vinje vasi; Ivan Boltze, član Splošne bolnišnice, Novo mesto; Ana Franko in Marija Jenič, gospodinjici iz Gabrja; Jože Canželj in Marija Springer, člana Beti, Mirna peč; Janez Kuplen, član Keramike, Novo mesto; Ana Bartelj, gospodinja z Gornje Težke vode; Franc Zorc, član osnovne šole Dolž; Marta Zorc, Marija Šašek, Marija Avsec, gospodinja z Dolža; Janez Kobe, kmet z Dolža.

me in spored kinematografov - 12.00 do 15.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 26. DECEMBRA: 16.00 do 16.10 Napoved programa in minute z ansambлом Ota Roma - 16.10 do 17.00 Poročila - Novo v knjižnici - Jugoton vam predstavlja - Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista, obvestila in reklame ter pregled filmov - 17.00 do 17.15 Iz življenja v JLA - 17.15 do 17.30 Zadnjič s športniki v tem letu - 17.30 do 18.00 MLADINSKA ODDAJA

Pogumno napisana beseda je orožje delovnih ljudi!

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

STAREJŠO gospodinjstvo pomočnico išče tričlanska družina. Več odrasli. Prof. Minka Kokot, Karlovac, Rakovac 29. ISČEM VEČ delavcev za priučitev kovinske stroje. Ključavničarstvo, Puščava 2, Mokronoz.

NATAKARICO, priučeno ali začetnico z veseljem do streljanja, in kuhinjsko pomočnico, pridno in pošteno, sprejemem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Ivanka Šturm, Črnivec 11, Brezje na Gorenjskem.

DRUŽINA z dvema otrokoma išče pomočnik v gospodinjstvu. Tomaz Lipnik, Kristanova 32, Novo mesto.

SLUŽBO IŠČE

V VARSTVO sprejemam več otrok. Naslov v upravi lista (2555/72).

STANOVANJA

ODDAM manjše stanovanje za dobo 5 let v centru Novega mesta. Pogoj: plačilo najemnine za dve leti vnapij. Naslov v upravi lista (2549/72).

SAMSKO DEKLE išče opremljeno sobo v Novem mestu ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista (2530/72).

Motorna vozila

AUSTIN 1300, star 13 mesecev, metalizirano moder, registriran in tehnično pregledan do novembra prihodnjega leta, ugodno prodam. Splichal, Cankarjeva 32, Novo mesto.

PRODAVA dva traktorja 21 in 30 KS, kosilnici in dva dvobrazna pluga. Mirna peč 15.

PRODAM AMI 8, letnik izdelave 1972, po ugodno ceni. Ljuban Mrkljič, Zagrebška 8 a, Novo mesto.

PRODAM ali zamenjam za zastavo 750 warrburg. Naslov v upravi lista.

PRODAM traktor ferguson 35. Slavko Novak, Orehoviča 16, Šentjernej.

PRODAM

PRODAM za obrt primerne prostore v centru Krškega, ob glavni cesti. To je opučen trgovski lokal - 150 kv. m, primeren za lažjo obrt in podkleteno stanovanjsko hišo. Iz stranske ulice je vhod na 250 kv. m veliko dvorišče. - Milka Puc, Valvazorjeva 1/III., 61000 Ljubljana

PRODAM meglenke Bosch za zastavo 1300 in sobno preprogo 2 x 3 m. Novo mesto, Kosova 1, telefon 21-127.

PRODAM peč na olje EMO 5, dobro ohranjeno. Marija Skalušević, Zabja vas, 35, Novo mesto.

PRODAM oljno peč EMO 5. Mehle, Slakova 2, Novo mesto.

PRODAM garažo. Vprašajte pri Kuzminu, Brežice, Cankarjeva 13.

PRODAM štiridolno kuhinjsko kredenco. Na Tratah 9, Novo mesto.

PRODAM brezhibno motorno žago Stihl 0,70. Jože Vavpič, Vrh pri Pahi.

UGODNO prodam tri leta star električni štedilnik Gorenje s štirimi

ploščami in pečico ter stilno mizo s predalom. K. Bratkovič, Krško, Aškerčeva 6.

PRODAM dve priklopi za osebni avto s priključki, nosilnost do 650 kg. Dušan Majerle, Črnomelj, Železničarska c. 10.

PRODAM NAVADNO tritonsko harmoniko Lubas v dobrem stanju. Branko Kralj, Verdun 1, Uršna sela.

NOV FOTOGRAFSKI aparat Yashica 635 z adapterjem za 35-milimetrski film z 6-mesečno garancijo prodam za 2.000 N-din. Šandi Mikulan, Dolenjski list, Novo mesto.

PRODAM 3700 kosov modularne opeke in 1100 kg betonskega železa. Informacije popoldne. Štadjuhar, Prešernova 11, Kočevje.

PO ZELO UGODNI ceni prodam malo rabljeno spalnico (petdelna omara). Naslov v upravi lista (2467/72).

UGODNO PRODAM avtomatični pralni stroj znamke Rex-Gorenje, televizor avtomatik RR Niš, električni štedilnik s 4 ploščami Tobi, vse v prav dobrem stanju. Naslov v upravi lista (2546/72).

PRODAM trajno žarečo peč Gorenje, malo rabljeno, in dobro ohranjeno spalnico z vzmetnicami. Krška vas 35.

PRODAM dobro ohranjeno kombinirano omaro. Ogled vsak dan popoldne. Žigante, Kristanova 30, Novo mesto.

KZ „KRKA“ Novo mesto - EE Šentjernej prodaja na delovni dan Orehovičnik. Prodaja bo dne 26. decembra 1972 ob 9. uri na kraju samem.

PRODAM malo rabljen kombiniran štedilnik (elektrika-plin). Pajk, Mestne njive 6, Novo mesto.

PRODAM nova vhodna vrata, hrastova. Širina 170 cm. Novak, Mestne njive bl. 12.

PRODAM dvoredni nov traktorski izkopalnik krompirja znamke Polak, Franc Bobnar, Voglje 88, 64208 Šenčur pri Kranju.

PRODAM kasetni magnetofon z radiotranzistorjem UKW in MW japonske izdelave Belson BCR 220, priključek na baterije in elektriko. Šter, Šmihel 41, Novo mesto.

KUPIM

KUPIM zazidljivo parcelo ali staro zgradbo. Ponudbe pod „Novo mesto“.

KUPIM dobro ohranjena dva kavča, omaro in mizo. Naslov v upravi lista (2547/72).

KUPIM traktor do 25 KM. Sporočite znamko, letnik in ceno. Naslov v upravi lista (2552/72).

POSEST

PRODAM vinograd, primeren za vikend, na Vel. Vinjem vrhu. Cena ugodna. Naslov v upravi lista (2551/72).

ZARADI DOGRADITVE nove hiše prodam dvosobno stanovanje na Zagrebški cesti 7, Novo mesto, z zelo ugodnimi pogoji. Ogled vsak dan po 16. uri, razen nedelje.

ZAMEJCI, POZORI! Vaše denarne naložbe so najbolje naložene in obrestovane v nakupu stanovanjske hiše, ki je naprodaj v lepem turističnem mestecu na Dolenjskem. Izredna priložnost po ugodni ceni zaradi izselitve. Naslov v upravi lista (2529/72).

PRODAM novo hišo ob Krki v bližini Novega mesta, primerno za gostišče. Ponudbe pod „VSELI-TEV“.

UGODNO PRODAM obnovljeno enostanovanjsko hišo v Krono-

Zadnjih osem dni!

Od približno 28.000 naročnikov Dolenjskega lista, ki prejemo naš časnik vsak teden na domači naslov, jih je skoraj 27.000 pravočasno poravnalo naročnino za drugo polletje 1972. Kakšnih tisoč pa vztraja med zamudniki: še in še jih moramo opominjati na njihovo dolžnost, da je za prejeta „blago“ treba odšteti tudi denarce... Opominjanje precej stane in zahteva veliko dodatnega, nepotrebne dela. Te dni smo vse zamudnike ponovno prosili, naj najkasneje v 8 dneh poravnajo zapadlo naročnino. Konec leta je pred dumi in knjige morajo biti sklenjene tako, kot se dobremu gospodarju spodobi: dolgovi poplačani, kartice naročnikov izravnane.

Če ste morda tudi vi med tistimi, ki nam še kaj dolgujejo, računamo z vašo poštrevnostjo. Menda nas ne mislite opehariti za tistih nekaj dinarjev naročnine? Za vas ta denar ne pomeni veliko, pri tisoč naročnikih pa pomeni malenkostni zaostanek za nas že nekaj milijonov dinarjev dohodka!

V 8 dneh pričakujemo vaše nakazilo, sicer tudi vi ne pričakujete več domačega časopisa, temveč odvetnikovo pismo in izterjavo zaostanka z vsemi stroški.

UPRAVA LISTA

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Lojzka Potrč (predsednica sveta), Franc Beg, Viktor Dragos, Tone Gošnik, Jože Jeko, Tone Klenovšek, Franc Lapajne, Tine Molek, Slavko Smerdel, Franc Stajdohar in Ivan Živič.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rita Bačar, Marjan Legan, Janez Pezelj, Jože Primc, Jože Splichal, Jožica Peppy, Ivan Zoran in Alfred Zelenik - Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 2 dinarja - Letna naročnina 79 dinarjev (za 1972: 64 din.) - polletna naročnina 39,50 din., plačljiva vnapij - Za izostranost 180 dinarjev ali 10 ameriških dolarjev oz. 36 DM (ali ustreznega druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun: 521-630-1-32902-10-9-9.

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 40 din, 1 cm na določeni strani 55 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 80 din. - Vsak mali oglas do 10 besed 15 din. vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do 25 centov cenik št. 5 od 1. 7. 1972. - Za oglase odgovarja Mirko Vesel.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 521-9-9 - Naslov uredništva in uprave: 68001 NOVO MESTO, Glavni trg 3 - Poštni predal 33 - Telefon: (068) 21-227 - Nenaročniki rokopisov in fotografij ne vračamo - Tiska tiskarna „Ljudske pravice“ v Ljubljani.

SREDA, 27. DECEMBRA: 16.00
 Poročila - Reklame in oglasi - Po domače - Zdravstveni napotki - Disco club brez imena - Lestvice najpopularnejših - 15 minut za smeh in glasbo - 18.00 Zaključek programa.

NAK DAN: poročila ob 5.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 14.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Glasbeni spored od 4.30 do 5.00.

NETEK, 22. DECEMBRA: 8.10 Glasbena matineja - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Dušan Terčelj: O vinski kulturi - 14.00 Z domačimi ansambli - 14.10 Priporočajo vam... - 14.10 Otroške pesmi! - 14.30 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.35 Glasbeni intermezzo - 16.00 "Vrtljak" - 17.10 Operni koncert - 18.15 "Signal" - 19.00 Lahko noč, otroci! - 20.00 Slovenski orkester nam bo pel skladbe iz dobe renesanse - 20.30 "Popops 13" - 31.15 Oddaja o pomorskih - 22.15 Bežice in zvoki iz logov domačin.

SOBOTA, 23. DECEMBRA: 8.10 Glasbena matineja - 9.35 Glasovi v tujini - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Franc Pirnat: Kaj je pri vrtnarjih v tujini - 12.40 Po domače - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 S pesmijo in besedami po Jugoslaviji - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 "Vrtljak" - 17.20 Gremo v kino - 18.15 Domače ob isti uri - 19.00 Lahko noč, otroci! - 20.00 Spoznavajmo se in domovino - 22.20 Oddaja za našo izseljenost.

NEDELJA, 24. DECEMBRA: 8.00 Dobro jutro! - 8.05 Naš tobogan - 9.05 Srečanje v tujini - 10.05 Še pomnite, to je... - Dr. Nikola Nikolič: Pokol v Hrvatu in Slovencev v Jeseni - 10.25 Pesmi borbe in dela - 10.45 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 13.50 Z domačimi ansambli - 14.05 Popularne operne mešanice - 14.30 Humoreska tega časa - C. Parkinson: Volja ljudstva - 15.05 Nedeljsko športno popoldne - 17.05 Radijska igra - Eugene O'Neill: "O divjina" - 19.00 Lahko noč, otroci! - 20.00 "V nedeljo" - 22.20 Zaplešite z nami.

PONEDELJEK, 25. DECEMBRA: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Slavko Gliha: Gospodarnost postopkov dosuševanja v kmetijski krmi - 12.40 S tujimi glasbenimi godbami - 13.30 Priporočajo vam... - 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 Glasbeni intermezzo - 16.00 "Vrtljak" - 17.10 Ponedeljkovo popoldne - 18.35 "Intermezzo 469" - 19.00 Lahko noč, otroci! - 20.00 Stereofonski operni koncert - 22.15 Za ljubitelje jazz.

TOREK, 26. DECEMBRA: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Radijska igra za srednjo stopnjo - Vreča za srečo - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Viktor Rapančič: Na novo potrjene sorte krompirja v Jugoslaviji - 12.40 Z domačimi ansambli in pevci - 13.30 Priporočajo vam... - 14.40 "Na poti kitaro" - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 "Vrtljak" - 17.10 Simfonijski koncert - 18.15 V turek na svidenje! - 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Prodajalna melodij - 22.15 Popevke se vrstijo.

SREDA, 27. DECEMBRA: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Za mlade glasovodnje - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30

Kmetijski nasveti - Valentin Benedičič: Delo čebelarke organizacije v letu 1972 - 12.40 Od vasi do vasi - 13.30 Priporočajo vam... - 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 "Vrtljak" - 17.10 Glasbena galerija - 18.15 Glasbene vinjete - 19.00 Lahko noč, otroci! - 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana v stereo studiu - 22.15 S festivala jazz.

CETRTEK, 28. DECEMBRA: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo - (ponovitev) J. Gotovac: Ero z onega sveta - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Franc Sattler: Sredstva za varstvo rastlin v prihodnjem letu - 12.40 Igrajo pihalne

godbe - 13.30 Priporočajo vam... - 14.30 Sestanek instrumentov - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 "Vrtljak" - 18.30 Iz kasnetne produkcije RTV Ljubljana - 19.00 Lahko noč, otroci! - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 22.15 Paleta popevk in plesnih ritmov.

RADIO SEVNICA
NEDELJA, 24. DECEMBRA: 10.30 Reklame in oglasi - Po domače - Kmetijski nasveti - 20 minut s slovenskimi pevci zabavne glasbe - Razgovor z dobitnikom priznanja za delovne zasluge tov. Fricem Pečnikom - Za vsakogar nekaj - 12.30 Poročila - Čestitke in pozdravi naših poslušalcev - 15.00 Zaključek

KRSTE!
KOMUNALNO PODJETJE METLIKA
 obvešča, da ima na zalogi vse vrste krst po konkurenčnih cenah.

NEDELJA, 24. DECEMBRA
 8.55 Po domače z ansambлом Odmev in Zorko (Lj) - 9.20 Mestice Peyton (Lj) - 10.12 Kmetijska oddaja (Zg) - 10.55 Mozaik (Lj) - 11.00 Otroška matineja: Prigode psa Civi, Filmska burleska (Lj) - 11.50 Poročila (Lj) - 11.55 TV kažipot (do 12.15) (Lj) - Nedeljsko popoldne - 18.00 Poročila (Lj) - 18.05 Deset junakov westerna - celovečerni film (Lj) - 18.40 Reportaža (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) 20.30 Mojstri - humoristična oddaja (Bg) - 21.15 Stih in pesem (Zg) - 21.30 Sportni pregled JRT - 22.00 Poročila (Lj)

20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Stendhal: Rdeče in črno - IV. del (Lj) - 21.15 Diagonale (Lj) - 22.05 Poročila (Lj)

CETRTEK, 28. DECEMBRA
 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Angleščina (Zg) - 10.45 Nemščina (Zg) - 11.00 Francoščina (Bg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Angleščina - ponovitev (Zg) - 15.55 Nemščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.30 Ch. Dickens: Oliver Twist - I. del (Lj) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 Družina Jehu - serijski film (Lj) - 18.50 Mozaik (Lj) - 18.55 Sedem morij (Lj) - 18.45 Pri dedku Mrazu (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Četrtekovi razgledi (Lj) - 21.25 V. Petrovič: Popje z ožganega grma - IV. del (Lj) - 22.15 W. A. Mozart: Così fan tutte - nadaljevanje in konec (Lj) - 23.25 Poročila (Lj)

PONEDELJEK, 25. DECEMBRA
 9.05 Odprta univerza (Bg) - 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Angleščina (Zg) - 10.45 Nemščina (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Angleščina - ponovitev (Zg) - 15.55 Nemščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Francoščina (Bg) - 16.40 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 16.55) (Bg) - 17.05 Gori, doli, naokoli: V mraku - barvna oddaja (Lj) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 Dežela voda - serijski barvni film (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Maksimeter (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Večer TV Zagreb (Lj) - ... Poročila (Lj)

PETEK, 29. DECEMBRA
 9.30 TV v šoli (Zg) - 11.00 Angleščina (Bg) - 14.00 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.30 Osnove splošne izobrazbe (Bg) - 16.00 Rokomet Partizan (Bjelovar) : Banik - prenos (Zg) - 17.15 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.30) (Bg) - 17.40 Očka po želji - glasbena pravljica (Lj) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 Atletska gimnastika - oddaja iz cikla Rekreacija (Lj) - 18.35 Ekonomsko izrazoslovje: Kredit (Lj) - 18.40 Recital Igorja Dekleve (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Profesor Baltazar - barvna risanka (Lj) - 19.15 Reportaža (Lj) - 19.45 Pri dedku Mrazu (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 Reportaža (Lj) - 20.30 3-2-1 (Lj) - 20.40 Dekleta iz Rocheforta - celovečerni film (Lj) - 22.50 Poročila (Lj)

TOREK, 26. DECEMBRA
 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.40 Ruščina (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.35 Ruščina - ponovitev (Zg) - 15.55 TV vrtec (Zg) - 16.10 Angleščina (Bg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.50 Lepa Vida - barvna oddaja (Lj) - 18.00 Risanka (Lj) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 Poje Ljupka Dimitrovska (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Tehnika upravljanja (Lj) - 19.25 Regionalna arhitektura: Naselja in domačije v slovenski Istri - barvna oddaja (Lj) - 19.40 Pri dedku Mrazu (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 Reportaža (Lj) - 20.30 3-2-1 (Lj) - 20.40 Slepa ulica - celovečerni film (Lj) - 22.30 Literarni nohturno: Andrej Kokot (Lj) - 22.45 Poročila (Lj)

SOBOTA, 30. DECEMBRA
 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.00 Marksizem (do 11.30) (Sa) - 12.00 Oberstdorf: Smučarski skoki - barv. prenos do 15.00 (EVR) - 16.30 Košarka: Lokomotiva : Rabinčički - prenos (Zg) - v odmoru Propagandna oddaja (Lj) - 18.05 Obzornik (Lj) - 18.20 Disneyev svet (Lj) - 19.10 Mozaik (Lj) - 19.15 Humoriistična oddaja (Bg) - 19.45 Pri dedku Mrazu (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Zakaj bi veselo ne peli - II. oddaja (Lj) - 21.35 Na poti k zvezdam - barvna oddaja (Lj) - 22.00 Arsene Lupin - serijski barvni film (Lj) - 22.50 TV kažipot (Lj) - 23.10 Poročila (Lj)

SREDA, 27. DECEMBRA
 8.20 TV v šoli (Zg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.45 Prigode psa Civi - serijski barvni film (Lj) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 Po domače z ansambлом Mihe Dovžana (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Na sedmi stezi (Lj) - 19.25 Naš ekran (Lj) - 19.45 Pri dedku Mrazu (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) -

NOVOLETNI POPUST!

TUDI LETOS V BLAGOVNICI

N nama V KOČEVJU

DO 31. DECEMBRA 1972

VAM NUDI BLAGOVNICA **N nama** V KOČEVJU

10-ODST. POPUST ZA NAKUP

- moške, ženske, otroške in športne konfekcije
- krzna
- ženskih pletenin in bluz
- moških pletenin in srajc
- moške, ženske in otroške zimske obutve

TUDI NA POTROŠNIŠKI KREDIT IN ZA TUJO VALUTO!

5-ODSTOTNI POPUST za gotovinski nakup gospodinjskih aparatov GORENJE

VABIMO NA SILVESTROVANJE V PREUREJENI RESTAVRACIJI!

BLAGOVNICA "NAMA" V KOČEVJU POKLANJA TA NOVOLETNI POPUST SVOJIM KUPCEM KOT NOVOLETNO ČESTITKO IN HKRATI ŽELI SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1973!

OMP INŠTALATER
 NOVO MESTO, Kidričev trg 2
 razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

1. materialni knjigovodja
2. skladiščnik

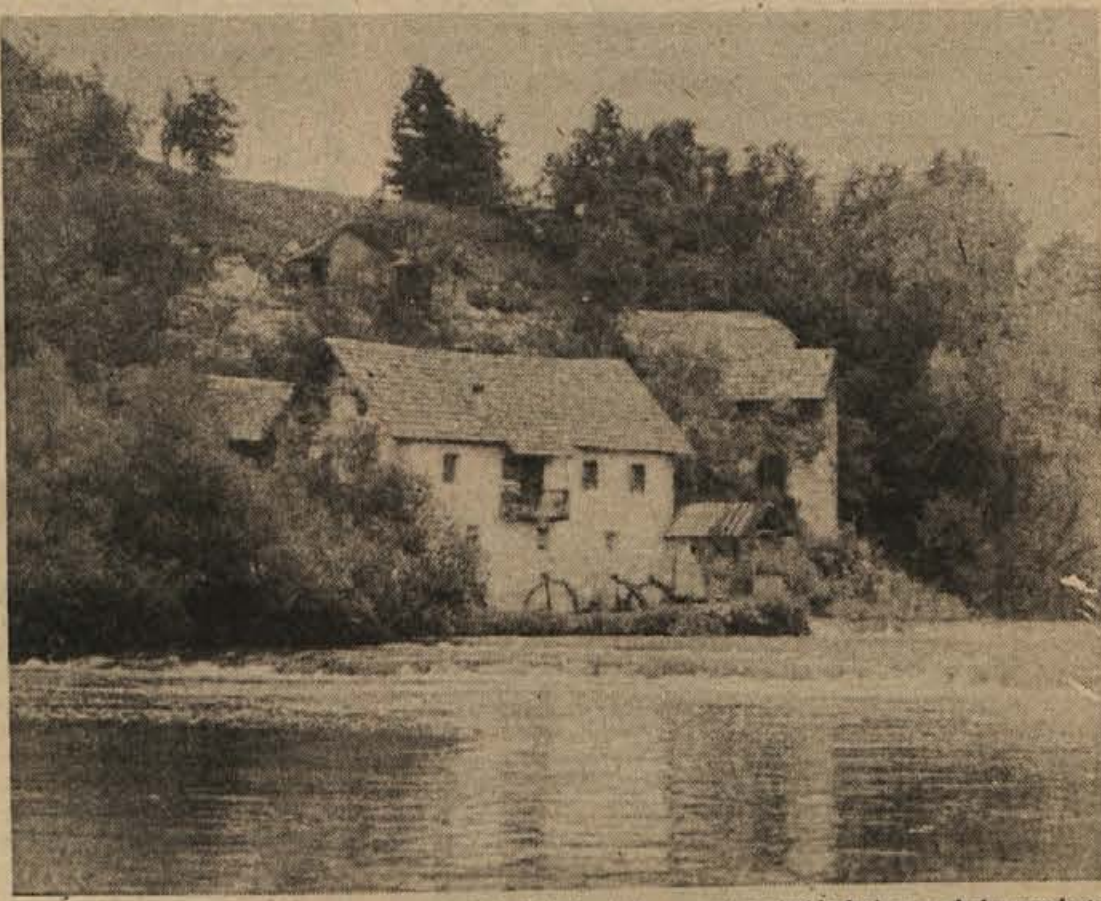
POGOJ:
 pod 1. dokončana srednja šola ali administrativna šola s 4-letno prakso
 pod 2. odslužen vojaški rok

Seidlov mlin v Novem mestu pravzaprav ponazarja žalostno usodo mlinov in človeške krakovidnosti. Leta 1903 so novo-mestni mestni očetje prodali litoželezni mestni vodnjak prof. Pamarju - in čez desetletja so v Novem mestu spet sklenili postaviti vodnjak, tokrat iz kamna, in spet so pri starem... Prof. Jože Dular, ravnatelj Belokranjskega muzeja, zmigne z rameni, ker ne ve odgovora na vprašanje, kako dolgo bodo še mlinci ob Krki. Morebiti se spominja Dularjevega mlina v vavti vasi, ko pravi: "Če bo šlo tako naprej - še 10, morda 15

let, potem bo zadnji utihnil. Leta 2000 pa, to bi kar z gotovostjo rekli, ne bo nobenega več." Res, žalostna usoda čaka mlince na Krki. Kaj vse so videli, koliko bi vedeli povedati, če bi znali govoriti. O človeški ljubezni, o strasteh in usodah, tudi o smrtih. In o človeški pameti, ki je znala te mlince izborno postavljati na najboljša mesta. Kdo ve, koliko mlinov je bilo že ob Krki. Kolikokrat so propadli, pa so jih žilavi ljudje, ki živijo tod, ponovno postavljali, na novo zidali, delali nova kolesa, da so se vrtele v brezkončnost... Zdaj propada mlinarska obrt, z njo propadajo ti pomniki zgodovine. Samo hrepeneče želje romantikov še hočejo nekdanjo idilo! Ampak mar tudi litoželeznega novomeškega vodnjaka "pametni" mestni očetje niso prodali - potem pa je bilo treba postaviti novega? Nekoč bodo ponovno stali mlinci s svojimi kolesi (sreča, da jih je Dolenjski muzej s kustosom Janezom Bogatajem še pravi čas verno posnel na skicah in fotografijah!). Ne, ne bodo več mleli, le v po-

nos in okras pokrajine ob vodi bodo. So to samo romantične utvare? Z nežnimi zamahi čopičev je fantazija slikarjev lanske kolonije upodobila pastelne barve mehke pokrajine ob Krki in mlinska kolesa z njo. "Vonj naše zemlje je v teh mlinih, vonj žitnih zrn, kmečkih dlani in težkih žitnih skrinj," pove prof. Dular. "Ali naj res vse to zalije voda, mar naj res vse to uniči novi čas, ki tako nezadržno hiti skozi naše življenje?" se sprašuje. Umirajoči mlinci rušijo pokoj samo še romantikom, ki očitno niso rojeni v pravem času današnjega ropota strojev in zamaha industrije. Kaj zveni še tako otožno, kot zvenijo glasovi obračajočih se mlinskih koles? Romantike ne priznavajo več ne moderni ljudje ne industrija. Tisti, ki bi lahko odvezali mošnjo z denarji, brezskrbno spijo, ko propada ta, zdaj še živa in hkrati že umirajoča legenda naše zgodovine. Romantika ob Krki propada. Oj, mlinci... vaš čas je potekel! Nikoli več se ne vrne...

Mlin v Budganji vasi: na barvnih fotografijah koledarjev je lep, za njegovimi kolesi pa se skriva usoda te obrti: propad...

ČE SEM JEKLO, BOM PEL

»Kuj me, življenje...«

V bojih na Gorenjskem in Primorskem se je začela vojaška pot polkovnika Primožiča

Ceravno veljajo pesnikove besede „Kuj me, življenje, kuj!“ za slehernega med nami, pa še najbolj dobesedno pristoje vojaku s trdo partizansko solo, kakršno ima za seboj tudi komandant letalske garnizije v Cerkljah polkovnik Stane Primožič.

To je človek jasnih nazorov, trdno zasidran na realnih tleh, v pripovedovanju o sebi pa redkobeseden in skromen. V boju z okupatorjem je preživel dramatične trenutke, in ko v spominu obuja dogodke iz časov, v katerih so nacisti že izbrisali slovenski narod z zemljevida Evrope, le v skopih opisih, brez epskih dodatkov predstavlja sebe kot borca v partizanskih vrstah.

Polkovnik Primožič je doma iz Žirov v Poljanski dolini. Letos je minilo 30 let, odkar je kot 19-letni mladenič stopil v NOV. Ves čas vojne se je v sestavi IX. korpusa bojeval na Gorenjskem in Primorskem. Stalno je bil v središču dogajanj, ki jih opisujeta Stanko Petelin v knjigi „Od Triglava do Trsta“ in Tone Svetina v svoji „Ukani“.

Kot partizan je bil trikrat ranjen: prvič januarja ali februarja 1943, ko so pobrali mine in čistili prehod na nemško-italijanski meji v bližini Žirovskega vrha, drugič ga je zadelo sredi leta 1944 v bojih, ki jih je vodila XXXI. divizija v Baški grapi. Prvič se je zdravil pri ilegalcih, drugič pa v partizanski bolnišnici IX. korpusa. Vojna je šla že h koncu. Prvega maja 1945 je bil ranjen tretjič, ko se je s tovariši bojeval za Opčine in Trst. In tako je bil v tednih velikega znanja, ko so se vsi veselili zmage in svobode, priklenjen na po-

steljo. Ležal je v bolnišnici v Monfalconu ali po naše v Trzinu.

Oficir je tovariš Primožič postal že 1943. leta. Po vojni se je odločil za službo v armadi in je bil v raznih enotah vojnega letalstva v vseh republikah, razen v Črni gori. Vmes so bila še leta šolanja in strokovnega izpopolnjevanja. Dolžnost ga je zdaj prvič pripeljala na slovenska tla.

Kar na smeh mu gre, ko se spomni svoje prve poti v Beograd. Pisali smo 1946. leto. Izstopil je na beograjskem kolodvoru. Kamorkoli se je ozrl, povsod sami napisani v civilici. Obšla ga je tesnoba in nadvse nerodno se je počutil, ker je ni obvladal. Takrat je sklenil, da se je bo hitro naučil in da v tako zadrego ne sme več priti. Kmalu se je znašel. Kadarkoli zdaj spregovori v srbohrvaščini, nihče več ne spozna, da je Slovenec.

Polkovnik Primožič se je povsod vživel in tudi na sedanjih dolžnostih se dobro počuti. Ne zapira se v meje svoje garnizije, ampak pozna življenje tudi zunaj nje, saj vzdržuje dobre stike z predstavniki družbeno-političnih skupnosti in organizacij v Krškem ter v Brežicah. Sodelovanje je rodilo uspehe predvsem na področju splošnega ljudskega odpora, pa tudi drugod.

Letošnji praznik JLA pričakuje polkovnik Primožič z optimizmom, ki mu ga vlivajo uspehi armade pri reševanju vojaških nalog, uspehi na manevrih „Podgora 72“ temeljite analize dosedanjega delovanja in naporu za povečanje borbene sposobnosti JLA v duhu pisma predsednika Tita.

JOŽICA TEPEY

V četrtek: nova povest!

„Mlini“ na predzadnji strani domačega lista so utihnili. Podlistek, kot si ga želijo mnogi naših bralcev, pa mora teči naprej. Odločili smo se za eno izmed klenih pripovedi pokojnega pisatelja Frana Saleškega Finžgarja, za povest SILVESTER. Zgodba nam bo predstavila kruto usodo moža, ki je skušal v življenju toliko grenkega in prav na kraju spoznal, kako hudobni so lahko ljudje.

Prihodnji četrtek in več mesecev zatem: naša nova povest SILVESTER. Ne zamudite začetka, povejte to tudi prijatelju ali znanki, ki rada bereta lepe povesti! Naročite DOLENJSKI LIST svojcem v tujini ali sinu, fantu oz. možu, ki sta pri vojakih – več jima bo povedal vsak teden kot pismo z doma! Ne pozabite:

lepo novoletno darilo – domači časopis, je okno v svet! Vsem bralcem in naročnikom: lep pozdrav!

VAŠ „DOLENJSKI LIST“

S premetavanjem tlečega sena so imeli gasilci posla od pol polnoči do 9. ure naslednjega dne. Vseeno ta bakla ni postala usodna za naselje. (Foto: A. Železnik)

NA SREČO USPEŠNO:

Gasilci iskali prevoz

Vseeno obrzdali ogenj na Primožičevem hlevu v Račici sredi naselja

Konec dober, vse dobro, tako lahko rečejo loški gasilci, ko jim je s pomočjo gasilcev iz Vrhnovega, Rače in Sevnice uspelo pogasiti požar, ki se je v soboto sredi noči razbjesel na hlevu Franca Primožiča iz Račice. Vsa požrtvovalnost namreč kaj malo pomaga, če je treba, preden lahko sploh spravijo gasilsko orodje iz orodjarne, najprej po vasi iskati traktor ali voz za prevoz.

Tako je bilo pri požarni obrambi včasih, ko je bilo nekaj voznikov konjske vprege v vasi pač tudi zadolženo za prevoz gasilskega orodja. V Loki je še danes tako. Kar z dvema starima avtomobiloma dolejši ni bilo sreče. To je dokaz, da vozila, ki so sicer v glavnem že za staro šaro, tudi za gasilce niso primerna.

Račica je pač blizu Loke, zato so kljub nevičernosti in izposojenim vozilom hitro posegli vmes. Če gasilci ne bi bili tako uspešni, prav gotovo požara ne bi omejili le na hlev. Ostreže bližnje hiše je namreč le z ozko potjo ločeno od hleva. Gospo-

dar Primožič je ob 7.000 kg sena, 2.000 kg druge krme, slamoze zrnico in druge stroje, skratka brez krme za 2 kravi, teleta in 6 prašičev pred zimo. Vse skupaj je po vsej verjetnosti zanetila iskra iz svinjske kuhinje.

Ob pogledu na požarišče je bila edina želja nesrečnega gospodarja: „Obranite sosednje hiše!“ To je ga silcem tudi uspelo. Brez lastnega prevoza pa so gasilci v težkem položaju! A. Z.

Austini za zamudnike

Kot se sliši, je novomeška Industrija motornih vozil, tako kot vsako leto, tudi zdaj začela prodajati prikolice, dostavne avtomobile in austine. Gre za vozila, ki so bila letos na različnih razstavah, testih, demonstracijah, propagandnih vožnjah in drugih podobnih prireditvah, pa jih zdaj tovarna prodaja ceneje. Ob koncu leta je to priložnost, da kupci pridejo do izdelkov IMV po ugodnejših cenah.

silcem tudi uspelo. Brez lastnega prevoza pa so gasilci v težkem položaju! A. Z.

Zamudnikom

ki niso poravnali zaostanka naročilne za l. 1972, pošljimo te dni zadnje opomine. Vsem tistim, ki v 8 dneh ne bodo poravnali zapadle naročilne, bomo prisiljeni naš list ustaviti, zaostanek pa izterjati na račun zamudnikov s pomočjo našega odvetnika. Vsem, ki nam dolgujejo naročilno, še posebej sporočamo, da veljajo naše sedanje položnice samo do 31. decembra 1972.

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

Pol gumba vlomilcu, pol miličniku

Po gumbu ugotovljeno, da je vlomil Ludvik Šoš, ki je že od 26. oktobra v bolniškem staležu – Miličnik Maks se je spet izkazal

Po prijavi, da je nekdo vlomil v skladišče mlečne restavracije „Metka“ v Kočevju, si je miličnik Maks Vovk zelo natančno ogledal kraj vloma in našel – dva koščka gumba, ki sta bila skupaj velika manj kot polovico celega gumba.

Maks je začel takoj preverjati pri kateremu manjka pri plašču polovico gumba. Odkril je, da ima samo

pol gumba 28-letni Ludvik Šoš, njegov „stari znanec“. Maks je nato vprašal Šoša, kje ima drugo polovico gumba. Odgovoril je, da ne ve, nakar mu je Maks povedal: „Pol ga imaš ti, pol ga imam pa jaz.“ Šoš je nato vlomno tatvino pri-

znal, in to še nekoliko več, kot je bilo prijavitelju. Skupno je Šoš ubadel 6. decembra okoli 22.10 v skladišču „Metka“ 6,85 kg sira, 18 različnih slaščic (torte, bombice, rolade, 31 raznih sokov, 30 sokov v tetrapaku, po liter enciana, vinjaka, škovega likerja in 2 l ruma. Skupno škodo na vlomljenem oknu in vrtilah je oškodoval „Metko“ za 800 din. „Metka“ je dobila vrnjeno 4,50 kg sira, ostalo pa je Šoš popeljal oziroma spil, 2 l pijače pa je dal, kot trdi, Vinku Benčini s Trga zbornice odposlanec 16. Ta je povedal tudi, da ga je Šoš že novembra nagovarjal naj bi vlomila v „Samopostrežbo“ kar pa je on odklonil. Zanimivo je, da je Šoš opravil to „delo“ bolan, saj je že od 26. oktobra v bolniški.

»MORILCI« SO MED NAMI

Bilo je v avtobusu. Dremavica se me je lotila že, ko smo z ljubljanskega postajališča zavili proti tunelu. Tja do konca Dolenjske ceste sem se gledala skozi okno, potem me je zmanjkalo. Dve ženski sta na zadnjem sedežu klepetali tako na glas in tako nepretirano, da sta me zbudili. Komaj smo bili mimo motela v Grosupljem, pa slišim:

– Vzemite to knjižico, gospa! Preberite jo in odkrile se vam bodo vse skrivnosti tega sveta...

Odgovora nič. – Rečem vam: vsak je v začetku trmast, a ko se pridruži nam, šele spozna, zakaj na svetu stvari tako tečejo. Vzemite no, vzemite!

Pogledam nazaj, če ni morda kakšna duševno prizadeta oseba pobegnila iz bolnišnice. Zagledam dve ženski. Ena mi je bila na videz znana, drugo sem po naglasu spoznala, da je doma nekje od Vinice. Tista klepetava je bila videti bolj mestna, na obrazu pa ji zmedenosti ni bilo videti.

Žrtev, ki si jo je izbrala, ni kazala nobenega zanimanja za njene knjižice z zele-

nimi platnicami. Imela jih je v torbi celo zalogo.

„Ne zanima me, sploh ne berem veliko in nimam s seboj očal,“ se je branila Belokranjka, druga pa je kar naprej silila vanjo.

– Mar veste, kdo del povodnji, potrese in vojne? Res ne veste tega? Naš bog! Spoznajte ga in boste vse razumeli. Spet je molila knjižico sopotnici pred nos, ta pa še vedno ni in ni hotela sprejeti.

Spanec me je popolnoma minil, ženski pa sem poslušala tako vneto, da me je ropot avtomobilskega motorja motil. Nezaslišano se mi je zdelo, da nekdo v avtobusu tako le nadleguje mirne potnike. Ko po večkratnih poskusih ženska s knjižicami ni imela uspeha, sem mislila, da bo vendarle nehala. Kje pa! Samo za hip je zajela sapo, potem pa spet regljala naprej:

– Veste, vsa Amerika je z nami! Tam je naša vera na široko razpredena. Seveda, vam se zdí čudno, ker nas ne poznate. Ne bodite tako starokopitni in preberite to knjižico, nič drugega vas ne prosim! Tudi jaz sem dolgo živela v zmoti, tako rekoč v

temi. Zdaj vem! Razodelo se mi je, kateri je pravi bog. Samo naš!

Že smo se vzpenjali v karteljevski klanec, toda propagandistki se ni zmanjkalo besed in vztrajnosti. Belokranjka že ni več vedela, kaj naj bi rekla v svojo obrambo. Krepko je pribila: „Veste, jaz berem samo Dolenjski list. Ob večerih, ko imam čas, čez dan tako ne utegnem. Preveč je dela.“

– Joj! Joj, kako vam bo žal, ker boste živeli v večnem pogubljenju! Spomnili se boste name in zapomnili si bo ste današnji dan.“

Še ko je avtobus že zavijal k Metropolu, tečna propagandistka ni dala miru. Nazadnje se je sklonila med oblačenjem plašča povsem k Belokranjki in ji nekaj šepetala na uho. Vsega nisem mogla ujeti, slišala pa sem nekaj o satanu, ki da je na pohodu.

Tečna babnica je s torbo vred zavila mimo pošte proti Bršlino. Gledala sem za njo in ni me presenetilo, ko sem videla, da je pred trafikko ustavila dva vojaka. Iskala je novo žrtev.

Pa se to lahko počenja? IVANKA ROBIDA

Manjšo polovico zlomljenega gumba je našel miličnik na kraju vloma, večjo pa na plašču Ludvika Šoša. Obe polovici skupaj s celim gumbom, ki so ga tudi odrezali s Šošovega plašča, so poslali kot dokazno gradivo skupaj s prijavo okrožnemu javnemu tožilstvu. Že po tem vidimo pa je Šoš zagrešil še eno kaznivo dejanje (razen tega smo pred kratkim pisali, da je oropal tudi pijanega človeka). (Foto: J. Prime)

NEDELJO ODPRTO MARKET na Kristanovi cesti MARKET na Cesti herojev DOLENJKA